

Susanne Belle Granholt

Trygt og godt, men kjedelig og intolerant

En kvalitativ studie av hvordan
flerkulturelle jenter konstruerer sine
forestillinger om den norske bygda

Masteroppgave i sosiologi

Førord

Først og fremst vil jeg takke mine informanter for å ha stilt opp på intervju. Uten deres deltagelse og villighet til å dele deres forestillinger og perspektiver om den norske bygda ville det ikke vært mulig å gjennomføre prosjektet.

En stor takk rettes til min veileder, Johan Fredrik Rye, for alle faglige innspill, hjelpsomme kommentarer og konstruktive kritikk. Under veiledningstimene har du gitt meg inspirasjon til videre arbeid, samt vist at du har hatt troen på meg og mitt prosjekt. Du har fått meg til å se ting fra flere perspektiver, og til å finne vinklinger som bidro til å gjøre oppgaven min mer interessant. Takk også til bygdejentene Sølvi Hovda, Nathalie F. Bachke, Anne Sigrid Haugset og Marit Hammerseng for fine idèmyldringsseminarer som har bidratt til flere ”åpenbaringer”.

Tusen takk til medstudenter på kull 2009 og på lesesalen på 6B for alle innspill. Det sosiale miljøet har bidratt til diskusjoner med både faglige og mindre faglige innslag, samt et par kaffepauser.

Tusen takk til Sølvi. Ditt bidrag i form av korrekturlesing, diskusjoner, innspill, oppmuntring og støtte har vært uvurderlig. Jeg er så glad for at vi har kunnet gått gjennom hele denne prosessen sammen, både på godt og vondt.

I tillegg fortjener Hege og Helle en stor takk for alle oppmuntrende telefonsamtaler og for all støtte. Dere er fantastiske!

Min kjære familie fortjener også en stor takk, både for gode råd og innspill, og for at dere har lagt vekt på verdien av høyere utdanning. Dere hadde rett, jeg har lært masse! Jeg er veldig takknemlig for alle råd, også er jeg glad for at jeg har lyttet til de fleste av dem. Takker også for all økonomiske støtte som har gjort det mulig å fullføre utdannelsen min.

En stor takk rettes til kjæresten min, Dag. Takk for at du har holdt motivasjonen min oppe og for å ha dratt meg ut av ”masterboblen” min når det har vært nødvendig. Du har hjulpet meg med å fokusere på å gjøre en god jobb, samtidig som du har minnet meg på viktigheten av å ta pauser og gjøre andre ting. Er så glad for at du finnes.

Sammendrag

Hensikten med denne oppgaven var å undersøke om de flerkulturelle jentenes ulike bygderelaterte erfaringer, samt deres ulike kulturbakgrunner påvirket deres forestillinger om den norske bygda. Jeg var interessert i å finne ut av om både de negative og de positive erfaringene jentene hadde gjort seg i møte med den norske bygda, bidro til å farge deres forestillinger om norske bygder på et mer generelt nivå. Dette er en bygdesosiologisk studie som inkluderer et kulturperspektiv, samt et fokus på hvordan det er å være annerledes i Norge. Problemstillingen jeg har arbeidet ut i fra er ”Hvordan preger de flerkulturelle jentenes tidligere erfaringer deres forestillinger om den norske bygda?”. Utgangspunktet for oppgaven er syv dybdeintervjuer av åtte jenter som har flerkulturell bakgrunn og er unge voksne. Disse jentene har også opplevd bygda, noen har bodd der og andre har vært der på besøk.

Jeg fant at alle jentene hadde opplevd intoleranse eller diskriminering på bygda, enten personlig eller sett eller hørt om andre. For mange av jentene førte dette til at de var negative til bygda, og disse mente at menneskene som bodde der i noen grad var fordomsfulle. Likevel var den av jentene som hadde opplevd mest diskriminering veldig positiv til bygda. De av jentene som hadde blitt spesielt godt mottatt på bygda, var også veldig positive til bygda. Ellers lignet de flerkulturelle jentenes forestillinger mye på nordmenns forestillinger om bygda, med vakker natur og en ro som man ikke finner i byene. De er ambivalente i forestillingene om bygdesamfunnet, samtidig som det er trygt, godt og innbyggerne har nære relasjoner til hverandre, er det kjedelig, bygdefolket er intolerante og det finnes få muligheter både i forhold til aktiviteter og arbeid.

Innholdsfortegnelse

FORORD	I
SAMMENDRAG.....	III
1.0 INTRODUKSJON.....	1
1.1 PROBLEMFOMULERING.....	4
1.2 OPPGAVENS DISPOSISJON	5
1.3 SENTRALE BEGREP	5
1.3.1 Flerkulturell.....	5
1.3.2 Norskhet.....	6
2.0 TEORETISKE OG EMPIRISKE TILNÆRMINGER	7
2.1 FLERKULTURELLE JENTER – ET NYANSERT PERSPEKTIV PÅ BYGDE-NORGE.....	9
2.1.1 Norsk kultur og bygdekultur.....	13
2.2 GRUNNLAG FOR ”NORSKE” FORESTILLINGER	15
2.2.1 Hva er spesielt med den norske bygda?.....	16
2.2.2 En tredeling av den rurale idyllen.....	17
2.2.3 Rural idyll – konkurrerende forestillinger.....	20
2.2.4 Forestillinger om bygda varierer over livsfaser.....	21
3.0 METODE.....	23
3.1 DATAINNSAMLING DEL 1: FORBEREDELSE AV INTERVJU	24
3.1.1 Intervjuguiden (Vedlegg 2).....	26
3.2 DATAINNSAMLING DEL 2: UNDER INTERVJUET	28
3.3 DATAINNSAMLING SISTE DEL: I ETTERKANT AV INTERVJUET	32
3.4 KVALITETSMESSIG VURDERING AV DATAINNSAMLING.....	33
4.0 ANALYSE.....	37
4.1 DE FLERKULTURELLE JENTENES UTGANGSPUNKT	37
4.1.1 Annerledes i Norge – jentenes erfaringer.....	40
4.1.2 Jentenes forestillinger om hvordan andre flerkulturelle opplever bygda.....	46
4.2 JENTENES FORESTILLINGER OM RURAL IDYLL	49
4.2.1 Rural idyll – en tredeling: naturen, sosial struktur og roen.....	49
4.2.2 Rural idyll – konkurrerende forestillinger.....	53
4.2.4 Jentene forestiller seg at bygdelivet endres ut i fra hvilken livsfase man er i.....	55
5.0 DISKUSJON.....	63
6.0 KONKLUSJON.....	67
REFERANSER.....	73
VEDLEGG 1 INFORMASJONSBREV	77

1.0 Introduksjon

I dag er det omkring 600 900 personer som enten selv har innvandret eller er født i Norge av utenlandske foreldre. Det vil si at nærmere 12,2 % av Norges befolkning har bakgrunn fra et annet land enn Norge. Det bor innvandrere i alle Norges kommuner, men den største andelen innvandrere bor i Oslo. Innvandring til Norge har foregått i mange tiår, men på 1990-tallet skjøt innvandringen til Norge virkelig fart (Statistisk Sentralbyrå 2011). Mange av innvandrerne har vært i Norge i mange år, og undersøkelser viser at befolkningen er mer innvandrervennlige enn de har vært tidligere. Noen grupper er mer positivt innstilt enn andre. De som bor i tettbygde strøk og personer som har kontakt med innvandrere er mer tolerante enn de som bor i mer perifere strøk og de som ikke har kontakt med innvandrere (Statistisk sentralbyrå 2010). På denne måten vil det være sannsynlig at det er forskjell i hvor innvandrervennlige eller tolerante by- og bygdemennesker er, noe andre også er enige i. Reidar Almås sier til Dagbladet (2003) at det finnes betydelige forskjeller mellom bygd og by når det gjelder toleranse for det som er fremmed. Han hevder at det er større grad av intoleranse i bygdene, noe han tror skyldes fremmedfrykt, at bygdefolket ikke har like mye kontakt med for eksempel innvandrere som byfolk. Almås mener ulikt verdisyn i bygd og by også kan ligge til grunn for intoleransen som finner sted på bygda. Han har funnet at byfolket verdsetter blant annet individualitet, mens bygdefolkets verdisyn preges blant annet av likhet. Villa (2002) finner også i sin undersøkelse at bygdebefolkningen liker å leve i troen om at alle i bygda er like, og at en får et enklere liv på bygda dersom en er som folk flest og ikke skiller seg ut. De fleste innvandrerne bor i sentrale strøk (Forgaard 2006), noe som betyr at byfolket er mer eksponert for innvandring enn bygdefolk. Eventuell intoleranse, verdisyn preget av likhet, samt lite eksponering kan sammen bidra til at et bygdemiljø kan virke mindre mottakelig for flerkulturelle eller mennesker som oppfattes som annerledes, i forhold til et mer individualistisk og mangfoldig bymiljø. Dette gjør at det kan være forskjeller i hvordan byfolk og noen bygdefolk behandler innvandrere og flerkulturelle, og slik ha en effekt på innvandrernes eller de flerkulturelles opplevelser og erfaringer i byen og på bygda. Hva de har opplevd kan igjen påvirke hva jentene tenker om byen og bygda, og det kan bidra til å farge deres forestillinger tilknyttet ulike plasser. Derfor undersøker jeg i denne oppgaven flerkulturelle jenters forestillinger om den norske bygda. Dette for å finne ut av om hva de har opplevd som flerkulturell i Norge generelt og på bygda spesielt preger deres forestillinger om den norske bygda, og eventuelt hvordan.

For å kunne utføre dette prosjektet har jeg intervjuet åtte jenter med ulike flerkulturelle bakgrunner. Mye forskning om forestillinger rundt den norske bygda har blitt utført tidligere (Haugen og Villa 2008, Orderud 2003, Rye 2006 og Heggen 2003). Mennesker som bor på bygda, foreldre, ungdommer og andre har uttrykt sine meninger og forestillinger om bygda, men jeg har ikke funnet noe fra denne gruppens perspektiv. De flerkulturelle jentene har et annet perspektiv og et annet utgangspunkt for å tolke og oppfatte bygda gjennom at de kjenner godt eller bedre til andre kulturer enn den norske. Jentene er unge, mellom 20 og 30 år, og livet deres har på en eller annen måte vært, og for mange av dem fortsatt er, preget av en eller flere andre kulturer i tillegg til den norske. Noen av jentene har vokst opp i et annet land og kommet til Norge senere, enten på grunn av flukt fra krig eller på søken etter nye muligheter. Andre har vokst opp i Norge med innvandrerforeldre. De har bred innsikt i både norsk kultur og en eller flere andre kulturer. Martinussen definerer kultur slik ”... summen av verdiene, oppfatningene, normene og symbolene i et samfunn” (Martinussen 2001: 46). Jentene er sosialisert i minst to ulike kulturer, noe som betyr at de må forholde seg til flere sett av verdier, oppfatninger, normer og symboler. Det er store variasjoner fra samfunn til samfunn, og fra gruppe til gruppe innenfor et samfunn, i forhold til definisjoner av verdier og behov, samt hvordan de prioriteres (Martinussen 2001). Det er derfor muligheter for at jentene kan oppleve de to kulturene de er sosialisert inn i som motstridende på visse områder. Et eksempel på dette kan være at i den norske kulturen finnes sterk forbindelse mellom det rurale og idyll, noe som er typisk for vestlige kulturer (Berg og Forsberg 2003). Ingen av jentene har utenlandsk kulturell bakgrunn fra et vestlig land, noe som kan bety at deres forestillinger om det rurale ikke er like nært forbundet med idyll som tilfellet er i den norske kulturen. Sentrale elementer i den norske rurale idyllen er harmoni, overensstemmelse, sunnhet, enkelhet, ro, trygghet, tradisjon, fellesskap, familieliv og estetisk kvalitet (Berg og Forsberg 2003). Jeg vil undersøke om dette er noe også de flerkulturelle jentene verdsetter ved den norske bygda.

Utseende kan fungere som en markør som sier noe om hvor man kommer fra, en markør for annerledeshet. Mange av jentene i dette studiet er mørkere i hud og hår enn de fleste etniske nordmenn. Dette kan ha bidratt til at de har opplevd bygda og Norge generelt på en annerledes måte enn hva etniske nordmenn ville ha gjort. De kan ha blitt behandlet på en annen måte fordi noen oppfatter dem som annerledes eller fremmede, og dette kan ha bidratt til å forsterke følelsen av å være annerledes. Beck (2004) hevder at fremmede er lokale, men at de ikke passer inn i stereotypiene som de lokale selv har utviklet. De fremmede er både nære og ikke nære, de er fjerne, men fremdeles tilstede. De fremmede er naboer som ekskluderes fra

naboskapet som ikke-naboer og fremmede (Beck 2004). Disse jentene tar del i det norske samfunnet, men kan for noen virke fremmede på grunn av at de har et annerledes utseende eller eventuelle kulturelle forskjeller. På tross av at de er tilstede og nærværende i samfunnet, kan det være at noen ser på dem som fremmede, og dermed velger å ekskludere dem fra å delta i samfunnet på samme måte som mennesker som ikke oppfattes som annerledes eller fremmede. På denne måten vil de markørene som eventuelt eksisterer tillegges en slags rettferdiggjøring av at de flerkulturelle jentene er annerledes, fordi det ser ut som noen av dem er annerledes, og da er de sikkert det. For enkelte kan dette være bevis nok for at jentene er annerledes og at de er fremmede mennesker, og derfor kan det være at noen synes det er greit å behandle dem annerledes. Slik kan utseende eller ulike kulturelle sammensetninger skape betingelser som for noen kan legitimere ekskluderende atferd. Som nevnt tidligere virker det som at det er forskjell mellom bygd og by når det gjelder toleranse ovenfor innvandrere, opplever disse jentene det samme? Hva møter jentene på når de kommer til bygda?

Den norske bygda har gått igjennom dyptgående forandringer i de siste tiårene. Økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingsprosesser har bidratt til å endre vante forestillinger om bygda, og bidratt til at bygdebildet nå er mer flytende, bestående av variasjon og mangfold (Almås, Haugen, Rye og Villa 2008). Likevel holder mange fast på de kjente forestillingene om både positive og negative aspekter ved bygda. Globalisering har bidratt til at hverdagslivet i bygd og by er likere, men til tross for dette består representasjonene om bygda som uforanderlig og statisk for mange (Haugen og Villa 2008). I denne oppgaven undersøker jeg om de flerkulturelle jentenes forestillinger er i tråd med de tradisjonelle forestillingene om statiske, men idylliske bygder, eller om disse jentene har andre og mer nyanserte bilder av den norske bygda. De flerkulturelle jentene har alle vært på bygda i Norge, og noen av dem har også bodd der. På denne måten har de dannet seg oppfatninger gjennom egne erfaringer i Norges bygder. Disse erfaringene kan ha farget deres forestillinger om bygda. På denne måten kan jentenes ulike kulturbakgrunner føre til at de av andre har blitt oppfattet som annerledes og dermed blitt behandlet annerledes. Jentene har derfor opplevd hendelser som følge av at de er flerkulturelle, og slik blir den flerkulturelle bakgrunnen et premiss som fører til forskjellige opplevelser og erfaringer, og som bidrar til å konstruere bygdeforestillinger som er forskjellig fra de ”typisk norske” forestillingene.

For å kunne sammenligne disse jentenes forestillinger med eksisterende forestillinger, ser jeg det som nødvendig å forklare hva som ligger i begrepet ruralitet. Dette for å gi en presentasjon av ruralitetsbegrepet på et mer generelt nivå, samt en forklaring på hvordan ulike

forestillinger om det rurale oppstår. Jeg vil belyse begrepet ruralitet slik det beskrives i dagens bygdeforskning; gjennom et sosial-konstruksjonistisk perspektiv. Dette perspektivet betrakter ruralitet som en kulturell og sosial konstruksjon, der forestillingene og mytene om det rurale er fokuset. Forskjeller i individenes sosiale og kulturelle bakgrunner bidrar til å konstruere ulike forestillinger eller forståelser av den norske bygda (Berg og Lysgård 2004). På grunn av at de flerkulturelle jentene har forskjellige bakgrunner både tilknyttet kultur og erfaringer er det mulig at dette bidrar til at deres bygdeforestillinger er forskjellige både i forhold til andre grupper, men også innad i gruppa.

Jentene som er intervjuet i forbindelse med denne oppgaven har opplevd både bygd og by i Norge, og har derfor et godt grunnlag til å kunne uttale seg om hvordan de opplever å bli mottatt både i byen og på bygda. Jeg vil med dette hevde at jentenes tidligere erfaringer knyttet både til bygda generelt og som ”annerledes” på bygda spesielt fungerer som viktige baktepper for å kunne forstå hvordan deres forestillinger konstrueres. Kulturbakgrunnene til jentene kan også være med å bidra i konstruksjonen av bygdeforestillingene. Ulike kulturbakgrunner i seg selv kan føre til at jentene oppfatter og opplever bygda ulikt. På grunn av at de fleste av jentene har vært i Norge i en stor del av livet sitt, er de kanskje mer preget av den norske kulturen enn av sine foreldres kultur. Det kan også være at de kulturforskjellene som eksisterer bidrar til å skape en slags legitimering for noen, på grunn av at de synes jentene ser annerledes ut, snakker annerledes eller spiser mat de ikke kjenner, oppfatter de dette som ”bevis” for at de er annerledes. Slik kan ulike kulturbakgrunner forsterke andres tro om at jentene er annerledes og dermed påvirke de erfaringene jentene har med bygda. Det siste vil kun gjelde i de situasjonene der den utenlandske kulturen kommer til uttrykk overfor andre, slik at andre kan oppfatte forskjellene.

Gjennom å presentere teori om sosialisering og kultursosiologi, teori om begrepet ruralitet som sosial konstruksjon, bygdesosiologisk teori samt tidligere forskning på forestillinger om den norske bygda, ønsker jeg å danne et grunnlag for å kunne si noe om hva jentene har opplevd tidligere påvirker deres eventuelt nyanserte bilde av den norske bygda.

1.1 Problemformulering

Formålet med oppgaven er å undersøke om de flerkulturelle jentenes tidligere erfaring med bygda preger deres nåværende forestillinger om bygda. For å kunne gjøre dette ser jeg det som nødvendig å presentere sosialiserings- og kulturteori, samt bygdesosiologisk teori og tidligere forskning gjort på andre grupper om hvordan de ser på bygda. Hva tenker jentene om

den norske bygda? Er deres forestillinger forskjellige fra andres? Eventuelt hvorfor? De flerkulturelle jentene representerer et nytt perspektiv for meg, og for å kunne sammenligne deres perspektiv med det som eksisterer, er det viktig å forstå deres utgangspunkt. Hvorfor er de flerkulturelle jentenes synspunkt forskjellig fra andres synspunkt? Gjennom å studere jentenes bakgrunn håper jeg å kunne avdekke eventuelle sammenhenger og særtrekk i forhold til hvilke forestillinger de har om den norske bygda. Problemstillingen for oppgaven er:

Hvordan preger de flerkulturelle jentenes tidligere erfaringer deres forestillinger om den norske bygda?

Jeg tar utgangspunkt i teoretiske og empiriske tilnærminger samt eget innsamlet datamateriale i form av kvalitative intervju, for å nærme meg problemstillingen.

1.2 Oppgavens disposisjon

I det neste kapittelet presenteres teoretiske perspektiver og tidligere forskning som er nyttig for analysen av de flerkulturelle jentenes forestillinger om den norske bygda. For å begrunne at denne gruppen har et perspektiv som er forskjellig fra grupper det tidligere har blitt forsket på tar jeg i bruk sosialiseringsteori og kultursosiologisk teori. Jeg vil deretter presentere bygdesosiologisk teori og moderniseringsteori og empiri om andres forestillinger om bygda. I kapittel 3 vil jeg redegjøre for hvordan jeg har gått fram metodisk under datainnsamlingen, og hvordan jeg vurderer datamaterialets kvalitet. I kapittel 4 presenterer jeg jentenes egne erfaringer og forestillinger om den norske bygda, samt drøfter jentenes erfaringer og forestillinger mot tidligere presentert teori og forskning. I det femte kapittelet diskuterer jeg det jeg fant i analysen på et mer generelt nivå, hva betyr det jentene sa? I det siste kapittelet presenteres prosjektets konklusjoner.

1.3 Sentrale begrep

1.3.1 Flerkulturell

Martinussen (2001) hevder at kultur er summen av verdiene, oppfatningene, normene og symbolene i et samfunn, og at definisjoner av verdier og behov, og hvordan disse prioriteres, varierer fra samfunn til samfunn, og fra gruppe til gruppe innenfor et samfunn. En flerkulturell person kan da være en som har tatt del i en kultur, for eksempel vokst opp i Ghana og ervervet denne kulturens verdier, oppfatninger, normer og symboler, for å så ta del i en annen gruppe i en annen kultur, for eksempel flyttet til Norge og blitt integrert i en kultur her. På denne måten vil personen dele verdier, oppfatninger, normer og symboler felles med

flere grupper, en ghanesisk og en norsk, og vil slik være flerkulturell etter definisjonen ovenfor.

1.3.2 Norskhet

Det er vanskelig å definere nordmenn, og det finnes mange definisjoner på etniske nordmenn som eksisterer samtidig. Noen vil definere en nordmann som en person som har norsk som morsmål. De flerkulturelle jentene i dette prosjektet er også norske. De er norske i tillegg til at de tar del i en annen kultur. Jeg vil på ingen måte ekskludere jentene fra tilhørigheten til den norske befolkning og kultur. I denne oppgaven snakker jeg om jentene og nordmenn som forskjellige for å understreke at disse jentene har av ulike årsaker opplevd andre ting enn hva etniske nordmenn kanskje gjør. Et annet poeng er at de kan ha en annen kultursammensetning enn hva etniske norske har, på grunn av at deres primærsosialisering stort sett har foregått med bakgrunn i en annen kultur. Begrepet norsk benyttes ikke her for å skape noen debatt om de flerkulturelle jentene er norske eller ikke, men mer for å poengtere at noen sider ved dem kan være annerledes enn en person som ”har norsk som morsmål”. Noen av disse jentene vil også falle under definisjonen ”norskfødte med innvandrerforeldre”; personer som er født i Norge, men har to foreldre som er innvandrere (Statistisk Sentralbyrå 2011).

2.0 Teoretiske og empiriske tilnærminger

Det finnes flere tilnærminger til ruralitetsbegrepet. Perspektivene som eksisterte i de tidlige fasene av bygdeforskningen hadde objektivistiske eller realistiske definisjoner av hva ruralitetsbegrepet innebar. Fokuset for bygdeforskningen fra 1970-tallet fram til 1990-tallet var blant annet jordbruk, økonomiske aspekter, landjord og samfunn. Ruralitet og ulike aspekter ved ruraliteten ble sett på som noe håndfast, observerbart og målbart. Senere bygdeforskning anså disse tilnærmingene som problematiske. En ny tilnærming vokste fram på 1990-tallet, sterkt påvirket av kulturelle perspektiver (Berg og Lysgård 2004), og kalles for "the cultural turn" (Little 2002). Denne postmoderne tilnærmingen forklarer ruralitet som en mental kategori. Ruralitet betraktes i denne tilnærmingen som en sosial og kulturell konstruksjon, noe som betyr at innholdet i ulike representasjoner av ruralitet er det viktigste, ikke innholdet i de ulike stedene. Forestillingene og mytene står i søkelyset. Denne tilnærmingen vokste fram på 1990-tallet, og har siden den tid dominert internasjonal bygdeforskning. De ulike konstruksjonene relateres til steder eller regioner og blir dermed viktige for hvilke praksisformer som er mulig på de ulike stedene. Spesielt på lokalt nivå forhandles det om hva det rurale er og hva det bør være, og gjennom dette hvilke handlinger som er legitime. Gjennom menneskers handlinger synliggjøres de ulike konstruksjonene via sosiale representasjoner (Berg og Lysgård 2004). Cloke hevder at man må innse at ruralitet ikke er homogent, ulike bygder er forskjellige. Bygder er også dynamiske, ikke statiske (Cloke 2003). Ruralt sosialt liv blir portrettert som multidimensjonalt og som en omstridt virkelighet (de Haan og Long 1997). I tillegg er grensene mellom bygd og by mer utvisket, og det er ikke lett å avgjøre hva "bygda" er, ikke en gang for bygdefolket selv (Almås et al. 2008). Sosiale aktører oppfatter det rurale på ulike måter, som ofte står i strid med andres oppfatninger (Little og Austin 1996). Alle har forestillinger om verden, og disse forestillingene blir gjerne ervervet i ungdomstiden. Forestillingene forblir ofte slik som de var da de ble ervervet. Haugen og Villa (2008) påpeker at representasjoner, fortellinger ikke eksisterer løsrevet fra "det virkelige livet", men at de gjenspeiler og påvirker våre handlemåter.

Berg og Lysgård (2004) hevder at begrepene ruralitet og urbanitet er sosialt og kulturelt konstruerte kategorier, og at det dermed eksisterer ulike konstruksjoner eller forståelser av begrepene. De ulike forståelsene av begrepene eksisterer side om side, men også til ulike steder og til ulike tider. Som en følge av dette hevder Berg og Lysgård at det er mer fruktbart å snakke om ruraliteter og urbaniteter. Slik jeg tolker det vil dette bety at det finnes ulike

måter å oppfatte ruralitet og urbanitet på, og på grunn av dette er det mulig at de flerkulturelle jentene forestiller seg og oppfatter begrepene på andre måter enn andre grupper mennesker. Det er også trolig at de vil forestille seg bygda ulikt innad i gruppa, fordi alle jentene har forskjellig kulturell og sosial bakgrunn, samt at de har ulike erfaringer tilknyttet bygda. Videre hevder Berg og Lysgård (2004) at konstruksjonene av ruralitet og urbanitet forutsetter hverandre og at de er koblet sammen. Begrepene forstår de som sosialt og kulturelt konstruerte kategorier, forankret i sosiale, kulturelle og økonomiske strukturer og sosial praksis. Dermed kan ikke ruralitet og urbanitet kun forstås som representasjoner. En forståelse av ruralitet som sosial og kulturell konstruksjon bør innebære at man prøver å forstå samspillet mellom representasjoner av ruralitet, sosiale praksiser og romlige praksiser i regionalforskningen (Berg og Lysgård 2004). Gjennom at de flerkulturelle jentene kan ha et annet kulturelt og sosialt utgangspunkt for å konstruere sine forestillinger om den norske bygda i forhold til andre grupper, kan det være at deres bilde av bygda er annerledes.

I dette kapittelet forklarer jeg hvorfor jeg hevder at de flerkulturelle jentene har et nyansert perspektiv på bygda og det rurale ved bruk av sosialiseringsteori, som sier at sosialisering er en prosess som former mennesker (Schiefloe 2003:264). Mennesker overtar oppfatninger, verdier, virksomheter og koder fra menneskene før oss (Bø 2005). På denne måten har alle de flerkulturelle jentene ulike oppfatninger, verdier, virksomheter og koder, som gjør de unike både innad i utvalgsgruppen og i forhold til den øvrige befolkningen. De har i tillegg erfart ulike ting, og på grunn av at de har gått igjennom ulike sosialiseringsprosesser kan det være at de har opplevd disse erfaringene forskjellig. Det at de fleste av jentene også er annerledes i forhold til utseende, språk eller kultur, kan ha bidratt til at majoritetsbefolkningen har sett på dem som fremmede og behandlet dem forskjellig fra andre. Dette kan igjen føre til at de har vært i noen situasjoner som kanskje ikke den norske majoritetsbefolkningen har vært i, og derfor kan det være at de opplever Norge og det norske på en annen måte, forskjellig fra andre.

På grunn av at jentene er sosialisert inn i andre kulturer i tillegg til den norske, vil dette føre til at de har flere kulturer å forholde seg til. Dette kan føre til at de også har et annet utgangspunkt for tolkning og forståelse av ulike situasjoner enn de som kun har blitt sosialisert inn i den norske kulturen. Det er viktig å påpeke at det ikke er slik at det norske samfunnet har en felles og samlet kultur, men at ulike samfunnsgrupper har ulike oppfatninger og verdier på ulike områder (Martinussen 2004 og Bjørkås 2005). På bygda og spesielt i byen kan det eksistere et mangfold av ulike subkulturer samtidig, men det kan også

være at det finnes trekk som er mer typiske for ”bygdekultur” som man ikke finner i like stor grad i en ”bykultur”. På tross av alle subkulturer og ulikheter som finnes innenfor ”den norske kulturen” kan det være at man finner trekk som er mer typiske for Norges kultur i forhold til kulturen i andre land. I forbindelse med dette presenteres kultursosiologisk teori, også for å belyse hva som kan regnes som spesielt ved norsk kultur, samt eventuelle utfordringer de jentene kan møte på i forbindelse med det å ha en flerkulturell bakgrunn.

Videre følger en presentasjon av tidligere forskning om nordmenns forestillinger om bygda og den rurale idyllen for å gi et grunnlag for å kunne sammenligne deres forestillinger med de flerkulturelle jentenes forestillinger.

2.1 Flerkulturelle jenter – et nyansert perspektiv på bygde-Norge

De flerkulturelle jentene er ingen homogen gruppe, noe som heller ikke kan sies om den norske befolkningen. Mange av jentene har forskjellig bakgrunn fra hverandre, og en kan ikke si at de alle vil oppfatte og forestille seg den norske bygda på en bestemt måte. Dette kan komme av at de er sosialisert ulikt med bakgrunn i ulike kultursammensetninger, samt at deres erfaringer med bygda er forskjellige.

En av årsakene til at mennesker er forskjellige er at vi har blitt sosialisert inn i forskjellige kulturer, vi overtar oppfatninger, verdier, virksomheter og koder fra menneskene før oss (Bø 2005). På denne måten er alle mennesker i utgangspunktet forskjellig fra hverandre. Schiefloe definerer sosialisering som ”en prosess som former mennesker” (Schiefloe 2003: 264). Sosialisering handler om å tilegne seg kunnskap, ferdigheter og meninger som er nødvendige for å kunne delta som fullverdige og aksepterte medlemmer i samfunnet. Sosialiseringen handler også om å skape sin egen personlighet som et særegent individ (Schiefloe 2003). De flerkulturelle jentene har sannsynligvis tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og meninger både hjemmefra og fra skole, venner og lignende. Foreldre spiller en svært viktig rolle for sosialiseringen som foregår de første leveårene, primærsosialisering, der grunnlaget for personlighetsutviklingen og for mye av den senere læringen blir lagt. Etter hvert som man blir eldre blir andre instanser viktigere for den individuelle formingen, sekundærsosialisering (ibid.). Selv om noen av jentene er født i Norge, er foreldrene deres utenlandske, og derfor har jentenes primærsosialisering foregått med bakgrunn i kunnskaper, ferdigheter og meninger fra et annet land. For de jentene som har vokst opp i Norge eller kommet til Norge i ung alder, vil det sannsynligvis være i sekundærsosialiseringen de tilegner seg ”det norske”. Ethvert sted som oppvekstmiljø har egne tradisjoner og særegenheter som skaper rammen for barn og

ungdoms oppvekst og erfaringer (Heggen 2003). Så lenge man er vokst opp på forskjellige steder, vil man ha ulike erfaringer knyttet til oppveksten. På grunn av kulturforskjeller i ulike land, og derfor forskjellige rammer, vil sannsynligvis oppveksten til de av jentene som har vokst opp i utlandet være enda mer ulik nordmenns oppvekst i forhold til de jentene som har vokst opp i Norge.

Mennesker blir ikke bare påvirket av arv, miljø og kulturell og sosial kapital, men tar også egne valg, noe som betyr at vi er selv med på å bestemme hvem vi er (Bø 2005).

Bø hevder at det er de gruppene vi tilhører som er avgjørende for vår identitetsdanning, og at man formes av de livsvilkår, samfunnsforhold og oppdragelses- og samspillsmønstre som fins i delkulturene og gruppene personer deltar i hvor som helst i verden (ibid.). Formell og uformell kollektiv organisering er verktøy som knytter individer til lokale og nasjonale fellesskap og gjør det mulig for grupper å realisere felles verdier, mål og interesser (Bjørkås 2005). Gjennom deltagelse i ulike grupper erverver individene gruppens verdier, og man er gjerne med i ulike grupper på grunn av felles interesser eller mål.

Sosialisering, livsstilsvalg, gruppetilhørighet, arv, miljø og ulike former for kapital er slik med på å skape individers identitet. Disse elementene gjør mennesker unike og ulike fra hverandre, og bidrar til at vi blant annet erfarer, oppfatter og forestiller oss ting på forskjellige måter. Jentene i denne undersøkelsen har vært gjennom ulike sosialiseringsprosesser og opplevd forskjellige ting. Derfor har de ulike verdier, holdninger, oppfatninger og normer i ”bagasjen”. De har også tatt ulike livsstilsvalg, som har ført til ulike opplevelser på forskjellige områder. Noe jentene har til felles er opplevelser av det å være ”fremmed” eller annerledes. Selv om de kanskje føler seg helt norske, vil utseendet deres, språket deres eller andre trekk ved dem, vise at noen av dem ikke er helt norske. Gurevitch (1988) hevder at når den som er annerledes avslører sin annerledeshet, bidrar dette til en økt bevissthet omkring det å være atskilt og annerledes fra og fremmed for hverandre. Gurevitch mener at annerledeshetens fremtoning blir en eksponering til reell distanse, som enten kan oppleves som skremmende eller skape nysgjerrighet og ønsker om å bli kjent med den andre (Gurevitch 1988). Sannsynligvis vil det finnes de både de som synes det fremmede er skremmende og de som er nysgjerrige og mer åpne for annerledeshet i ethvert samfunn, noe som betyr at de flerkulturelle jentene antakelig har møtt på mennesker fra begge sider. Bauman (2006) hevder at evnen til å leve med forskjeller, samt å se det positive ved en slik livsform og ha fordeler av det, ikke er lett og den kommer heller ikke av seg selv. Han beskriver denne som en kunst

som krever læring og øvelse. Jo mer man prøver å oppnå homogenitet og anstrenger seg for å fjerne forskjeller, desto vanskeligere er det å føle seg hjemme i forhold til fremmede. I tillegg vil forskjellen virke mer truende, og dermed skaper den en dypere og mer intens angst (Bauman 2006). Det er tydelig at Bauman mener at mennesker generelt synes det som er annerledes er skummelt, men at det er enklere å være positiv dersom man er oftere og mer i kontakt med det som er annerledes. Dersom de flerkulturelle jentene møter på mennesker som har lite erfaring med personer som er annerledes, kan det være at de blir oppfattet som skumle av disse menneskene. Dette fordi noen oppfatter jentene som annerledes og ukjente. Derfor kan det også tenkes at de personene som oppfatter jentene som annerledes, vil oppføre seg på en annen måte overfor dem, i forhold til de som ikke oppfatter jentene som annerledes.

Beck (2004) mener at det fremmede nedbryter enhver forestilling eller begrep om orden. De fremmede er lokale som ikke følger de stereotypiene som utvikles og pleies av de lokale selv. De fremmede kan sees på som en trussel mot den etablerte orden av egen- og fremmedstereotyper. Han hevder at kategorien ”fremmed” er det begrepslige motstykket til alle sosiale ordningsbegreper, og at fremmede ikke lar seg bestemme gjennom avgrensing fra andre. Likevel legger Beck vekt på at fremmedheten til de fremmede virker både foruroligende og forlokkende (Beck 2004), noe som er i samsvar med Gurevitch (1988) sine påstander. Slik jeg forstår det mener Beck at hva som er fremmed utvikles lokalt, og vil dermed variere fra samfunn til samfunn og fra kultur til kultur. På grunn av at de fleste innvandrere bor i sentrale strøk (Forgaard 2006), vil de som bor i mer perifere områder ikke være like vant med innvandrere eller mennesker med minoritetsbakgrunn. På denne måten er det sannsynlig at mennesker med minoritetsbakgrunn ikke vil være en del av stereotypiene i noen perifere eller rurale områder, og at de derfor oppfattes som fremmede.

Schiefloe (2003) påpeker at kulturer ofte blir beskrevet som bærere av ulike væremåter og verdier. Mennesker tenker som oftest ikke over kulturelementer som kunnskapsgrunnlag, verdier og normer, det bare er slik, en slags ”natur”. Det er først i møtet med en annen kultur at man blir oppmerksom på sin egen (Schiefloe 2003). Jentene som har deltatt i dette prosjektet har som nevnt flere kulturer de må forholde seg til. De kjenner dermed også til ulikhetene mellom kulturene, og må ta hensyn til eventuelle kulturelle konflikter eller motsetninger. Om jentene kjenner den norske eller den utenlandske kulturen best varierer innad i gruppa. De har på ulike måter innslag fra flere kulturer i sin hverdag, og derfor kan det være at de opplever elementer fra begge eller alle kulturene som ”naturlige”.

Det er ikke slik at samfunn har en samlet kultur. Det finnes samfunnsgrupper som har ulike oppfatninger og verdier på ulike felt, noe som kalles kulturell pluralisme (Martinussen 2004). Verdikonflikter finner sted når de ulike samfunnsgruppene meninger står i strid med hverandre. De som har meningsovertaket vil prøve å grunnfeste sine meninger gjennom å rettferdiggjøre dem og forklare at de rådende synene og ordningene er de beste. Med økt innvandring kommer også flere innslag av både religioner og kulturer inn i det norske samfunnet. Dette kan føre til verdikonflikter. Som eksempel på dette viser Martinussen (2004) til offentlige debatter mellom den norske majoriteten og enkelte innvandrergupper om verdiene og normene som regulerer samværet mellom unge og forskjellig kjønn og giftemål. Martinussen understreker at det også på lavere samfunnsnivå eksisterer slike verdikonflikter. Innenfor små og stabile samfunn med en etnisk gruppe og en religion, som for eksempel i noen bygder, varierer kunnskaper, oppfatninger og uttrykksformer med geografisk plassering, kjønn, alder og sosial klasse. Sosiale systemer som grupper, organisasjoner og sosiale sfærer utvikler ofte egne kulturer eller logikker, noe som kalles subkulturer. Når en går inn i ulike sosiale roller, knyttet for eksempel til kjønn, yrke eller familie, må man forholde seg til et bestemt sett av verdier, normer, fortellinger og symboluttrykk (Martinussen 2004). For de flerkulturelle jentenes del, kan det være at de normene og verdiene jentene har i rollen som datter i en familie av utenlandsk opprinnelse står i strid med de normene og verdiene i rollen de har som ung jente i Norge. Alle mennesker deltar i ulike subkulturer, og for disse jentene kan forskjellene mellom rollene de har i de ulike subkulturene være store, kanskje større enn for andre.

Små og store kulturelle forskjeller og motsetninger kommer ofte til uttrykk som konflikter i ulike former. Mennesker prøver gjerne å unngå slike konflikter, eller unngå at de utvikler seg til noe mer alvorlig ved hjelp av ulike mekanismer eller forhold (ibid.). Martinussen påpeker at ett slikt forhold er geografisk; urbefolkningen bosetter seg gjerne i egne deler av landet, mens innvandrere ofte bor i egne bydeler. Når personer med motstridende verdier og virkelighetsoppfatninger omgås i bygd og by, finnes andre forhold som gjør at motsetningene ikke springer ut i åpne konflikter. Et slikt forhold er at majoriteten er stor og dominerende, mens minoritetene er små og avmektige. Martinussen hevder at både majoriteten og minoritetene oppfatter dette forholdet som selvsagt, og derfor søker fredelige løsninger på eventuelle kulturkonflikter (ibid.).

2.1.1 Norsk kultur og bygdekultur

For å presentere Norges samfunn slik mange opplever det i dag, framstilles noe samfunnsdiagnostikk, samt hva som eventuelt er typisk for norsk kultur generelt, og bygdekultur. Dette for å vise at det kan være noe som er spesielt for norsk kultur, og som kan bidra til å sette premisser for hvilke erfaringer de flerkulturelle jentene opplever i et slikt samfunn. Hodne (2002) hevder at det ikke fantes en samlet og samlende norsk identitetsskapende kultur før Norges nasjonalkultur ble utformet. På 1800-tallet ble det bygget opp en felles kulturell plattform, beskrevet som romantisk nasjonalisme, og som etter hvert ble oppfattet som spesielt norsk av befolkningen. I dagens samfunn utfordres enhetskulturen. Det som oppleves av mange som den særegne norske kulturen usettes for påvirkning fra flere hold. Samtidig er ikke kunnskapen om Norges kulturelle særpreg like selvsagt og omfattende blant befolkningen (Hodne 2002). Hylland Eriksen (1993) mener at troen på at nordmenn er kulturelt like på noen bestemt måte fortjener å undergraves. I tillegg bør man gi opp forsøkene på å fastlå en autorisert, offisiell versjon av ”norsk kultur”. Nordmenn er verken like eller uforanderlige og ulike deler av kulturen forandrer seg i ulik hastighet (Hylland Eriksen 1993). Bjørkås (2005) hevder at globaliseringen bidrar til kulturell pluralisering. Spredningen av kulturelle impulser blant annet gjennom tv, film, video, musikk, internett, mote og turisme, bidrar til at nasjonale og regionale kulturelle forskjeller viskes ut. Lokalmiljøer utvikler internasjonale relasjoner og åpnes for globale, kulturelle impulser, og gjennom dette ventes det at de kan frisetse seg fra tradisjonelle nasjonalkulturelle hegemonier og hierarkier (Bjørkås 2005). Hodne (2002) påpeker at globaliseringen med økt internasjonalt samarbeid på flere områder, samt økt inn- og utvandring, fører til økt kunnskap om kulturelle forskjeller i verden, i tillegg til en utjevning av kulturelle ulikheter. På denne måten kan det være at eventuelle kulturforskjeller mellom jentenes utenlandske kulturinnslag og den norske majoritetsbefolkningen i utgangspunktet ikke er så forskjellig.

Det finnes likevel noen trekk en kan tilskrive den norske kulturen generelt, på tross av argumentene nevnt ovenfor. Selv om Hylland Eriksen (1993) hevder at man kan gi opp å fastslå en offisiell definisjon av den norske kulturen, finner han ut i fra tidligere forskning noen hypoteser om dominerende norske selvbilder. De hypotesene han presenterer er at kulturen preges av egalitær individualisme, at nordmenn er saklige, oppriktige og kommer i pakkelsninger, det enkle dyrkes som verdi i seg selv, naturen ses på som et nasjonalt symbol, samt at nordmenn verdsetter puritanisme i det dominerende bildet de har av seg selv. Han oppsummerer sarkastisk ”det norske selvbildet er ruralt, puritansk, egalitært og alt i alt

bondsk. Og man kunne tilføye: Nordmenn er nasjonalistiske og lider av et langt fremskredent moralsk merverdskompleks – de er moralske verdensmestere på bortebane” (Hylland Eriksen 1993: 85). Videre hevder han at disse trekkene også finnes i utenlandske oppfatninger av nordmenn. Hylland Eriksen påpeker at denne beskrivelsen er grove generaliseringer, men ser det interessante i hvordan dette selvbildet henger sammen med virkelige forhold. Han trekker fram et eksempel om bygdetenkning, at Norge, sett i et større perspektiv, er et bygdesamfunn. Når man ikke lenger bor på bygda, så gjør det godt å snakke om at vi ”egentlig” gjør det likevel. På den andre siden, når vi snakker om trekk ved det rurale som oppfattes som negativt, distanserer vi oss fra det og omtaler det som ”typisk norsk” (Hylland Eriksen 1993). Dersom Hylland Eriksen har rett i at nordmenn er mer nasjonalistiske enn mennesker fra andre kulturer, kan det være vanskelig å være annerledes eller bli sett på som ”ikke norsk” i Norge. Vanskeligere enn i andre kulturer, og derfor kan det å komme til Norge som minoritet oppleves som mer problematisk i forhold til om minoritetene ville kommet til andre land. Martinussen (2004) hevder også at den norske kulturen er mer nasjonalistisk i forhold til andre kulturer.

Levekårsundersøkelsen (Dagbladet 2003) har vist at folk i tettbygde strøk er mer innvandrervennlige enn folk i spredtbygde strøk, og at ulikheten i synet på innvandring mellom bygd og by er økende. En av årsakene som presenteres i denne sammenheng er at unge er mer positive til innvandring enn eldre, og at det bor flere unge i byene enn på landet. En annen årsak som presenteres er at det bor færre mennesker med innvandringsbakgrunn i bygdene, og derfor vil det være flere som ikke kjenner noen innvandrere der, men danner seg bilder av dem ut i fra media. Reidar Almås bekrefter i denne artikkelen at det finnes store forskjeller mellom by og land tilknyttet toleranse for innvandrere, og vektlegger den sistnevnte forklaringen som årsak til dette. Forskjeller i verdier i by og bygd kan også bidra til variasjoner i toleranse. Her presenteres byfolkets verdier som blant andre individualitet og ikke-patriotisk, mens bygdefolkets verdier presenteres som konformitet, intoleranse og patriotisme blant andre. Dette viser at det sannsynligvis er store forskjeller knyttet til opplevelsen av å være flerkulturell eller annerledes på bygda og i byen. Holmila (2000) hevder at bygdesamfunnet har for vane å motstå påvirkning utenfra. Selv når ”outsideren” tilbyr fellesskapet noe positivt, er det mulig de avslår det på grunn av at det bryter med forventningene om hvordan ting gjøres. Slik jeg tolker det vil det på denne måten være vanskelig å komme til bygda som en ”outsider” eller en fremmed fordi bygdesamfunnets medlemmer virker negative til påvirkninger som kommer utenfra, på grunn av at de er ukjente

og kanskje gjør ting på andre måter enn hva de lokale er vant med. Tilsynelatende små handlinger og kommentarer som egentlig ikke betyr noe spesielt kan tolkes som seriøse angrep fra de lokales side. Samspillet eller eventuelle konflikter mellom den lokale bygdekulturen og nye påvirkninger løses gjerne gjennom at de lokale bruker de vante måtene å gjøre ting på, tradisjonene, og forsøker å dempe eventuell motstand (Holmila 2000).

2.2 Grunnlag for "norske" forestillinger

Berg og Forsberg (2003) hevder at i Norge, og andre vestlige land, forbindes det rurale ofte med idyll, og at dette er en konsekvens av urbanisering og modernisering. I diskusjoner, litteratur, artikler, aviser, postkort, tv-programmer og lignende, blir representasjoner av det rurale knyttet til idyll. Cloke (2003) påpeker at man ikke kommer unna at ruralitet henger sammen med idyll, gjennom filmer, tv, kunst, bøker, leker og magasiner blir vi fortalt at bygda er idyllisk. Ruralitetsrepresentasjonene i populærkulturen bidrar til å forsterke de idylliske bildene av bygda (Little 2002). Cloke hevder at vi allerede fra fødselen av blir hjernevasket av idylliske verdier som presenterer et grunnlag for både refleksive og instinktive reaksjoner til ruralitet. Selv uten å være det bevisst lærer vi å leve ut denne kunnskapen i form av forestillinger, holdninger og praksis. På denne måten blir syn på bygda reproduksjoner av arvet identitet, akseptabel praksis og konvensjonelle holdninger (Cloke 2003). Som tidligere nevnt har de flerkulturelle jentene ulike bakgrunner, som kulturelt og sosialt sett kan være forskjellig fra personer som har vokst opp i Norge med norske foreldre og norsk kultur. Det kan være at bildet av bygda som idyllisk ikke står like sterkt i deres ulike kultursammensetninger. Cloke hevder at bildene av bygda som idyllisk er noe vi har med oss og sosialiseres inn i fra lav alder. Dersom den rurale idyllen ikke står like sterkt i alle kulturer, kan det være at flere ikke har opplevd denne "hjernevaskingen" som han mener at foregår, og dermed ikke har et like positivt syn på bygda som andre. Det er viktig å påpeke at Cloke (2003) ikke uttaler seg med bakgrunn i norsk forskning. Berg og Forsberg (2003) uttaler seg derimot på bakgrunn av norsk (og svensk) forskning, og de hevder at sammenhengen mellom det rurale og idyll står sterkt i Norge, og at blant annet media er med på å forsterke forestillingene om denne rurale idyllen. Cloke legger likevel mer vekt på hvor stor effekt "hjernevaskingen" har enn hva Berg og Forsberg gjør, og det kan være at nordmenn ikke opplever den samme påvirkningen gjennom sosialisering eller fra media som han hevder at britene gjør.

2.2.1 Hva er spesielt med den norske bygda?

Det kan være enkelt å tro at alle bygder er slik vi forestiller oss at bygdene er i Norge. Mange aspekter spiller inn som gjør bygdene ulike, og samtidig bidrar til at menneskers forestillinger om bygder varierer fra land til land. Berg og Forsberg (2003) understreker at selv om ruralitet definert på bakgrunn av funksjonalistiske betingelser kan måles og sammenlignes på tvers av landegrensene, vil det være mer problematisk å sammenligne sosiale konstruksjoner av ruralitet i ulike land. Selv om ingrediensene i ulike konsepter av det rurale kan synes like, kan de ha ulike betydninger i de ulike geografiske, sosiale og kulturelle kontekstene. I Norge assosieres det rurale ofte med idyll, noe som også er vanlig i alle vestlige land. Flere trekk eksisterer som gjør den norske ruraliteten spesiell. For det første er befolkningstettheten i Norge generelt lav, og færre mennesker bor i de norske bygdene sammenlignet med bygdene i andre land. Bolig- og eiendomsprisene er vanligvis lavere i de norske bygdene enn andre bygder, noe som gjør områder store landlige områder tilgjengelig for mennesker fra ulike klasseposisjoner. Dette kan bidra til en forstilling om at bygda er for alle, men like vel er ulike grupper som for eksempel innvandrere ekskludert fra konseptet "alle". Tradisjonen med familiegårder står sterkt i Norge og er en del av konseptet om den norske rurale idyllen. Det at det er foreskrevet en lov som gir mennesker tilgang til å gå turer og plukke bær og lignende på private, åpne landområder gir mennesker en følelse av tilhørighet til bygda. Slik blir den norske bygda mer tilgjengelig, ikke reservert for de få rike. I et historisk perspektiv var Norge et land der industrialiseringen foregikk i stor grad i rurale områder, noe som bidro til å skape småbyer med ett firma. Mange industriarbeidere fra tidligere generasjoner deltok i landbruksarbeid og mange arbeiderklassefamilier hadde slektninger på bygda som de stadig besøkte. I dag er situasjonen og økonomien en annen, flere bor i byene og færre har slektninger på bygda. Fremveksten av andrehjemsboliger, sommerhus eller hytter på bygda ble sett på som en kompensasjon for mangel på omkringende natur og naturlige landskap i byene. I tillegg kan tradisjonen med rurale sommerhus forstås som en del av den skandinaviske sosialdemokratiske modellen; alle har rett til et anstendig liv og et fint sted for rekreasjon og komfort (Berg og Forsberg 2003). Med bakgrunn i disse årsakene argumenterer Berg og Forsberg for at forestillingene om den norske ruraliteten ikke kan sammenlignes med for eksempel forestillinger om britisk ruralitet. Haugen og Villa (2008) hevder at i Norges situasjon, med økt sentralisering og færre barn som vokser opp på bygda, kan dette føre med seg større avstand til, mindre kunnskap og mer myteskaping om bygda.

2.2.2 En tredeling av den rurale idyllen

Den norske ruraliteten som begrep er omfattende og kan innebære mange aspekter. Rye (2006) har funnet en struktur som deler aspektene ved ruraliteten i tre; naturen, sosial struktur og roen. Denne strukturen benytter jeg meg av i den kommende presentasjonen av nordmenns forestillinger om den norske bygda. I forhold til tredelingen presenterer jeg under 'naturen' norske ungdommers forestillinger om hvilke aspekter de vektlegger ved bygdenaturen. Under 'sosial struktur' presenteres norske ungdommers forestillinger om ulike aspekter ved bygdesamfunnet; fellesskapet, tradisjoner, "alle kjenner alle" og "trygt og godt". Under 'roen' presenteres norske ungdommers forestillinger om hva som bidrar til et tryggere og roligere miljø på bygda i forhold til i byen. Trygghet er nevnt både under 'sosial struktur' og 'roen' på grunn av at tryggheten kan oppfattes som del av et godt fellesskap, og samtidig kan trygghet på bygda være med på å bidra til en større ro i forhold til det som kan oppfattes som et utrygt og stressfylt bymiljø. Den sosiale strukturen eller fellesskapet er det aspektet ved bygda jentene snakket mest om og viste mest ambivalens overfor, og derfor vies dette aspektet mest oppmerksomhet i presentasjonen av nordmenns forestillinger om bygda. På tross av at unges beskrivelser av bygda ofte reflekterer voksnes beskrivelser, er det mindre sannsynlig at de unge beskriver bygda som idyllisk (Rye 2006). Jeg har likevel valgt å fokusere på forskning gjort av ungdommer eller unge voksne i presentasjonen av "de norske" forestillingene om bygda. Dette fordi at de flerkulturelle jentene er ungdommer eller unge voksne selv, og kan derfor være enklere å sammenligne med enn andre aldersgruppers forestillinger.

Bygdas natur gir den en spesiell status i forhold til byene. Bygda har mye natur i tillegg til at den er svært tilgjengelig (Haugen og Villa 2008). Det gode bygdelivet assosieres blant annet med natur og frisk luft (Verstad 2001). 90 % av ungdommene i en undersøkelse gjort av Orderud (2003) oppfatter bygdenaturen som positiv. 64 % av ungdommene vektlegger lett tilgang til naturen som en egenskap ved det gode bosted. Orderud konkluderer med at det er bygdenaturen som tursted som gjør den attraktiv for respondentene i hans undersøkelse. Jakt og fiske nevnes også av mange som positive egenskaper ved bygda, men dette er kjønns spesifikt, det er i aller størst grad guttene som verdsetter disse aspektene. Majoriteten av ungdommene i Haugen og Villas (2008) undersøkelser snakker positivt om naturen og det vakre landskapet på bygda. Oslo-ungdommene i Bjaarstads (2003) undersøkelse refererer ofte til naturen når de beskriver bygda, de forbinder gjerne bygda med landskap, sletter og dyrking av jorda. Disse ungdommene snakker om samspillet mellom mennesker og natur, om bonden, traktoren og om hvordan menneskene på bygda benytter seg av ressurser direkte fra naturen.

De forestiller seg at bygdefolket er selvforsynte i forhold til mat, at de lever primitivt og med store fysiske avstander. Oslo-ungdommene forestiller seg at det naturlige ved bygdene bidrar til å gjøre folk som bor der friske og sunne. Bygdnaturen blir i tillegg forbundet med skjønnhet (Bjaarstad 2003).

En del av den sosiale strukturen på bygda er fellesskapsfølelsen. Fellesskapsfølelsen på bygda er gjerne sterkere og bygdefolket virker nærere hverandre enn det som er tilfellet i byene. En av årsakene til dette kan være den gjennomsiktigheten som finnes på bygda, og som bidrar til at alle kjenner alle. På grunn av dette bryr innbyggerne på bygda seg mer om hverandre, og de er mer villige til å engasjere seg i andres liv (Rye 2006). Orderud (2003) finner at 68 % av respondentene i hans undersøkelse nevner det at folk bryr seg om hverandre som egenskap ved det gode bosted. Fellesskapsfølelsen på bygda kan føre til en større grad av kollektive handlinger, og spesielt i møte med utfordringer som rammer bygdesamfunnet, vil alle bidra med det de kan (Rye 2006). De fleste som deltok i Orderuds (2003) undersøkelse mener at det er en sterk dugnadsånd på bygda.

Det nåværende samfunnets nye valgfriheter kan gjøre at tradisjoner kan miste noe av sin påvirkningseffekt på valg og prioriteringer. Likevel opprettholdes forestillingene om tradisjonene i bygdesamfunnene. Bygdesamfunnet assosieres fortsatt i stor grad med tradisjon, noe som de unge i Haugen og Villas (2008) undersøkelse tolker både positivt og negativt. Det positive med bygdetradisjonene er at de representerer kontinuitet i kontrast til et flyktig byliv.

”Alle kjenner alle” er et aspekt mange oppfatter som at står sentralt i det sosiale livet på bygda, og inngår her som en del av den sosiale strukturen. Effektene av at alle kjenner alle fremkaller en høy grad av ambivalens hos Haugen og Villas (2008) informanter.

Bygdesamfunnet verdsettes som trygt, godt og omsorgsfullt på en side, men ulempene er like tilstede; sosial kontroll, mindre frihet, sladder og rykter. Uttrykket ”alle kjenner alle” omtales i denne undersøkelsen både som positivt og negativt. På den ene siden skaper det at alle kjenner alle et tettere og tryggere samfunn, men på den andre siden kan man ikke være anonym i et slikt samfunn (Haugen og Villa 2008). På grunn av at det sosiale presset knyttet til å oppføre seg på bestemte måter er svært sterkt i småsamfunn, kan det føre til at individene handler i samsvar med samfunnets forventninger uansett hva egne interesser og ambisjoner består i (Waara 1996). Slik sett kan det være at de små samfunnene i bygdene oppfattes som gammeldagse og hemmende på utvikling av egen identitet. Det å bryte normer og verdier som

er utviklet innenfor betingelsene i et gitt lokalsamfunn gjennom å være ”annerledes” kan ”true” stabiliteten. De individene som utfordrer de sosialt aksepterte væremåtene kan risikere å møte på sanksjoner som sladder, eksklusjon og bli gjort narr av (Haugen og Villa 2005).

Orderud (2003) fant at ungdommene som deltok i hans undersøkelse mener at ungdomsmiljøet på bygda preges mer av kritikk av dem som er annerledes, enn at det er lite moralisme og toleranse. Han fant også at oppfatningen om kritikk og begrenset toleranse var langt sterkere blant jentene enn guttene. Ungdommene mener at det er lett å bli kjent med folk, men samtidig føler de den sosiale kontrollen som sterk og negativ. Omtrent halvparten av respondentene i Orderuds undersøkelse hevder at det er mye sladder, mye klikkdannelser og utfrysning av dem som skiller seg ut (Orderud 2003). Sladder er et sosialt fenomen som gjerne assosieres med rurale områder, delvis på grunn av tilgangen en har på informasjon om lokalinnbyggernes liv (Haugen og Villa 2005). Bygdejentene i Haugen og Villas undersøkelse er spesielt opptatt av at det er kvinner som stort sett blir utsatt for ryktespredning og sladring på bygda, samtidig er det gjerne eldre kvinner med mye ledig tid som starter ryktene og sladringen (Haugen og Villa 2008). De små samfunnene tillater ikke brudd med tradisjonelle kjønnsroller (Waara 1996). Unge gutter og jenter forventes at oppfører seg på ulike måter, og det eksisterer et kjønn hierarki som angår hva som aksepteres. Det at alle kjenner alle har en kontrollerende effekt, og jenter opplever bygda som mer kontrollerende og begrensende enn hva gutter gjør (Haugen og Villa 2005).

Villa (1999) hevder at uttrykket ”trygt og godt” brukt om bygda framstår som en slags etablert allmennoppfatning, i tillegg til at det er en sosial konstruksjon som består på tross av motforestillinger, nyanseringer og andre sosiale konstruksjoner. ”Trygt og godt” i bygda har flere sider. Det kan komme av et stabilt og oversiktlig nærmiljø, langvarig kjennskap til stedene og vennene, samt vennene kjenner en selv og man er der for hverandre. Det kan også komme fra opplevelser av lite kriminalitet og det at man ikke trenger å være redd for at uvedkommende kommer til bostedet. I tillegg oppleves den trygge og gode bygda som avslappende, fredelig og rolig, og som et positivt bidrag til den sosiale strukturen. ”Trygt og godt” er spesielt knyttet behovene til foreldre med små barn. Det å kjenne innbyggerne, og føle at en lettere kan finne ut om noe skjer med barna, samt å ha oversikt over menneskene i nærmiljøet, kan oppfattes som ”trygt og godt” i den livsfasen man er småbarnsforeldre (Villa 1999).

Heggen (2003) hevder at utkantsamfunnets barne- og ungdomsbefolkning framstår som små og homogene i motsetning til store og heterogene ungdomsbefolkninger i sentrum. Haugen og Villa (2008) viser i sin undersøkelse av bygde- og byungdommers forestillinger om bygda, at bygdekulturen omtales ofte av ungdommene som sær, harry og spesiell. Byungdommene omtaler bygda som landbruksområde og folk på bygda som bønder, på tross av at bygdene har gått gjennom store økonomiske og kulturelle endringer (Haugen og Villa 2008).

Det siste aspektet av Ryes (2006) tredeling av den rurale idyllen involverer roen og stillheten. Villa (1999) hevder at denne roen er en del av ”trygt og godt” karakteriseringen av bygda. I hennes undersøkelse innebærer denne roen fravær av stress og farlige situasjoner, mindre kø i trafikken og i butikkene, samt fravær av volds- og narkotikamiljø. Roen og tryggheten på bygda representerer en motsetning til stresset og utryggheten i byen. Roen kan også knyttes til det at en ønsker både ha oversikt over familie og venner, samtidig som en ønsker å opprettholde en viss avstand. Det kan også være at roen kan være en mangelvare i organiseringen av hverdagen og styrer det sosiale livet i bygda. På grunn av at man føler at folk er mer opptatt enn før, er man mer forsiktig med å dra på besøk til andre uten å avtale på forhånd (Villa 1999). Stillhet er et ord som Oslo-ungdommene i Bjaarstads (2003) undersøkelse forbinder med bygda. Bygda fremstår som avslappende og harmonisk, og blir sett på som et sted der man kan ta en pause fra et stressende byliv. Bygda har omgivelser som gjør det mulig å være i ro og bare kjenne på stillheten (Bjaarstad 2003).

2.2.3 Rural idyll – konkurrerende forestillinger

Viktige elementer i den norske rurale idyllen er harmoni, overensstemmelse, sunnhet, enkelhet, fred, tradisjon, fellesskap, estetisk kvalitet og landbruksdrift med dyr (Berg og Forsberg 2003). Haugen og Villa (2008) hevder at en populær framstilling av bygda skildrer den positive og idylliske bygda, der man finner fred og ro, vakker natur og trygg omsorg. Samtidig eksisterer et bilde av bygda som kjedelig, med problemer og ulemper som få valgmuligheter, forgubbing, fraflytting og få arbeidsplasser. I motsetning til Berg og Forsberg (2003) og Cloke (2003) som vektlegger medias forsterkende effekt på det rurale som idyllisk, påpeker Haugen og Villa at det i media og populærkulturen presenteres konkurrerende bilder om det rurale. Media presenterer ikke bare det idylliske bildet av bygda, man får også servert bilder av bygda som både kjedelig og bakstreversk. Dette bidrar til å skape og vedlikeholde myter om kulturelle skiller mellom bygd og by (Haugen og Villa 2008).

2.2.4 Forestillinger om bygda varierer over livsfaser

Bygda kan representere trygghet og nære sosiale relasjoner i småbarnsfasen, men i en senere livsfase søker en sannsynligvis nye utfordringer (Villa 1999). Haugen og Villa (2008) har undersøkt bygde- og byungdommers forestillinger om bygda, og funnet både likheter og forskjeller i hvordan bygde- og byungdommene oppfatter og forestiller seg bygda. Forestillingene om at bygda er et fint sted for barns oppvekst fantes hos både bygde- og byungdom. 93 % av respondentene i Orderuds undersøkelse vektlegger sunne og gode oppvekstmiljø for barna som gode egenskaper ved bygda (Orderud 2003). I Haugen og Villas (2008) undersøkelse er det spesielt bygdejentene som snakker om fordelene med å oppdra barn eller vokse opp på bygda. Disse jentene legger vekt på friheten og opplevelsene knyttet til bygda i forbindelse med naturen og kontakten med dyr. En annen forestilling de verdsetter som bygdeidyllisk for oppveksten er at barna er skjermet fra risikoer som assosieres med byen. Byungdommen vektlegger ikke bygdebarndommen i like stor grad når temaet var positive sider ved et liv på bygda. Likevel finner Haugen og Villa (2008) en forståelse av at det er bedre for barn å vokse opp på bygda blant byungdommen. Valentine (1997) påpeker at barns bygdeoppvekst skal være idyllisk og trygt, men at det likevel eksisterer farer fra fremmede (stranger-dangers), trafikk og lignende. Little og Austin (1996) retter oppmerksomheten mot at på grunn av de lange avstandene på bygda, er barna ofte avhengige av at foreldrene må stille som sjåfører. Dette er noe som kan virke negativt eller som en byrde både for foreldre og barn.

Viktige konklusjoner i flere ungdomsprosjekt er at lokalmiljøets rammer kan fort bli små og konformitetspresset sterkt for bygdeungdommen (Heggen 2003). Haugen og Villa finner i sin undersøkelse at den sosiale kontrollen med presset og restriksjonene, kan være en delforklaring til at bygdeungdommen ønsker seg til byene (Haugen og Villa 2008).

Lange avstander og isolasjon er ulemper for ungdom på bygda, mener ungdommene i Haugen og Villas (2008) undersøkelser. Avstander, kultur og muligheter legger grunnlaget for en bilkultur blant ungdommen, samt at mangel på andre barn og unge får konsekvenser for ungdoms sosiale integrasjon (Heggen 2003). Haugen og Villa (2008) konkluderer med at alder og livsfase påvirker opplevelsene på bygda, samt at det oversiktelige ved bygda som barn og foreldre verdsetter, oppfattes som negativt for ungdommene. Summen av jobbtillbud, sosiale og kulturelle forhold gjør tettsteder, småbyer og storbyer mer attraktivt for unge, og bidrar til økt sentralisering (Heggen 2003). Mange av ungdommene i Verstads (2001) undersøkelse argumenterer for at de ikke ville trivdes på bygda på grunn av begrenset tilgang

til kultur, mens andre legger vekt på mulighetene i å bruke naturen som arena for fritidsinteresser som et argument for å etablere seg på bygda.

En felles opplevelse av bygda som trygg og god har blitt så allment gjeldende at dersom en er i situasjoner der trygt og godt ikke er førsteprioritet, føler en seg malplassert. For eksempel ungdom som ikke har etablert seg med barn og har andre behov enn de ”trygt og godt”-behovene bygda kan tilfredsstillere. Flere kulturtilbud, behov for å kunne være anonym, behov for fagmiljø, samt større variasjon i yrkeslivet, kan være behov som ikke blir tilfredsstilt av den trygge og gode bygda. Slik kan ”trygt og godt” for ungdom tolkes som kjedelig og lite utfordrende (Villa 1999).

3.0 Metode

I følgende kapittel begrunnes de metodiske valgene som ble tatt i forbindelse med innsamlingen av datamaterialet. I tillegg presenteres arbeidet som ble utført med datamaterialet i etterkant. For å få en god oversikt har jeg valgt å dele inn prosessen i tre faser; før, underveis og etter dataene ble samlet inn. Her viser jeg hva jeg har gjort og hvorfor jeg tok de valgene jeg gjorde underveis. Det er viktig å unngå at svakheter ved undersøkelsesopplegget kan være årsak til eventuelle mønster man finner (Hellevik 1995), og derfor har jeg vært nøye med beskrivelsene av denne prosessen. Gjennom kapitlet ønsker jeg å svare på flere spørsmål, blant andre; Hvilke aspekter må man vurdere i forhold til utvelgelse av informanter? Hva er viktig å ta hensyn til i intervjusituasjonen for å oppnå informative svar fra informantene, og samtidig skape en trygg og god atmosfære? Hvordan kan man takle utfordringer tilknyttet intervjuer med temaer som kan virke sensitive på informanten? Dette er noen av spørsmålene jeg vil besvare i løpet av kapitlet. I tillegg vil jeg presentere informantene, samt vurdere oppgavens troverdighet, bekreftbarhet og overførbarhet.

Oppgavens problemstilling ”Hvordan preger de flerkulturelle jentenes tidligere erfaringer deres forestillinger om den norske bygda?” fastsatte valget av metodisk tilnærming. Jeg var interessert i å undersøke og forstå dersom og eventuelt hvordan erfaringer som ”annerledes” i Norge, samt en annerledes kulturbakgrunn, kan påvirke hvordan en forestiller seg eller oppfatter bygda. Med dette temaet og denne problemstillingen, ble det naturlig for meg å velge en kvalitativ tilnærming. Hvordan-spørsmål er typiske kvalitative spørsmål, i motsetning til hva- og hvor mye-spørsmål som ofte blir benyttet i kvantitativ metode (Kuper, Reeves og Levinson 2008). Hensikten med oppgaven var å forstå hvordan de flerkulturelle jentene har dannet sine forestillinger om den norske bygda, hvorfor denne gruppen har et nyansert perspektiv, samt om dette nyanserte perspektivet skaper forestillinger som er forskjellig fra nordmenns forestillinger. Dette krever at spørsmålene og andre verbale og ikke-verbale metoder produserer utdypende og detaljerte svar, noe som kjennetegner kvalitativ metode og da spesielt intervju (Rapley 2007) som jeg har benyttet meg av i denne oppgaven. Det kvalitative forskningsintervjuet forsøker å forstå verden fra informantens synspunkt, å brette ut betydningen av informantens erfaringer og å avdekke informantens opplevde verden i forkant av vitenskapelige forklaringer. Forskningsintervjuet er en profesjonell samtale, der kunnskap konstrueres i interaksjonen mellom intervjuer og informant (Kvale og Brinkmann 2009). I en intervjusituasjon er det viktig å ta i betraktning at både informant og intervjuer

bidrar sammen til å skape dataene i denne konteksten. Individuer skaper, forhandler og fortolker betydningene av sine handlinger i deres sosiale situasjoner (Kuper et al 2008). Som kvalitativ forsker er det viktig å innse at egne syn og holdninger kan påvirke interaksjonen i intervjuet. Forskerens syn og holdninger gjenspeiles i spørsmålene forskeren stiller under intervjuet, samt hvilke funn som forskeren fremhever som interessante og presenteres i analysen (ibid.). Dette gjelder også for dette prosjektet. Det er min tolkning av det som ble sagt i intervjuene som er grunnlaget for analysen, der jeg forsøker å forstå, tolke og beskrive bakgrunnen for de flerkulturelle jentenes forestillinger om den norske bygda.

3.1 Datainnsamling del 1: Forberedelse av intervju

Til denne oppgaven ønsket jeg å komme i kontakt med unge jenter med flerkulturell bakgrunn, det vil si jenter som har noe til felles med flere ulike kulturelle grupper. På grunn av at ”noe til felles med” ikke sier noe om i hvor stor grad man følger verdiene, normene, kunnskapene, symbolene og ytringsformene i de ulike gruppene, valgte jeg å akseptere varierende grad av tilhørighet til jentes ulike utenlandske kulturer. Noen av jentene er født i Norge, men har utenlandske foreldre. Andre er født i andre land og kommet til Norge senere i livet. Det er mulig at noen vil oppfatte disse jentene som annerledes, de har også opplevd å bli behandlet som annerledes. På denne måten kan disse jentene ha opplevd og erfart andre hendelser i møtet med bygdesamfunnet. Kvalitative studier baserer seg på strategiske utvalg der man velger informanter med egenskaper eller kvalifikasjoner som er relevante i forhold til problemstillingen (Thagaard 2003). Det kriteriet som var mest relevant for problemstillingen i forhold til prosjektets informanter, var at jentene kunne se, oppfatte og forestille seg den norske bygda fra et perspektiv som er annerledes fra et typisk norsk perspektiv, gjennom at de har opplevd hendelser som følge av at noen mener at de er annerledes fordi de er flerkulturelle.

Et annet kriterium jeg valgte å sette dreide seg om kjønn. Jeg valgte å intervjuere jenter til dette prosjektet for å avgrense forskningsområdet. I tillegg viser tidligere forskning noen interessante kjønnsforskjeller knyttet til forestillinger om ulike trekk ved bygda (Haugen og Villa 2008; 2005 og Orderud 2003), der jeg ville finne ut av om det var samsvar eller uoverensstemmelse ”mine” jenter og de jentene det tidligere var blitt forsket på. I forhold til alderskriterium ville jeg at jentene skulle være mellom 18 og 30 år fordi denne aldersgruppen vanligvis er i en fase av livet der de er eller har begynt prosessen med å ta store og viktige valg. Disse valgene dreier seg gjerne om livsstil, utdanning, bosetting og etablering, og krever gjerne refleksjon rundt alternativer og eventuelle konsekvenser av de ulike valgene. Det kan

tenkes at de derfor har reflektert rundt det å bosette seg i en bygd, og forestilt seg hvordan det ville vært for dem å bo på bygda. I forbindelse med denne oppgaven kan det tenkes at den aldersgruppen jeg valgte er mer interessant enn en yngre aldersgruppe. En yngre aldersgruppe bor gjerne der foreldrene bestemmer at familien skal bo. De har ikke kommet til det stadiet der de har måttet foreta tilsvarende store valg enda, og derfor ikke behøvd å reflektere rundt disse valgene på samme måte som de som tilhører en eldre aldersgruppe. Eldre aldersgrupper, fra 30 år og oppover, har i mange tilfeller allerede etablert seg og tatt valg angående livsstil og bomiljø. Jeg så i dette tilfellet aldersgruppen 18 til 30 år som mest interessant for forskningsområdet. I tillegg eksisterer en del tidligere forskning om ungdoms og unge voksnes bygdeforestillinger (Haugen og Villa 2008;2005, Heggen 2003, Orderud 2003, Verstad 2001 og Bjaarstad 2003), noe som ga meg en mulighet til å sammenligne jentenes forestillinger med andre jevnaldrende gruppers forestillinger.

Det er viktig å forsøke å få en rekke perspektiver på prosjektets emne på grunn av at de få informantene som produserer svært forskjellig eller kontrasterende svar kan ofte være sentrale i forhold til å modifisere de hypotesene en startet med (Rapley 2007). Da jeg hadde utført ni intervjuer, følte jeg at datainnsamlingen hadde nådd et teoretisk metningspunkt, og derfor satte jeg strek for datainnsamlingen.

Måten jeg rekrutterte informanter på var i første omgang å kontakte ulike organisasjoner som arbeidet med integrering på forskjellige måter i Trondheim og i Oslo. Det viste seg å være svært utfordrende å få tak i informanter på denne måten, da jeg ikke kom i kontakt med eller fikk svar fra noen av organisasjonene. Dette førte til et strategibytte og jeg begynte derfor å kontakte venner og bekjente med både norsk og flerkulturell bakgrunn. Jeg fortalte om prosjektet mitt, i håp om at noen av dem kjente noen flerkulturelle jenter som kunne tenke seg å stille til et slikt intervju. Noen av dem tok videre kontakt med sine venner eller bekjente som passet til kriteriene jeg hadde satt for oppgaven, og informerte dem om hva prosjektet dreide seg om. Dersom jentene var interessert i å stille fikk jeg e-postadressen deres fra mellomledet, og tok kontakt med jentene via e-poster der jeg fortalte om meg selv og prosjektet mitt, samt formålet med intervjuet. Dette fungerte godt, og informantene jeg rekrutterte hjalp meg med videre rekruttering av nye informanter. Jeg benyttet meg av samme framgangsmåte for å kontakte de nye informantene.

Jeg utførte til sammen ni intervjuer, et intervju med to jenter og åtte enkeltintervjuer. Etter nøye vurdering, valgte jeg å utelukke to intervjuer da jeg vurderte den ene informanten til å

være ”for norsk” til at hun kunne falle under kategorien flerkulturell. Slik jeg så det, ville hun ha representert et norsk perspektiv, ikke et flerkulturelt. Den andre informanten var den eneste av jentene som ikke fortalte om egne erfaringer, og dermed var hun ikke like relevant for prosjektets problemstilling. Jentene har mer eller mindre erfaring med den norske bygda; noen har vært der et par ganger, noen har vokst opp der, noen har bodd der over lengre perioder og ei hevder at hun fortsatt bor i ei bygd.

Tabell: Hvem har hva slags erfaring med bygda?

Hvem?	Flerkulturell?	Bygda?
Tina 23 år	Kom til Norge i 1997, begge foreldrene utenlandske	Har bodd på bygda/et lite sted hun selv definerer som bygd
Benedicte 24 år	Kom til Norge i 1993, begge foreldrene utenlandske	Har besøkt bygda
Gina 30 år	Kom til Norge i 2002	Har bodd på bygda et år, var eneste afrikaner der
Fredrikke 28 år	Født og oppvokst i Norge, utenlandsk familie	Har bodd på bygda
Nina 24 år	Født og oppvokst i Norge, begge foreldrene utenlandske	Har besøkt bygda
Mari 23 år	Født i Norge, begge foreldrene utenlandske, vokst opp i Norge og forskjellige deler av Europa og Afrika	Har bodd på bygda
Britt 25 år	Kom til Norge i 1992, begge foreldrene utenlandske	Har bodd (og bor delvis) på bygda
Berit 20 år	Kom til Norge i 1993, begge foreldrene utenlandske	Har bodd på bygda

3.1.1 Intervjuguiden (Vedlegg 2)

Intervjuguiden er semi-strukturert, fordi rekkefølgen av spørsmålene varierte og jeg forfulgte interessante tema som dukket opp underveis i intervjuet (Wooffitt og Widdicombe 2006). Intervjuguiden ble tilpasset i løpet av datainnsamlingsprosessen. Intervjuene ble utført i en tidsperiode på ca en og en halv måned, og i løpet av den tiden erfarte jeg at noen av spørsmålene i intervjuguiden var overflødige fordi informantene mente de hadde svart på spørsmålet tidligere. Derfor ble noen spørsmål fjernet eller endret underveis slik at hensikten med spørsmålene skulle bli tydeligere. Noen spørsmål ble også lagt til, fordi jeg følte at spørsmålene ikke alltid produserte svar som var utfyllende nok. Det var også tilfeller der jeg følte at informanten hadde svart på noen av spørsmålene tidligere i intervjuet, og derfor ble ikke intervjuguiden fulgt slavisk under alle intervjuene. Under intervjuet av to av de bosniske jentene utelukket jeg også flere av spørsmålene, da dette ble et helt annet type intervju. Dette

intervjuet var mer preget av at jentene diskuterte i større grad seg i mellom, og jeg fungerte mer som en som rettleider i forhold til tema, heller enn en intervjuer.

Intervjuguiden ble først testet på en medstudent, og sammen gikk vi gjennom spørsmålene og redigerte, la til og fjernet spørsmål før jeg begynte med datainnsamlingen. Dette var svært nyttig for datainnsamlingen, da noen av spørsmålene jeg hadde inkludert virket overflødige og noen spørsmål som ble lagt til bidro til å belyse flere aspekter enn hva jeg hadde tenkt på i utgangspunktet. I tillegg ble noen spørsmål redigert for å tydeliggjøre hensikten bak spørsmålet.

Intervjuguiden er inndelt tematisk etter de ulike aspektene ved den norske bygda jeg var interessert i at informantene skulle uttrykke sine forestillinger og meninger om. Den første delen av intervjuguiden er bakgrunnsspørsmål. Spørsmålene er enkle og har til hensikt og både etablere en trygghetsfølelse for informantene i tillegg til å kartlegge bakgrunnen deres. Videre ble det spurt om hva slags forhold de har til bygda og hva de tenker om rural idyll. Deretter ble de spurt om ulike elementer ved bygda; oppvekst, ungdomstid, arbeidsliv, kjønnsforskjeller, klaseskiller og bygdesamfunnet. For mitt prosjekt var noen av temaene mer interessante og ble derfor tillagt et større antall spørsmål. Under de ulike temaene ble det også spurt om hvordan jentene forestilte seg flerkulturelles posisjon i ulike situasjoner på bygda. Dette ble gjort som et forsøk på å få fram informantenes egne erfaringer med bygda uten å spørre eksplisitt om hva de hadde opplevd. Intervjuguiden avsluttes med spørsmål om hvordan jentene så for seg å bo på bygda, og om hva som eventuelt skulle ha vært annerledes med bygda for at de skulle kunne tenke seg å bo der. Dette var spørsmål der motivet var å skape en behagelig avslutning som informantene ikke ville ha noen problemer med å svare på, samt for min del å se om deres forestillinger om den norske bygda hadde påvirket deres holdninger til bosetting eller etablering på bygda.

Intervjuguiden ble aldri fulgt slavisk, men de fleste spørsmålene gikk igjen i hvert intervju. Jeg justerte rekkefølgen og vektleggingen av spørsmål underveis, og spurte grundigere dersom informanten var inne på noe som var spesielt relevant for temaet. Rekkefølgen på spørsmålene varierte fra intervju til intervju, ettersom informantene ofte brukte forskjellige resonnement og dermed bevegde seg i ulike retninger mens de besvarte spørsmålene. Slik var informantene selv med på å styre intervjuet.

3.2 Datainnsamling del 2: Under intervjuet

Gjennom at den kvalitative forskeren noterer kommentarer til bruk i analysearbeidet, blir gjerne utgangspunktet for analysen til allerede under datainnsamlingen (Hellevik 1995). Under intervjuene noterte jeg derfor poeng og kommentarer jeg mente ville komme til nytte i analysearbeidet.

Informantene fikk utdelt informasjonsbrev (vedlegg 1) ved starten av møtet. Jeg fikk en signert kopi av informasjonsbrevet, og informantene fikk tilbud om å ta med seg en kopi hjem, slik at de lettere kunne kontakte meg ved en senere anledning. I tillegg ble informantene muntlig informert om prosjektets mål og mening slik at de fikk en fullstendig forklaring om hva det ville bli spurt om samt hvordan deres uttalelser ville bli brukt videre i prosjektet. Oppgaven dreier seg om hvordan informantenes forestillinger om den norske bygda eventuelt preges av tidligere erfaringer og ulike kulturbakgrunner. Derfor var det interessant å vite noe om jentenes ulike opplevelser og bakgrunner uten at dette trengte å være på detaljnivå. I oppgaven kommer det fram hvilket land jentene har sin utenlandske kulturbakgrunn fra, men når jentene forteller om egne erfaringer blir navnet på bygda de nevner anonymisert, slik at det ikke skal være mulig å gjenkjenne jentene. På denne måten har jeg ikke opplevd noen problemer knyttet til det å holde informantenes identiteter anonyme.

Noe man må ta i betraktning når man intervjuer mennesker med en annen kultur er at informantene og intervjuer kan ha ulike normsett knyttet til interaksjon. Initiativtaking, det å gå rett på sak, samt metoder for utspørring, er alle ulike elementer i et intervju som kan forstås og utføres forskjellig fra kultur til kultur. Det er derfor viktig at forskeren utvikler et kunnskapsgrunnlag til informantens kultur i forkant av intervjuet (Kvale og Brinkmann 2009). Informantene i mitt prosjekt er godt kjent i flere kulturer fra mange ulike land, men felles for jentene er at de også kjenner den norske kulturen godt. Det at jentene hadde god kjennskap til den norske kulturen, og jeg vil tro også måten nordmenn kommuniserer på, gjorde meg tryggere på at jeg kunne utføre intervjuet uten å påføre informantene noe ubehag på grunn av eventuelle motsetninger i kommunikasjonsnormene. Eventuelle motsetninger eller ulikheter i måten å kommunisere på noe jeg var oppmerksom på under hvert intervju, men det oppsto ingen vanskeligheter tilknyttet dette i intervjuene.

Det var viktig for meg å opprettholde en god og trygg atmosfære under hvert intervju. Mye kan påvirke miljøet under et intervju, sted for intervjuet, interaksjonen mellom intervjuer og informant, samt tillit. Det å ta opp intervjuet på båndopptaker kan påvirke samtalen og tilliten,

noen informanter ønsker en forsikring om at de forblir anonyme selv om det de sier blir tatt opp (Rapley 2007). Ingen av informantene i dette prosjektet synes bruken av båndopptakeren i forbindelse med intervjuet var problematisk. På forhånd spurte jeg om de synes det var greit at jeg brukte båndopptaker, og det virket som at dette var noe de var forberedt på og så på som en selvfølge. Intervjuene foregikk på kafeer i Trondheim og i Oslo og omegn, samt grupperom på NTNU campus Dragvoll. Det var litt problemer med støy på intervjuene som ble utført på kafeene, i tillegg til at under det ene intervjuet var det ei dame som kom bort og begynte å snakke med oss. Dette virket veldig forstyrrende, og både informanten og jeg mistet tråden og måtte gå videre til neste spørsmål. Informantene ble på forhånd spurt om hvor det passet best for dem å gjennomføre intervjuene, og da foreslo alle som ikke studerte ved Dragvoll ulike kafeer rundt om i Trondheim og i Oslo og omegn. Jeg ønsket at det å delta på et intervju ikke skulle oppleves som noen belastning for informantenes del, samtidig som det var viktig for meg at informantene skulle føle seg trygge og at det skulle være avslappet stemning. På grunn av at informantene ble rekruttert gjennom venners venner eller andre informanter, kan det være at noen av informantene så på meg mer som en ”venn” enn som en forsker. Jeg er på omkring samme alder som de fleste av informantene, og noen av dem har jeg felles venner med. Dette kan ha vært en fordel i forhold til at de kunne føle seg avslappet og trygge i intervjusituasjonen, at nervøsiteten kan ha vært mindre både fordi vi hadde en eller annen sosial forbindelse gjennom ett eller flere ledd, og på grunn av at jeg var på omkring samme alder. Informantene virket stort sett også veldig trygge, og de fleste av jentene pratet mye om både sensitive og ikke-sensitive emner, uten at jeg behøvde å stille mengder av oppfølgingsspørsmål. På en annen side så kan det ha ført til at informantene kanskje ikke tok meg i min forskerrolle like seriøst som dersom det var en eldre forsker eller en som de ikke hadde noen sosiale forbindelser med. Det var mye latter under intervjuene, noe som kan ha vært et tegn på dette. Mye latter kan også være et tegn på at det er etablert en trygghet i intervjusituasjonen som gjør at en kan ha en spøkefull tone i mellom prat om forskningstemaene.

Informantene ble ofte veldig engasjerte da begrepet ”flerkulturell” dukket opp i spørsmålene jeg stilte. De snakket mye om flerkulturelles posisjon i bygda først og fremst, men etter hvert eskalerte fortellingene deres seg til å dreie seg om flerkulturelles situasjoner i Norge på en mer generell basis. Fortellingene deres var svært interessante, men jeg følte et behov for å styre samtalen tilbake til intervjuets egentlige tema. Det var en utfordring å vurdere når jeg skulle bryte inn for å hindre videre avsporing.

På grunn av at jeg var ute etter å finne ut om informantenes erfaringer preget bygdeforestillingene deres, spurte jeg blant annet om hva de tenkte om rural idyll. Dette er et begrep som ikke nødvendigvis benyttes i en hverdagsdiskurs, og derfor ønsket jeg å gi informantene en forklarende beskrivelse om innholdet i disse mytene. Dette for å kunne gi dem et bilde av generelle eller tradisjonelle oppfatninger av ulike aspekter ved bygda, dersom de selv ikke kjente til mytene. Med denne bakgrunnsinformasjonen på plass følte jeg at informantene fikk større mulighet til å kunne utdype sine egne oppfatninger og forestillinger, da de fikk sjansen til å sammenligne egne erfaringer med tradisjonelle myter og generelle forestillinger om bygda. Dette ble ikke gjort for å lede informantene i noen retning, men heller for opplyse de om at ”slik tror noen det er”, for å så spørre hva de selv trodde. Mytene og de generelle forestillingene kunne være i tråd med eller i kontrast til jentenes egne erfaringer eller oppfatninger, og slik fungere som et slags debattinnlegg for å skape en diskusjon. Ut i fra dette kan en kanskje si at min rolle gikk over fra å være en ren intervjuer til mer av en samtalepartner, at jeg bidro med informasjon slik at informantene fikk flere opplysninger om temaet underveis. Det kan være at informantene ble ledet i en bestemt retning da jeg opplyste dem om andres oppfatninger eller myter, men en del av dem brukte mye betenkningstid før de svarte, samt at mange av dem var uenige i mytene. Derfor tror jeg at disse tilleggsopplysningene fungerte slik jeg hadde til hensikt, å bidra til informasjon om tema informantene kanskje ikke visste så mye om, og dermed presentere et perspektiv som kan ha vært forskjellig fra deres egne perspektiver.

Informantene fortalte om egne erfaringer og opplevelser med bygda uten at jeg spurte eksplisitt om dette. De svarte på spørsmål om hvordan de tror det er i ulike situasjoner på bygda med begrunnelser i egne erfaringer. Det viste seg at jentene hadde opplevd en del intoleranse eller diskriminering på bygda, enten selv eller sett eller hørt om andre som hadde opplevd dette. De erfaringene jentene hadde i forbindelse med dette brukte de som forklaring eller en slags legitimering av hvorfor de mente at ting er som de er på bygda. Diskriminering og rasisme er tema som kan være vanskelige å snakke om, og det kan være vanskelig å få andre til å snakke om erfaringer med dette. Det kan være at det følger med visse diskurser til disse temaene, i tillegg kan slike tema bære preg av politisk korrekthet. Det finnes normer og regler som ligger implisitt i språket og bidrar til å avgjøre hvilke ord og uttrykk som anses som ”korrekt” å bruke offentlig og i andre sosialt bestemte situasjoner (Andrews 1996). Det å være del av en minoritet i Norge, og fortelle en norsk person om de ulike måtene en har blitt behandlet på av nordmenn, kan være utfordrende for informantene. Jeg oppfattet at noen av

informantene virket opptatt av å framstå som politisk korrekte på grunn av måten de ordla seg. Dersom de sa noe som de selv hørte at kunne misforstås, forsøkte de å rette det opp igjen eller unnskyldte seg selv. Et eksempel på dette er Nina som snakker om det å bygge sin egen identitet på bygda:

Jeg tenker, altså det jeg tenker er at det kommer helt an på hva slags person du er. Liker du å fiske, drive med jakt og fiske og sånne ting, så tror jeg det.. Tror jeg ikke det er noe stress. Fordi da er du på en måte innenfor det normale da, altså da.. Men altså vil, er du kanskje litt mer sånn kunstnerisk av deg eller ja, for eksempel homofil eller sliter med andre type ting da.. Eh.. Ikke det at man sliter med homofil ja, men du skjønner?

Denne politiske korrektheten var ikke like framtrødende hos alle informantene, men det viste seg altså at flere av jentene var nøye på å ordlegge seg under intervjuet, kanskje i frykt for å bli oppfattet på bestemte måter. Jeg merket også et skille mellom de av jentene som la stor vekt på at nordmenn er fantastiske og inkluderende, og de av jentene som syntes nordmenn er skeptiske og lite mottakelige overfor mennesker som er annerledes. Dette kan også ha noe å gjøre med hvordan de ønsket å framstille seg selv. Thagaard (2003) hevder at informantenes beskrivelser kan bære preg av hvordan de ønsker å framstille seg selv i forhold til forskeren. Det er derfor et mål at informanten ikke skal påvirkes til å svare på intervju spørsmålene ut fra oppfatningene informantene eventuelt har om forskerens verdier og synspunkter (Thagaard 2003). Dersom jeg hadde spurt informantene direkte for eksempel om hva slags opplevelser de hadde erfart i møte med bygdefolk og bygdekultur, kan det være at eventuelle diskursnormer eller måten de ønsket å fremstille seg selv på, ville lagt føringer på hva de ville fortalt og hvordan de ville fortalt det. Det at informantene ikke ble spurt direkte om dette, og at de likevel fortalte om sine opplevelser, ga meg en følelse av at de var ærlige og følte seg trygge nok til å kunne fortelle om både positive og negative opplevelser selv om temaene i noen tilfeller kunne bære preg av politisk korrekthet.

Noen av informantene hadde ikke vært i Norge så lenge, og dermed behersket de det norske språket i varierende grad. Dette viste seg å bli en stor utfordring i transkriberingsarbeidet, da det var vanskelig å forstå eksakt hva enkelte sa i intervjusituasjonen. En konsekvens av dette ble at jeg ikke forsto alle ordene og dermed ikke kunne bruke alle sitatene i analysen. I noen tilfeller fikk jeg inntrykket av at informantene hadde litt problemer med å forstå spørsmålene mine, selv om jeg prøvde å vurdere norskkunnskapene til informanten og eventuelt omformulere spørsmålet. Det hendte at noen av informantene svarte på noe annet enn hva jeg

spurte om, dette gjaldt da spesielt de som hadde svakest norskkunnskaper. Da dette oppsto forsøkte jeg enten å stille spørsmålet på nytt eller på en annen måte, eller gikk videre. Det siste kan ha ført til at informantene ikke fikk mulighet til å uttrykke seg om noe som hun hadde forestillinger om. Årsaken til at jeg i noen tilfeller gikk videre var frykt for at informantene skulle føle seg dum eller utilpass dersom jeg fortsatte å repetere spørsmålet. Noen av informantene spurte om jeg kunne stille spørsmålet på nytt dersom det var noe de ikke forsto, mens andre svarte som nevnt noe helt annet på spørsmålet. Jeg var hele tiden klar over at noen av ordene og uttrykkene i intervjuguiden kan ha vært vanskelig å forstå dersom kjennskapet til det norske språket var svak, men forsøkte å benytte meg av mer forståelige eller vanlige ord dersom jeg så at informantene nølte med å svare. Jeg ser i ettertid at jeg burde ha stilt flere oppfølgings spørsmål for å få en bredere oversikt over hva informantenes forestillinger om de ulike aspektene ved bygda innebar.

Et annet problem tilknyttet transkriberingsarbeidet med fellesintervjuet var at de to informantene snakket ofte i munnen på hverandre, og det ble dermed problematisk å høre hva de sa. På denne måten ble det flere ”hull” i sitatene deres, noe som førte til at jeg ikke fikk med meg alle sitatenes fullstendige betydning, samt at jeg heller ikke kunne benytte meg av alle sitatene.

Informantene hadde stort sett veldig mye å si om ulike aspekter ved bygda. De viste engasjement for prosjektet mitt, og synes temaet var spennende. Ei av jentene ønsket å skrive om noe lignende dersom hun skulle skrive masteroppgave. Det virket også som at informantene hadde tenkt gjennom mange av spørsmålene tidligere, da svarene jentene produserte ofte virket gjennomtenkte og til tider reflekterte både negative og positive sider ved ulike aspekter.

3.3 Datainnsamling siste del: I etterkant av intervjuet

Jeg samlet ikke inn noen direkte personidentifiserende opplysninger om informantene, kun informantenes fornavn, alder og hvilket land deres utenlandske kulturbakgrunn hadde opprinnelse i. Av slike opplysninger er det kun alder og land som ble bevart. Informantenes navn er byttet ut, samt at stedsnavnene til bygdene de nevner er anonymisert. I tillegg har jeg transkribert alle intervjuene på bokmål selv om noen av informantene hadde andre dialekter. For å holde orden på hvor jentene kom fra, har de fått navn som begynner med forbokstaven i navnet på det landet de har sin utenlandske opprinnelse fra. For eksempel Mari fra Marokko, Fredrikke fra Filippinene og Benedicte fra Bosnia. Det var viktig for meg at informantene

skulle føle seg trygge på at ingen ville gjenkjenne dem ut fra hva de svarte under intervjuet. Derfor benyttet jeg meg av disse metodene for å sikre informantenes anonymitet.

Intervjuene ble tatt opp på båndopptaker og transkribert så raskt det var mulig etter at intervjuet ble utført, slik at jeg fortsatt husket inntrykkene jeg fikk under intervjuet. På denne måten fikk jeg raskt skrevet ned både alt som ble sagt, samt kommentarer og mine tolkninger av informantenes uttalelser. Slik ble det også sikret at sitatene ble tolket så riktig som mulig. Oppgavens tema endret seg underveis og derfor ble noen av sitatene brukt i en sammenheng som var litt forskjellig fra den sammenhengen de ble uttalt i forbindelse med. Informantene uttalte seg om sine egne erfaringer med bygda sannsynligvis for å forklare hvorfor de mente at aspekter ved bygda var slik de var, fordi de hadde opplevd det slik. Jeg benyttet meg av disse sitatene for å underbygge hypotesen om at jentenes bygderelaterte erfaringer påvirker hvordan de forestilte seg bygda. Dette ser jeg ikke på som problematisk på grunn av at jentene tok selv initiativet til å fortelle om egne erfaringer, og på denne måten kan det sies at de også selv mener at de erfaringene de har gjort seg påvirker måten de forestiller seg bygda, eller at erfaringene bidrar til å farge et bilde av hvordan de ser for seg Norges bygder. Det kan være at de ser på sine egne erfaringer som spesielle eller unike, at slike situasjoner egentlig ikke forekommer så ofte på bygda. Eller det kan være at de forestiller seg at fordi de selv har opplevd noe spesielt på bygda, så vil flere oppleve det samme. Dette betyr at deres erfaringer på en eller annen måte og i en eller annen grad har gjort nok inntrykk til at de velger å presentere dem i forbindelse med bygdeforestillingene sine.

Jeg sorterte sitatene fra intervjuene etter tema som for eksempel ”egne erfaringer” og ”forestillinger om bygdesamfunnet”. De sitatene som tilhørte de ulike kategoriene ble så plassert der de passet, og slik fikk jeg en god oversikt over hva som ble sagt av hvem om de ulike temaene. Dette forenklet arbeidet mitt med analysen, da jeg enkelt kunne sammenligne de ulike sitatene. Analysearbeidet foregikk for hånd fordi jeg følte jeg hadde god nok oversikt over datamaterialet slik at det var mulig å utføre dette arbeidet manuelt. Det var også greit å kunne dobbelsjekke de sorterte sitatene med transkriberingene og notatene jeg hadde gjort underveis, for å sikre at sitatene ble forstått riktig.

3.4 Kvalitetsmessig vurdering av datainnsamling

Mine analyseresultater vil i det følgende vurderes i henhold til troverdighet, bekreftbarhet og overførbarhet. ”Troverdighet er knyttet til at forskningen utføres på en tillitvekkende måte” (Thagaard 2003:178). Troverdighet kan i følge Thagaard (2003) knyttes til at forskeren gjør

rede for hvordan data utvikles, og at forskeren skiller mellom informasjonen fra feltarbeidet og egne vurderinger av denne informasjonen. I dette prosjektet ble sitatene fra feltarbeidet fremhevet i kursiv for å tydeliggjøre hva som er de faktiske sitatene. På denne måten kommer det tydelig fram hvilke deler av teksten som er hentet direkte fra intervjuene, hva som er jentenes faktiske sitater. Det som ikke er fremhevet i kursiv er mine egne vurderinger og tolkninger av sitatene, eller annen relevant informasjon. Slik har jeg tydeliggjort skillet mellom informasjon fra feltarbeidet og egne vurderinger og tolkninger. Jeg tok som nevnt opp alt som ble sagt under intervjuene på båndopptaker, i tillegg til at jeg senere transkriberte det. På denne måten kunne jeg skrive og bruke sitater nøyaktig slik de ble sagt. I tillegg skrev jeg notater og kommentarer under hvert intervju, for å lettere huske i hvilken sammenheng sitatene ble sagt, og hensikten med sitatene slik jeg tolket dem. Egne notater ble ikke skrevet i kursiv på tross av at det var hentet direkte fra intervjusituasjonen, på grunn av at dette var mine egne refleksjoner og ikke nødvendigvis noe jentene selv uttrykte. Dette er faktorer som bidrar til å styrke troverdigheten i dette prosjektet. På grunn av at jeg var nøye med transkribering, notatskriving, sitatbruk og videre rapportering, kan troverdigheten sies å være høy i mitt prosjekt.

”Bekreftbarhet knyttes til kvaliteten av tolkningen, og om den forståelsen det enkelte prosjekt fører til, støttes av annen forskning” (Thagaard 2003:21). Thagaard (2003) hevder videre at bekreftbarheten er tilknyttet de vurderingene forskeren gjør av tolkningene undersøkelsen resulterer i, og at forskeren burde være nøye med å kritisk vurdere grunnlaget for egne tolkninger. Hvilken posisjon forskeren har i forhold til miljøet som undersøkes, har betydning for forskerens tolkninger. I min studie benyttet jeg meg av en intervjuguide der spørsmålene ikke var direkte relatert til problemstillingen. Det er mulig at informantene ville uttalt seg annerledes dersom spørsmålene hadde vært mer direkte knyttet til deres erfaringer, blant annet på grunn av graden av politisk korrekthet som i noen tilfeller forbindes med temaer som omhandler det å være fremmed eller annerledes. Informantene uttrykte egne erfaringer på tross av at jeg ikke spurte om dette, og det var blant annet deres erfaringer jeg var interessert i å undersøke. Det kan ha vært tilfeldig at de snakket om egne erfaringer da de beskrev hvordan de oppfattet bygda, men av egen erfaring er dette ofte noe man gjør naturlig. Jeg opplever ofte at når mennesker inkludert meg selv blir spurt om noe generelt, som man selv har erfaring med, er det enkelt å fortelle om sine egne erfaringer som en forklaring på hvorfor man mener at noe er som de er. Jentene poengterte ofte eksplisitt at det de sa hadde bakgrunn i deres egne erfaringer, de uttalte seg med grunnlag i konkrete hendelser. Jentene spekulerte i hva som var

årsaken til det de hadde opplevd, og dette ble grunnlaget for mine tolkninger. I forhold til at jentene er på omkring samme alder som meg, og mange av dem i samme livsfase som meg, kan det være at dette hadde en effekt tilknyttet hvordan jeg tolket sitatene deres. Det kan være enklere å sette seg inn i en situasjon til noen som er jevnaldrende og holder på med det samme som en selv gjør. Likevel fantes store forskjeller tilknyttet ulike erfaringer og situasjoner som de har opplevd, men som ikke jeg har erfart. Det var ikke ukjent for meg at flerkulturelle kan ha opplevd vanskeligheter på bygda, men likevel har ikke dette vært noe jeg har hørt fra noen som har vært direkte involvert. På en måte kan jeg i høy grad relatere meg til jentene, på en annen side er aspekter ved deres liv i form av deres opplevelser og kulturbakgrunner forskjellige fra mine. I og med at det er det siste som er i fokus i dette prosjektet, vil dette være en arena der jeg som forsker er lite kjent, og jeg er ikke en del av dette miljøet. Å høre på jentenes historier ga meg likevel en videre forståelse for hvordan de har konstruert sine forestillinger om bygda, spesielt gjennom at de selv vektla egne erfaringer som en viktig del i sine forklaringer.

Gjennom dette kapittelet har arbeidsprosessen blitt nøye beskrevet i tillegg til at jeg har fokusert på mitt forhold med informantene. Det var viktig for meg at informantene oppfattet meg som en trygg, men seriøs forsker slik at de følte at de kunne stole på meg og hvordan sitatene deres ville bli brukt. Alle informantene virket trygge på meg, og under intervjuene var stemningen hyggelig, men bar preg av at møtet hadde en forskningsagenda.

I følge Thagaard innebærer overførbarhet at ”den forståelsen som utvikles innenfor rammen av et enkelt prosjekt, også kan være relevant i andre situasjoner” (Thagaard 2003: 170). I tillegg er en viktig målsetting i slike studier at tolkningen har relevans utover det enkelte prosjekt (Thagaard 2003). Mine tolkninger av det som ble sagt i intervjuene vil legge grunnlag for hvorvidt det kan overføres til andre situasjoner, på grunn av at det er umulig å unngå at egne tolkninger preger det som blir presentert (ibid.). Jeg har begrunnet funnene i teori, og vil tro at det skal være mulig at mine funn kan overføres til andre situasjoner. Det fantes tidligere forskning om bygdeforestillinger, men ikke fra det samme perspektivet jeg har brukt i dette prosjektet. Dette prosjektet bidrar derfor med ett nytt perspektiv til bygdeforskningen, og belyser eventuelle forskjeller og likheter i bygdeforestillinger mellom denne gruppen og noen andre grupper som tidligere har blitt undersøkt. Slik får en mulighet til å sammenligne og diskutere hva som gjør at de er like på noen områder og ulike på andre, samt i hvilken grad erfaringer kan bidra til sosiale konstruksjoner av bygda. De ulike gruppernes problematisering av forskjellige aspekter ved bygdesamfunnet, kan bidra til en

større forståelse for hvorfor noen mennesker ikke ønsker å bosette seg i distriktene. Dette kan igjen føre til økt fokus og oppmerksomhet omkring hva som eventuelt kan bedres for å gjøre bosetting i bygdene mer attraktivt. Ut i fra datamaterialet kan en tolke det som at det fortsatt eksisterer en del fremmedfrykt noen steder i Norge, og slik kan prosjektet bidra til å belyse eventuelle forskjeller mellom opplevd trakassering eller diskriminering i bysamfunn og bygdesamfunn.

Utvalget var tilfeldig og strategisk, jeg kjente ingen av informantene fra før og jentene hadde egenskaper som var strategiske i forhold til problemstillingen (ibid.). Med grunnlag i dette vil jeg anta at dersom andre forskere som bruker de samme kriteriene i sin forskning, vil de finne og belyse mange av de samme funnene som meg. Slik jeg tolker det er noe som kan svekke dette være at andre informanter kanskje ikke er like åpne for å snakke om egne erfaringer uten å bli direkte spurt om det. Det er mulig at dette er personavhengig. Å snakke om eventuelle vanskelige erfaringer på oppfordring kan være noe annet enn å ta det opp på eget initiativ. Det er sannsynligvis også slik at det ikke faller like naturlig for alle mennesker å snakke om noe uten at de blir spurt direkte om det.

4.0 Analyse

Under arbeidet med datainnsamlingen fant jeg at de flerkulturelle jentenes forestillinger om den norske bygda varierte i stor grad. Jentene trakk fram ulike aspekter ved bygda som de knyttet til det idylliske, men mange av dem framstilte et nyansert bilde av bygda med trekk som bryter med idyllen bygda ofte forbindes med. Kapittelet begynner med en presentasjon av jentene. Jeg mener at hvilke erfaringer jentene har med bygda som følge av at noen oppfatter dem som annerledes på grunn av deres flerkulturelle bakgrunner, kan bidra til å forklare eventuelle forskjeller mellom jentenes forestillinger, samt eventuelle forskjeller mellom de flerkulturelle jentene som gruppe og andre grupper. Det er ikke dermed sagt at det er den andre kulturens innhold som gjør at disse jentene plasseres i en forskjellig gruppe fra andre jenter. Det kan være at det at de tar del i flere kulturer, ser kanskje litt annerledes ut, snakker litt annerledes og kanskje spiser forskjellig mat i forhold til det som noen anser som vanlig i den norske kulturen, gjør at de behandles annerledes, og dermed føler seg annerledes. De erfaringene jentene har gjort seg som ”annerledes” i Norge generelt og på bygda spesielt kan føre til at de forestiller seg bygda på en annen måte enn nordmenn. Dette på grunn av at de kanskje ikke føler at de får ta del i det norske bygdesamfunnet i tilsvarende grad som den norske lokalbefolkningen. Hovedmålet i dette kapittelet er å presentere jentenes erfaringer i tillegg til deres forestillinger, for i neste kapittel kunne undersøke dersom det er en sammenheng mellom hva de har opplevd tidligere og hvordan de forestiller seg bygda nå. Hvordan har de opplevd den norske bygda? Dersom de har opplevd negative eller positive hendelser i en norsk bygd kan det føre til at deres forestillinger om bygda generelt blir farget av dette. Hvordan preger jentenes tidligere erfaringer deres nåværende forestillinger om bygda?

Deretter presenteres jentenes forestillinger om den norske bygda. Her ønsker jeg å trekke fram likheter og ulikheter i jentenes forestillinger omkring forskjellige aspekter ved den norske bygda. Oppfatter de bygda som idyllisk? Hva er det eventuelt de oppfatter som idyllisk med den norske bygda? Hva mener de at er med på å svekke forestillingene om bygda som idyllisk? Disse spørsmålene vil jeg forsøke å besvare gjennom en tematisk inndeling av aspekter ved bygda som jeg ser som interessante for å skape et helhetlig bilde av et norsk bygdesamfunn. Hva tenker de om roen, naturen og fellesskapet på bygda?

4.1 De flerkulturelle jentenes utgangspunkt

For å få en forståelse av jentenes forestillinger, vil jeg her presentere hva som ligger til grunn for jentenes oppfatninger, deres ulike bakgrunner og erfaringer med bygda. De flerkulturelle

jentene som gruppe har svært ulik bakgrunn seg i mellom. De har blitt sosialisert i ulike kulturer, og har med seg oppfatninger, verdier og normer fra den eller de kulturene de har vokst opp i, samt den norske kulturen. Jeg ser ingen mønstre tilknyttet hvilke land jentene har sin kulturbakgrunn fra og deres forestillinger om bygde-Norge. Dette kan bety at den utenlandske kulturen i seg selv ikke har noen innvirkning på hvordan disse jentene konstruerer sine forestillinger om den norske bygda. Det kan også være at mange av jentene har vært i Norge i lang tid, og slik kan de være mer preget av den norske kulturen enn den utenlandske. På denne måten er de kanskje mer preget av oppfatninger, verdier, normer samt erfaringer de har ervervet i løpet av tiden Norge, i forhold til den utenlandske kulturen.

I den norske kulturen blir ofte det rurale framstilt som noe idyllisk og vakkert (Berg og Forsberg 2003). Ikke alle jentene er enige i idyllpresentasjonene av den norske bygda. Hvordan har jentene konstruert sine forestillinger om den norske bygda? Hva ligger til grunn for at deres forestillinger om bygda viser et nyansert bilde av de generelle oppfatningene om den norske bygda?

Fredrikke kommer fra Filippinene og har vært i Norge hele livet. Det kan være at hun kjenner den norske kulturen bedre enn den filippinske. På grunn av at familien hennes er filippinsk, og hun tilbringer mye tid med familien sin, er det grunnlag for å tro at hun har bevart mye av den filippinske kulturen. Fredrikke har bodd på bygda for en periode. Fredrikke og hennes familie opplevde rasisme i den bygda hun bodde i, men likevel hevder hun at hun ”koser seg veldig mye på bygda” og hadde mye moro da hun bodde der. Hun sier hun er et bymenneske og ikke ville bodd på bygda nå, men kanskje senere i livet. Fredrikke har opplevd mye negativt på bygda, men er likevel svært positiv til bygda.

Benedicte, Berit og Britt er alle fra Bosnia og kom til Norge på flukt fra krigen i hjemlandet. De var riktig nok relativt unge da de kom til Norge; Benedicte var seks år, Berit var to år og Britt var seks år. Benedicte og Britt husker sannsynligvis mer fra hjemlandet enn Berit, men på grunn av at de alle kom til Norge med sine bosniske familier, vil de alle trolig ha vært preget av den bosniske kulturen samtidig som de har måttet forholde seg til en ny og norsk kultur. Berit og Britt har bodd på bygda, og Benedicte har opplevd bygda som besøkende. Jentene har ulike forestillinger og oppfatninger om hvordan livet på bygda er og vektlegger forskjellige aspekter ved det rurale som positive eller negative. Berit og Britt ble intervjuet i fellesskap, og Britt var den som snakket mest. Britt har selv vokst opp på bygda, hun trives selv om hun synes det er for lite kulturtilbud der, spesielt for de som ikke driver med sport.

Hun hevder at hun ble godt mottatt på bygda, men mener at ikke alle innvandrere har hatt det like enkelt som henne. Britt mener at det stedet hun bor nå er en bygd, mens Berit mener at det stedet er for nærme byen for at det kan kalles for ei bygd. Britt kunne gjerne tenke seg å flytte til byen. Berit har også bodd på bygda. Hun og familien trivdes veldig godt, noe Berit mener kommer av at kommunen ga de en god start, med blant annet tilbud om leie av hus. Berit og familien ble godt mottatt i den bygda hun vokste opp i, noe som medførte et positivt syn på nordmenn og den norske bygda. Hun vil likevel ikke bo på bygda nå, fordi hun synes det er mye mer å finne på i byen og at det er kortere avstander. Benedicte understreker at hun ikke er noen bygdeperson, hun føler seg ”lost” og at hun ikke passer inn i det miljøet som er der. Hun har vært på bygda ett par ganger, og forbinder idyllen med sommer- og vinterhytter, ikke et hverdagsliv der. Benedicte har vært på bygdefest, noe hun beskriver som ”harry opplegg” og som et kultursjokk. Det å bo på bygda ville Benedicte aldri vurdert på grunn av hun mener det er for lite å finne på der.

Gina er den av jentene som har vært i Norge i kortest tid. Hun kom til Norge fra Ghana i 2002, da hun var 21 år. Den største delen av livet har Gina tilbrakt i hjemlandet, og sammenligner derfor livet i Ghana og i Norge. Gina har bodd på bygda og hun opplevde denne bygda som langt fra idyllisk. Det virker som at dette preger hennes forestillinger om norske bygder generelt. Gina har vært au pair i ei bygd på vestlandet og forteller at hun mistrivdes der. Dette begrunner hun med at hun var den eneste afrikaneren der, og følte bygdefolkets skeptisisme på kroppen. Hun har opplevd det å bo på bygda som noe svært negativt, og har vanskeligheter med å se for seg bygda som en idyllisk plass for henne.

Men på landsbygda da var jeg sånn veldig interessant objekt. Alle vil se og alle ville ta på meg. Så.. Etter den har er jeg aldri hatt lyst til å bo i et lite sted.

Hun kan derimot se for seg at det kunne vært fint for datteren sin å bo på et lite sted, fordi hun mener det er et bra miljø der. Ginas opplevelser og erfaringer har farget oppfatningene og forestillingene om bygdeidyllen, men likevel ser hun at bygdelivet kan være positivt for datteren. Hennes ambivalens knyttet til bygda kan komme av at hun hadde det svært vanskelig i starten, men at bygdas innbyggere ble mer inkluderende overfor henne etter at hun hadde vært der en stund. Slik har Gina opplevd negative, men også positive aspekter ved bygdesamfunnet.

Nina er født og oppvokst i Norge, men begge foreldrene er nigerianske. I og med at hun har vokst opp i Norge kjenner hun den norske kulturen godt, men har også rik tilgang til

nigeriansk kultur i hjemmet. Hun har vært på bygda som besøkende. Hun synes bygda virker koselig og fredelig, men kanskje litt kjedelig. Nina er fra oppveksten i Oslo vant med bylivet og at mye skjer rundt henne, men tror at de som er oppvokst på bygda finner på mye, uten at hun helt vet hva de gjør på der. Nina har møtt på forskjellige bygdemennesker, noen av dem har vært åpne og hyggelige, mens andre har vært ”trangsynte” og fordomsfulle overfor henne fordi hun har minoritetsbakgrunn. Hun har dermed opplevd både positive og negative sider ved bygdemenneskene, noe hun tar med seg i sine forestillinger om et liv på bygda. Slik viser også Nina en ambivalens overfor den norske bygda, spesielt overfor bygdesamfunnet og de lokale innbyggerne.

Tina og familien hennes flyttet til Norge fra Thailand da hun var ni år. Hun har bodd på et lite sted som hun selv definerer som bygd (jeg kjenner stedet hun snakker om, og er uenig i hennes definisjon av dette stedet som en bygd). Tina snakker om bygda og ”bygda-bygda”, og dermed snakker hun om flere nivåer og ulike typer bygder. Hva hun legger til grunn for å snakke om at en bygd er mer bygd enn en annen kommer ikke fram under intervjuene. Hun beskriver det stedet jeg kjenner som bygd, noe som kan bety at hun anser dette stedet for å være mindre bygd enn bygda-bygda. Tina synes det har vært vanskelig for henne å være flerkulturell i Norge, særlig på et lite sted. For henne, som hadde utenlandsk bakgrunn, ble det en lettelse å flytte til Oslo. Hun hevder det var først da hun gjorde det at hun fikk ordentlige venner.

Mari er født i Norge, men har bodd mange steder i Europa og Afrika. Moren er marokkansk og faren er også utenlandsk. På denne måten har hun fått ulike kulturelle impulser og opplevd flere forskjellige kulturer på nært hold. Mari har bodd på bygda og har opplevd en del fordommer på grunn av sin flerkulturelle bakgrunn. Hun synes at de årene hun bodde på bygda var tunge fordi hun ikke fikk noen venner der. Når Mari presenterer sine forestillinger om den norske bygda er det tydelig at hennes erfaringer dominerer i forestillingene. Likevel klarer hun å se positive aspekter ved et bygdeliv, men det er tydelig at hun mener det positive ved bygda gjelder for andre, ikke for henne.

4.1.1 Annerledes i Norge – jentenes erfaringer

Å komme til Norge som innvandrere kan være vanskelig, men er det vanskeligere å komme til bygda? Eller er bygdefolket mer inkluderende ovenfor nye mennesker enn byfolket?

Forskning viser at bygdefolket er mindre tolerante ovenfor mennesker som er annerledes enn hva byfolket er (Dagbladet 2003). Jentene har blitt mottatt på ulike måter på ulike steder i

Norge. Det er mange av de som selv har opplevd det å være annerledes som vanskelig på bygda. Fredrikke og hennes familie har opplevd så stor grad av trakassering på bygda at de måtte flytte derfra.

Altså jeg kan ta fra min egen erfaring da.. Når vi bodde på [bygda]¹ så ble vi jo utsatt for rasisme. For vi var den eneste familien som var innvandrere som bodde der. Så vi hadde jo.. Altså, det var veldig mange som likte oss, det var ikke det som var problemet. Men eh.. Det var jo noen som ikke likte oss og de eh, hadde ikke problemer med å vise det. Så de egga ned huset vårt og de knuste bilruter og.. Og liksom skjærte opp bildekkene og alt mulig rart. Det skjedde mye rart så.. Til slutt så sa jo mamma og pappa ”nei, nå er det nok! Nå flytter vi herfra!”

Fredrikke hevder at årsaken til den diskrimineringen de ble utsatt for, kom av at hun og familien var de eneste innvandrerne som bodde der. Sannsynligvis hendte dette på grunn av at de menneskene som utførte de diskriminerende handlingene ikke var vant med innvandrere eller flerkulturelle. På grunn av dette kan de ha oppfattet Fredrikke og familien som fremmede, noen som brøt med de stereotypene bygdemenneskene hadde utviklet (Beck 2004). Det kan være at de bygdemenneskene som var involvert i dette, opplevde familiens annerledeshet som skremmende (Gurevitch 1988) eller at de opplevde forskjellene som vanskelig å leve med (Bauman 2006). Tina hevder at hun måtte legge vekk sin egen kultur og heller tilpasse seg den norske kulturen for å bli godt mottatt på bygda. Det virker som at hun følte at det ikke var akseptert å være flerkulturell, men at hun heller måtte prøve å fornorske seg for å kunne passe inn i bygdesamfunnene:

Av min erfaring da, jeg fikk ikke.. Jeg følte meg veldig sånn utilpass før, egentlig usikker da jeg bodde på [bygda] og på [bygda]. Det var vanskelig for meg å, kunne vise fram hvem jeg egentlig er. (...) Du veit, å være meg selv og for å være norsk og samtidig thai... Å ha mine thailandske venner og.. Sånn for eksempel spise de matene vi spiser, og sånn.. Å være meg da. Det var litt vanskelig og jeg måtte tilpasse meg veldig og prøve å være norsk for å være hjemme. Men hvis jeg en gang viste meg for å være en thai, så blir jeg ikke så veldig mottatt.

For å kunne skaffe seg et nettverk, måtte Tina endre seg. Da Tina bodde på bygda bidro de subkulturene eller gruppene hun deltok i til å forme Tinas identitet gjennom at hun tilpasset seg gruppenes normer (Bø 2005). Gjennom å ”være en thai”, å ha thailandske venner og spise thailandsk mat, kan det være at bygdemenneskene ble veldig oppmerksomme på

¹ Alle geografiske henvisninger tilknyttet stedsnavn i Norge er anonymisert som ’bygda’ eller ’byen’.

”annerledesheten” de oppfattet at hun representerte, noe som kan ha forsterket bevisstheten omkring det at Tina var en fremmed (Gurevitch 1988). Det kan være at Tina ”fornorsket” seg for å prøve gjøre sin ”annerledeshet” mindre synlig for menneskene på bygda, selv om hennes utseende avslører hennes asiatiske bakgrunn.

Da Gina bodde på bygda opplevde hun i starten at de som bodde der ikke var klare for nye innslag i bygda, men at etter hvert ble de mer åpne og mottakelige overfor henne:

... Jeg oppfatter dem som bor der, at det var ikke klar for noe forandring. Det er bare å holde på det dem har. Det var mange som var skeptisk til meg da jeg flyttet dit. Men etter hvert skjønnte dem at jeg ikke var så farlig.

Dette kan ha en sammenheng med tradisjon og kontinuitet som bygdesamfunnet gjerne assosieres med (Haugen og Villa 2008). Dersom det er slik at bygdene er mer påvirket av tradisjoner enn hva byene er, kan årsaken til Ginns negative erfaring komme av at noen av innbyggerne i denne bygda oppfattet Gina som en som forandret noe i bygdesamfunnet, et brudd i kontinuiteten. Slik sett kan hun ha representert en endring som det tok tid for bygdefolket å vende seg til, men da de først gjorde det, innså de at skeptisismen ikke var nødvendig.

Mari har bodd på bygda selv, og hun opplevde den tiden som veldig negativ. Hun opplevde at bygdefolket ikke var åpne for henne, og at de unngikk henne. Mari tror hun virket ukjent for dem og derfor også skremmende.

... Altså gå på butikken for eksempel, alle sammen på en måte skygger banen. Lar deg gå for deg selv. Eh.. Det er ikke så veldig mange som er åpen for det ukjente. Jeg tror det at det ukjente skremmer dem veldig mye. Og dem veit ikke så veldig mye om oss mørke da, om jeg kan si det sånn. Eh.. Jeg hadde ikke noe sosialt liv, jeg hadde ingen venner i to år. Så det var veldig sånn tung periode, men jeg måtte jo bare bli ferdig med det da.

Det at hun var ukjent og at bygdefolket ikke vet så mye om mørke, hevder Mari at var årsaken til at hun ikke ble så godt mottatt. Det kan være at bygdefolkets ignorering av Mari, var deres forsøk på å fjerne forskjeller og opprettholde homogenitet i bygda (Bauman 2006). Dette er i samsvar med funnene fra levekårsundersøkelsen om at verdisynene på bygda blant annet er preget av likhet eller konformitet (Dagbladet 2003). Mari besøker fortsatt bygda, og hevder at bygdefolket er skeptiske til henne og hvilke intensjoner hun har når hun viser seg der sammen med sin norske kjæreste:

... Jeg har en samboer som er norsk. Og foreldrene hans har nettopp flytta til et sted som ligger to timer utenfor [byen]. Nå vi drar dit, når vi drar for eksempel på lørdagen på nærbutikken for å kjøpe middag for den dagen, så er det veldig sånn.. de ser rart på oss da! Fordi at han er norsk og jeg er mørk, hvordan kan det være? Og hvem er du, den fremmede, mørke damen som henger etter han? Og jeg tror at de har veldig sånn baktanke. Eller de tror at jeg har en banktanke med å være sammen med han...

Dette er ikke den samme bygda Mari bodde i, og derfor har hun opplevd diskriminering i flere bygder. Mari bodde på bygda for flere år siden, og med samfunnets økende grad av positivitet overfor innvandrere (Statistisk Sentralbyrå 2010) ville en kanskje tro at man i nyere tid ikke ville oppleve like mye diskriminering som tidligere. På tross av dette opplever Mari fortsatt at folk er skeptiske til henne på bygda. Mari er ei av jentene som er mest negativ til bygdesamfunnet, noe som kan ha noe med at hun har opplevd diskriminering i flere bygder. Det er mulig Mari føler at på grunn av at hun har opplevd lignende erfaringer fra ulike bygder, så har hun et bedre grunnlag for å uttale seg mer generelt om diskriminering i de norske bygdene. Hun har opplevd diskriminering i flere bygder, derfor kan det være Mari tenker at hun vil oppleve det samme i andre bygder.

Nina har varierende erfaringer i møte med bygdeungdommer, og nevner at noen har vært positive og andre har vært negative ovenfor henne:

... Altså mange kan være veldig hyggelig fordi at de på en måte bare "Oi! Nei, men jeg har ikke møtt en sånn som deg før" og bare er åpen til nye ting. Men så har jeg også møtt folk som er veldig eh.. (...) Litt trangsynte da.. At de kanskje dømmer litt før de blir kjent med meg og..

De bygdemenneskene som Nina har møtt på har oppfattet hennes flerkulturellhet som et tegn på at hun er annerledes, og at det derfor eksisterer enn reell distanse (Gurevitch 1988) mellom dem og Nina. Bygdemenneskene har reagert ulikt på denne distansen, enten gjennom nysgjerrighet eller skeptisisme, og slik varierer Ninas møte med bygdefolk. Nina legger for eksempel mer vekt på at det finnes både nysgjerrige mennesker og "trangsynte" bygdemennesker, mens Mari er mer opptatt av de bygdemenneskene hun anser som negative. Dette kan komme av at Nina har opplevd begge deler, mens Mari forteller i størst grad om de negative hendelsene, de skeptiske bygdemenneskene. Her kommer det ganske tydelig fram at jentenes erfaringer har satt preg på jentenes forestillinger. Nina som har både positive og negative erfaringer er mer positiv enn Mari som har opplevd mest negativt.

Benedicte nevner ikke at hun har vært utsatt for noen form for diskriminering, men har fulgt med på en debatt angående åpning av et nytt asylmottak utenfor en norsk by. Selv om hun ikke forteller om en personlig erfaring, nevner hun denne debatten som eksempel på at bygdefolk kan være mindre mottakelige for annerledeshet, noe som kan bety at det er det hun mener. Hun trekker fram en hendelse der hun merket at bygdemenneskene ikke ønsket å ta i mot folk som var annerledes. Benedicte hevder at årsaken til at disse bygdemenneskene var i mot åpningen av asylmottaket, var at de ikke var vant med å ha annerledes folk rundt seg. Åpningen av asylmottak ville bety at det kom ukjente og annerledes folk i bygda, og motstanderne var ikke mottakelige til ”sånne type folk”. Åpningen kan ha representert ett brudd med bygdas kontinuitet og tradisjoner (Haugen og Villa 2008), eller bety at noen skremmende fremmede (Gurevitch 1988) ville komme og leve sammen med de og bryte den etablerte stereotypiordenen i bygda (Beck 2004):

... Det var hvertfall her, ikke så langt fra [byen], så skulle dem åpne et asylmottak. Og da var det heftig debatt og heftige demonstrasjoner fra folk som bodde der da. (...) Det var jo bygda rett og slett. Og dem var ikke noe mottakelige for sånne type folk så.. Jeg tror på en måte dem er sånn for at dem ikke er... Dem ikke er vant med å ha slike folk rundt seg, ikke sant.

Berit ble selv veldig godt mottatt, men hevder at hun var heldig med bygda hun kom til. Den inkluderingen Berit opplevde overførte hun til nordmenn generelt, og er derfor mer positiv også til bygdefolk i forhold til jentene overfor. Likevel er hun klar over at inkluderingen hun opplevde, ikke nødvendigvis eksisterer i alle bygder, men at bygdefolkets åpenhet kan variere fra sted til sted. Berit nevner ikke her at hun selv har opplevd noe negativt, men det at hun mener det varierer viser at hun har kjennskap til at andre ikke har hatt samme positive erfaringer som henne.

... Det kommer jo helt an på hvordan det stedet er. Altså for eksempel når jeg, jeg har jo vokst opp på [bygda] og der var det veldig sånn inkluderende. De tok i mot innvandrerne på en så utrolig bra måte at vi fikk veldig godt inntrykk av nordmenn når vi kom til Norge.

Britt hevder også at hun ble godt mottatt, men hun så en gruppe somaliske gutter som kom til den samme bygda noen år senere og som ikke ble like godt tatt i mot. Dette hevder hun kom av at det var mange som kom samtidig og at kulturen deres var veldig annerledes i forhold til den norske kulturen. Det at bygdefolket tok i mot Britt og hennes familie på en bedre måte enn de somaliske guttene som kom ti år senere, strider i mot det at Norges befolkning er mer innvandrervennlige nå enn før (Statistisk Sentralbyrå 2010). En årsak til dette hevder hun at

kan være at de somaliske guttene var så mange, og da ble det plutselig litt for mye forandring for bygdefolket, og at det representerte en stor påvirkning utenfra (Holmila 2000). I tillegg nevner Britt at hun og familien var mer like de lokale bygdemenneskene. Derfor fulgte kanskje Britt og familien stereotypene de lokale opprettholdt i den bygda i større grad enn de bosniske guttene, og ble derfor ikke oppfattet som noen trussel mot bygdas etablerte stereotypi-orden (Beck 2004).

... Men eh kanskje ti år senere...(...) Da kom det somaliske gutter og jeg tror ikke dem hadde det like greit som meg, for de ble ikke tatt i mot like greit som meg på en måte. (...) Det tror jeg kanskje for at det kom flere og da ble det plutselig litt for mye igjen.(...) I tillegg så hadde de en ganske forskjellig kultur enn den norske. På oss kunne du ikke se forskjell. Vi kledde oss på samme måten, vi oppførte oss.. Vi hadde samme interessene. Deres kultur var mye, mye annerledes..

Alle jentene har opplevd selv eller gjennom andre, at bygdefolk kan være mer kritiske overfor innvandrere, flerkulturelle eller andre som oppfattes som annerledes, og bruker disse erfaringene i forklaringer av hvordan de oppfatter ulike aspekter ved bygda. På grunn av at de velger å dele sine erfaringer på tross av at de ikke blir direkte spurt om dette, vil jeg tro at erfaringene har en effekt på hvordan de forestiller seg bygda. Jentene bruker egne erfaringer til å underbygge eller forklare hvorfor de forestillinger seg bygda som de gjør. På denne måten kan en si at egne erfaringer fungerer som en slags legitimering for jentene. På grunn av at de har opplevd noe, så legger de det de har opplevd til grunn for at kanskje andre vil oppleve det samme i møte med bygdefolk. Selv om flere av jentene uttrykker at det kan være forskjeller fra bygd til bygd, legger de likevel vekt på at noen bygder er mer eller mindre diskriminerende fordi dette er noe de selv har opplevd. Slik kan jentenes egne erfaringer bli en slags bekreftelse på at noen bygdemennesker er mer eller mindre diskriminerende, noe som kan farge jentenes forestillinger om bygda og bygdefolket. Dette kommer relativt tydelig fram når man sammenligner jentenes erfaringer. Nina er for eksempel mer positiv til bygda og bygdefolket enn Mari, fordi Nina har flere positive erfaringer enn Mari har. Berit er mer positiv til bygda enn hva Benedicte og Britt er, fordi Berit ble selv veldig godt mottatt. Benedicte og Britt ble også godt mottatt, men de var vitne til andre som opplevde negativitet. Tina, Gina og Fredrikke har alle negative erfaringer. Tina er mer negativ enn de andre to, enda Gina og Fredrikke er de av jentene som, slik jeg tolker det, har vært utsatt for mest eksplisitt og ekstrem diskriminering og trakassering. Gina har mer negativt å si om bygda enn Fredrikke, men er fortsatt ”overraskende” positiv i forhold til at hun har opplevd så mye

negativt. På denne måten blir Gina og Fredrikke to tilfeller som skiller seg litt ut. De bruker egne erfaringer i forklaringer på bygdeaspektene, noe som tyder på at de vil underbygge argumentene om at diskriminering eller intoleranse i større grad eksisterer i bygdene i forhold til i byene. Likevel argumenterer de også for at bygdesamfunnet representerer et godt miljø preget av fellesskap. De virker mer ambivalente i forhold til egne erfaringer og nåværende forestillinger enn resten av jentene.

4.1.2 Jentenes forestillinger om hvordan andre flerkulturelle opplever bygda

Jentene har ulike erfaringer tilknyttet det å være annerledes på bygda, men hvordan tror de andre flerkulturelle opplever bygda? En generell tendens i datamaterialet viser at jentene tror det kan være vanskelig for flerkulturelle å etablere seg i et bygdesamfunn, spesielt i begynnelsen. Jentene tror at man som flerkulturell må jobbe hardere og bevise mer enn etnisk norske for å bli ”godkjent” av den lokale bygdebefolkningen. Etter at de har blitt akseptert, tror jentene at de flerkulturelle lever et helt vanlig liv på bygda. Disse forestillingene kan ha blitt konstruert som følge av jentenes egne erfaringer. Gina forteller her om hvordan hun tror andre flerkulturelle vil oppleve det å etablere seg på bygda, ut i fra hvordan hun selv opplevde det å komme til bygda:

Ja, i begynnelsen kan det være vanskelig, men etter hvert så går det bra. Når du har blitt kjent, da hadde jeg det veldig fint der.(...) Det er veldig vanskelig å komme inn å bli ja.. Å bli akseptert.

Det virker som at fordi hun selv opplevde store problemer i starten av oppholdet hun hadde på bygda, tror hun at også andre vil oppleve dette. Hun sier at det er vanskelig å bli akseptert på bygda, fordi det var noe hun selv opplevde. Som sitatet viser så blander Gina litt mellom du og jeg. Likevel var det tydelig for meg at hun snakket om flerkulturelle generelt med bakgrunn i sine egne erfaringer. Nina og Mari, mener at det er mange på bygda som er fordomsfulle, noe som bidrar til å vanskeliggjøre situasjonen for de flerkulturelle. Nina mener at fordommene kommer som følge av at de ikke er vant til innvandrere eller flerkulturelle:

Jeg tror man møter mye fordommer på bygda. Fordi de ikke er vant til det.

Mari mener at det ikke er lett å være flerkulturell i Norge generelt, men at det er verre på bygda på grunn av at det er så mange fordommer der. Hylland Eriksen (1993) og Martinussen (2004) hevder at den norske kulturen er mer nasjonalistisk enn andre kulturer. Dette kan være en årsak til at Mari opplever det som vanskelig å være flerkulturell i Norge. At det er verre på

bygda kan komme av at verdisynet der verdsetter likhet og konformitet, mens byenes verdisyn vektlegger individualitet (Dagbladet 2003). Slik kan det være vanskeligere å bli oppfattet som annerledes på bygda, da det er mindre akseptert å være annerledes der.

Nina og Mari tror at mediene har noe av skylden tilknyttet eventuelle fordommer og frykt for det som er fremmed på bygda. Disse jentene hevder at oppslagene som mediene legger fram om innvandrere og andre utenlandske bidrar til å øke fremmedfrykten, spesielt på bygda. Noe som er i samsvar med Almås' uttalelser om at bygdefolk vanligvis kjenner færre mennesker med innvandrerbakgrunn enn byfolk, og derfor danner de seg ofte meninger ut i fra hva media sier (ibid). Mari hevder at bygdefolk er mindre kritiske til hva de får høre gjennom media enn hva byfolk er:

..Ute på bygda så er det jo som regel at de hører mer på hva tv sier om de enkelte få tilfeller av kriminelle handlinger en mørk person har gjort i Norge, enn å lære å kjenne dem.. For det er jo sånn vi har blitt lært opp til å høre hva media sier.

Berit, Mari og Britt mener at det som avgjør om bygdefolk er inkluderende eller ekskluderende overfor flerkulturelle er hvilket land de kommer fra, det vil si hvor forskjellig de flerkulturelle er fra bygdekulturen og -samfunnet. Jentene tror at de flerkulturelle som ikke er veldig annerledes fra bygdefolket i forhold til utseende og kultur, vil oppleve mindre eksklusjon i forhold til de som ser mer annerledes ut og har en kultur som i større grad skiller seg fra bygdekulturen. Mari som selv har kulturell bakgrunn fra Midt-Østen og Afrika forteller:

Nei, for jeg ser jo for eksempel at det er jo forskjell mellom.. Asiatere og Øst-Europere på bygda enn det er på de som er fra Midt-Østen eller afrikanske da.. Fordi de har det mye lettere. (...) Og Øst-Europeere passer seg så godt inn, uten om når de snakker så hører du på en måte mange uttrykk og at du er ikke norsk da.

Det kan være at jentene tror at de som er likere majoritetskulturen vil møte på færre vanskeligheter på grunn av at de ikke virker like fremmede som mennesker som oppfattes som mer annerledes. De som oppfattes som veldig annerledes bryter i større grad i med bygdenes stereotypi-ordener (Beck 2004), enn hva de som oppfattes som mindre annerledes fra bygdebefolkningen.

Britt mener at det kan være litt både og. Hun og familien ble tatt i mot fint, men har opplevd at andre ble dårlig mottatt. Britt mener at forskjellen mellom bygd og by i forhold til

inkludering ligger i at det er mange flere innvandrere i byene, noe som forskning også viser (Forgaard 2006):

...På bygda blir det liksom den ene somalieren, mens i byen så er det de somaliske familiene..

Slik vil mennesker som bor i byen være mye mer vant til flerkulturelle enn hva bygdefolk er, og dermed vil sannsynligvis ikke bymenneskene oppfatte de flerkulturelle som fremmede i like stor grad som bygdefolk. Gina sier hun kan forstå hvorfor bygdefolket kan være skeptiske til mennesker med flerkulturell bakgrunn, og tror at skeptisismen er en normal reaksjon.

Jeg også skjønner dem at, jeg skjønner måten dem tenker og. Fordi jeg kan også tenke meg hvis eh.. Hvis en hvit, for eksempel hvis du går til Ghana og.. til et lite sted som ikke noen hvit har vært, det er.. du hadde opplevd det samme.

Gina hevder at dersom en hvit person hadde kommet til et lite sted i Ghana ville de lokale der være like skeptiske som de hun møtte på bygda i Norge. En tolkning av dette kan være at hun tror ukjente eller fremmede vil oppfattes som skumle uansett hvor man er, på grunn av at hun selv føler hun ble oppfattet som skummel og fremmed. Hun forstår hvorfor hun ble behandlet slik, og hun tror at en annerledes i et annet samfunn ville blitt mottatt på samme måte. Slik kan det virke som at Gina mener at dette ikke er særegent for norske bygder, på tross av at det var i den norske bygda hun ble utsatt for skeptisismen.

Fredrikke opplevde mye vanskeligheter selv da hun bodde på bygda, men hun tror ikke det er så vanskelig nå lenger. De var de første mørkhudete som bodde i den bygda, men nå mener hun at det er lettere for innvandrere å flytte ut til bygdene:

Og når vi da kom ut dit og skulle bo der så var det vel det første møtet de hadde med noen som var mørkhuda framfor lyse da.. Så, men jeg tror det er (...) større muligheter for nå. Tror folk er litt mer åpne og litt mer klar for det.

Dette er også i samsvar med tidligere forskning som viser at Norges befolkning generelt er mer innvandrervennlige nå enn hva de var tidligere (Statistisk Sentralbyrå 2010). Dette kan også ha noe med å gjøre at Fredrikke opplevde mindre diskriminering da hun flyttet til byen. I og med at hun bodde først på bygda og senere i byen, kan det være at den forskjellen hun merket som hun begrunner med at tidene og menneskene har forandret seg, egentlig kommer av at hun flyttet til et område der de lokale var mer vant til flerkulturelle. Det kan også ha noe

med at i mange deler av Norge blir kanskje ikke flerkulturelle oppfattet som fremmede lenger, og dermed kan det være at færre ser ”annerledes” og ”fremmed” når de ser flerkulturelle.

4. 2 Jentenes forestillinger om rural idyll

I den norske kulturen forbindes gjerne fortellinger og forestillinger om det rurale med idyll på ulike måter. Elementer i den norske rurale idyllen er harmoni, overensstemmelse, sunnhet, enkelhet, fred, tradisjon, fellesskap, estetisk kvalitet og landbruksdrift med dyr (Berg og Forsberg 2003). Jeg har spurt jentene om hva de tror ligger i uttrykket rural idyll. Deres oppfatninger om hva begrepet rural idyll består i varierer, og jentene trekker fram forskjellige aspekter ved bygda som de karakteriserer som idylliske. På grunn av at uttrykket er kulturelt sammensatt, vil det oppfattes forskjellig av ulike sosiale aktører (Little og Austin 1996). Som jeg tidligere har antydnet, tror jeg det finnes en sammenheng mellom jentenes erfaringer med bygda og forestillingene de har om et bygdeliv. Nettopp det at de har forskjellige og noen ganger motstridende forestillinger om den rurale idyllen, kan komme av de ulike erfaringene de har gjort seg både som besøkende på bygda spesielt og som ”annerledes” i Norge generelt.

Alle jentene ser noe positivt eller idyllisk ved den norske bygda, men de vektlegger ikke nødvendigvis det samme som del av idyllen.

4.2.1 Rural idyll – en tredeling: naturen, sosial struktur og roen

Men det er flere aspekter ved den rurale idyllen som mange av jentene påpeker. De fleste av jentene fremhever naturen og landskapet som en viktig del av den rurale idyllen. Dette er i samsvar med Bjaarstads (2003) undersøkelse, der bygda ofte forbindes med natur, landskap, sletter og dyrking av jord. Som Bjaarstads Osloungdommer, refererer også disse jentene gjerne til naturen når de beskriver bygda. Haugen og Villa (2008) fant også at ungdommene i deres undersøkelser verdsatte det vakre landskapet og snakket positivt om landskapet på bygda Nina forestiller seg at bygda består av et perfekt landskap. sammenligner bygdas rene natur med byens:

...Altså jeg, jeg tenker på en måte på landskap og bare sånn perfekt ja.. Bare landskap egentlig. Eh.. At det.. Egentlig, det første ordet som kommer i hodet mitt er perfekt. At alt er bare kjempefint og, folk er gode venner og driver med kyra sine. (...) Nei, jeg tror først og fremst at det har litt med landskap å gjøre. At det ikke er så.. At det ikke er på en måte skitnet til da. Sånn som ja.. Bylivet er.

Nina mener at bygda ikke er skitnet til, noe hun sannsynligvis knytter til friskere luft på grunn av mindre forurensning, samt at landskapet og naturen på bygda er i større grad uberørt i forhold til hva en ser i byene. Vektleggingen av frisk luft er i samsvar med Verstads (2001) undersøkelse, som konkluderer med at det gode bygdelivet ofte assosieres med frisk luft. Nina forbinder her bygda med skjønnhet, i likhet med ungdommene i undersøkelsen til Bjaarstad (2003). Slik ligner de flerkulturelle jentenes forestillinger om bygdenaturen på etnisk norske ungdommers forestillinger.

Det tradisjonelle bygdesamfunnet blir i norsk kultur ofte forbundet med noe positivt. Noen vil kanskje også si gammeldags i forhold til verdier, normer og moral (Waara 1996 og Haugen og Villa 2008). Bygdefolket hjelper hverandre og bidrar sammen til et godt fellesskap (Rye 2006). Det tradisjonelle bygdesamfunnet kan i tillegg forbindes med negative assosiasjoner. Det at samfunnet er såpass tett og nært kan i tillegg til å gi nære relasjoner og skape trygghetsfølelser, virke overvåkende og hemmende spesielt for ungdom. Eventuelle tradisjonelle holdninger som verdsetter kontinuitet framfor forandring (Haugen og Villa 2008), kan virke ekskluderende på alle som avviker fra det som oppfattes som normalt (Orderud 2003 og Haugen og Villa 2005). Den ambivalensen omkring bygdesamfunnet som den tidligere forskningen viser, gjenspeiles også i dette datamaterialet.

Det at alle kjenner alle er en vanlig oppfatning om bygdesamfunnet (Haugen og Villa 2008). Dette har både positive og negative assosiasjoner. Orderud (2003) finner for eksempel at ungdommene i hans undersøkelse trives med at folk bryr seg om hverandre, og samtidig opplever de en sterk grad av sosial kontroll. Hvilken effekt forestiller de flerkulturelle jentene seg at alle kjenner alle har for bygdas innbyggere?

Jentene ser både fordeler og ulemper ved et tett og nært samfunn som bygda ofte oppfattes for å være. På en side så forestiller jentene seg at de sosiale relasjonene på bygda er nærere og mer familiære, at man kjenner naboene sine mye bedre på bygda enn hva man gjør i byen. De fleste av jentene tror at det at alle kjenner alle fører til at terskelen for å spørre om hjelp blir lavere. De tror og at alle bidrar mer til fellesskapet, noe som gjør at innbyggerne bidrar dersom det trengs. Dette er i samsvar med Ryes (2006) konklusjoner. Nina forklarer fellesskapsfølelsen slik:

Jeg tror altså man, kanskje man ser kanskje på hverandre mer som.. Familie.. Til en viss grad. Og da vil man jo hjelpe eh.. Ja, hjelpe med det meste da, om de er i trøbbel eller har problemer..

Mari har ingen tro på at naboene på bygda hjelper hverandre dersom det er behov for det. Hun tror at man i dag er mer styrt av penger enn man var før:

... Jeg tror ikke alle hjelper hverandre. Det.. Det er en myte. For i dag så har vel bøndene og byfolk lært at penger spiller en rolle. Så hvis du trenger hjelp, så må du nok betale for det.

Mari mener at det er en myte at folk hjelper hverandre mer på bygda enn i byene. Hun tror ikke det er slik at folk vil hjelpe hverandre lenger på grunn av et større fokus på penger. Dette økte pengefokus bidrar til at hjelpen må betales for, ingen vil hjelpe hverandre med mindre de får betalt. Det kan være at Mari hevder dette fordi dette hun selv følte seg så ekskludert på bygda at det at andre skulle hjelpe henne eller familien hennes der, følte seg fjernt fra virkeligheten. Det kan også være at Mari mener dette på grunn av at hun nå bor i byen og anser byfolket for å være individualister som ikke spør hverandre om hjelp, men heller betaler for det. Benedicte tror at det at alle hjelper hverandre på bygda fordi de kjenner hverandre hører fortiden til, eller at man tror det hører fortiden til:

Jeg tror kanskje det var litt mer sånn der før. Eller folk vil tro at det var sånn før. Eh, men jeg tror nok at det preges av eh.. Litt sånn intriger og drama og sånn som man faktisk møter også i byen her på alle slags mulige måter. Jeg tror liksom det norske samfunnet har bare utvikla seg den retning at, også der finner du på en måte i bygda også en form eller en grad av individualisme i tillegg til den der kollektivismen tror jeg nok.

Benedicte er usikker på om det alle hjelper hverandre på bygda faktisk bare er en myte, at det er slik vi ønsker å se for oss livet på bygda har vært eller er. Hun tror at den individualismen hun mener eksisterer i byene også finnes på bygda, og at det bidrar til at bygda og byen er relativt like på dette området. Det vil si at hun tror denne delen av forestillingen om fellesskapet på bygda, kun er en myte. De fleste av jentene hevder altså at fellesskapet på bygda gjør at man hjelper hverandre i større grad enn hva byfolket gjør, foruten Mari og Benedicte.

Tina påpeker at fordi alle kjenner alle på bygda, så vil man få problemer dersom man flytter inn til byen, fordi det ikke er den samme åpenheten der. Tina verdsetter her det at alle kjenner

alle, og mener det er positivt. Dette er noe som mangler i byene, og folk som er vant med dette fellesskapet vil være ensomme dersom de kommer til byene:

Hvis du kommer fra bygda (...) og skal bo i byen for å si det sånn, så er det.. Du starter alt på nytt da.. Du vil føle deg veldig ensom i ganske lang tid. Hvis du ikke er en sånn person som er sånn "Åååh" utadvendt og som går og blir kjent med alle og.. Også... Det jeg la merke til med norske er at, er at norske er veldig skeptiske over andre mennesker. Veldig vanskelig å bli kjent med.

At alle kjenner alle kan virke negativt i den forstand at det blir et slags overvåkingssamfunn, der rykter går fort og alle får vite om man har gjort noe utenom det vanlige (Haugen og Villa 2005). Alle jentene hevder at dette er en negativ del ved det at alle kjenner alle på bygda. Benedicte tror ikke dette er til å unngå i et så lite samfunn. Britt og Nina mener at dette legger et press på individene på bygda, at på grunn av at alle raskt får høre det om du gjør noe som ikke er vanlig eller akseptabelt, så må man oppføre seg pent. Nina tror dette fører til at de holder seg litt mer for seg selv, at de prøver å skape en fasade om at alt står bra til. Det kan være at Nina mener det sosiale presset er så sterkt på bygda at innbyggerne vil skjule problemene sine, heller enn at de andre i lokalsamfunnet skal få nyss i eventuelle problemer, og derfor gjør et forsøk på å "anonymisere" seg:

... De kanskje passer litt mer på hva de sier og at de prøver å skape sånn perfekt fasade.. Jeg tror at de vil virke som om de alltid har det bra og at de ikke har noen problemer. (...) Selv om man skulle tenke at bygdefolk er på en måte, alle er venner og at alle kan prate med hverandre, så tror jeg ikke det. Jeg tror de kanskje holder seg litt mer for selv eller, i forhold til private problemer og sånn da.

Både Mari og Benedicte tror at det at man hjelper hverandre er en tradisjonell oppfatning, noe som ikke er realiteten idagens samfunn. Disse jentene antar at det å hjelpe hverandre er noe som tilhørte fortidens bygdesamfunn, og at bygdene i dag nærmer seg byenes individualisme. Slik bryter disse jentene med det Haugen og Villa (2008) fant, med at bygdesamfunnet assosieres med tradisjon.

Haugen og Villas (2008) ungdommer var i høy grad ambivalente i forhold til det at alle kjenner alle. Det å være annerledes kan true stabiliteten i et bygdesamfunn, og slik medføre sanksjoner som sladder, eksklusjon og bli gjort narr av (Haugen og Villa 2005). Jentene tror at

denne effekten er verst for ungdommen. Jeg vil derfor gjenoppta dette temaet i analysedelen der forestillinger om bygda tilknyttet ulike livsfaser diskuteres.

Roen og tryggheten på bygda oppfattes gjerne som en kontrast til byens stress og utrygghet (Villa 1999). Dette er noe som gjenspeiles i dette datamaterialet da de fleste av jentene hevder at roen er et sentralt trekk ved bygdeidyllen. Alle jentene foruten Mari, nevner at en del av idyllen på bygda er roen og stillheten. At man slipper unna alt mas og stress som finnes i byen, det er rolig og avslappende som Berit sier:

...det er ikke det samme sånn mas og stress kanskje, som det er i ofte i byene. Folk lever litt mer avslappa.

Dette er i samsvar med Bjaarstads (2003) resultater som viser at bygda ofte oppfattes som harmonisk og avslappende, at man på bygda får en pause fra et hektisk byliv.

Gina nevner i denne sammenheng at denne roen som finnes på bygda kan bidra til et godt oppvekstmiljø, der man slipper stresset i byene:

Det er fred. Peace.(...) Det er veldig rolig. Ikke noe stress.. Og et godt miljø for barn å vokse opp i. Mens i byene, det kan jo også stress og du må rekke toget og rekke bussen.

Benedicte framhever noe av det samme:

Det er en plass liksom der du bare kan være for deg selv..

På grunn av at det er såpass mange av jentene som vektlegger denne roen og stillheten i den rurale idyllen, er det tydelig at dette er noe som sitter igjen som viktig i forestillingene jentene har om bygda.

4.2.2 Rural idyll – konkurrerende forestillinger

I forbindelse med spørsmål om bygdeidyllen framhever Nina og Mari de sosiale relasjonene som en stor del av idyllen på bygda. Nina forteller:

...Det er færre mennesker som bor der og jeg tror de lever mer i harmoni med hverandre. Det er ikke så mye kriminalitet som det er i byene.

Ei av jentene, Gina, har svært lite positivt å si om bygda generelt, og klarer ikke se at bygda kan være en idyllisk plass for henne. Da jeg spør henne hva hun tror menes med uttrykket bygdeidyll svarer hun:

Hmm.. Nei.. Jeg.. Hmm.. Jeg tror det er vanskelig å svare på. Jeg har ikke noe lyst å bo i bygda.

Gina sier videre at hun ikke klarer å se det idylliske ved bygda for sin egen del, men kan forstå at det kan være fint for datteren hennes å bo på et lite sted på grunn av et godt miljø og gode muligheter for barns lek.

Da jeg spurte Mari om hva hun tror uttrykket rural idyll betød, svarte hun først at hun trodde det var en skrudd virkelighet:

*Eh.. Jeg vet ikke helt.. Den skrudde virkeligheten kanskje. Jeg vet ikke! *Ler* Nei, jeg har ikke peiling. Jeg har ikke hørt uttrykket før.*

Uttrykket rural idyll er tydelig ukjent for Mari, på tross av at Mari er en av de som snakker best norsk og er født i Norge. Hun har også bodd på bygda i Norge tidligere, i tillegg til å ha bodd rundt omkring i Europa og Afrika. Mari er veldig opptatt av at bygda er et sted der det er vanskelig å ha noe privatliv, og at folk på bygda blander seg inn i hva alle andre gjør. Hun har hatt mange erfaringer med bygda som hun opplever som svært negative. Det kan være at hun ikke oppfatter bygda som idyllisk, og at derfor blir uttrykket rural idyll noe ”skrudd”, noe som ikke stemmer med hennes egne erfaringer og forestillinger. Derfor spurte jeg Mari om hun kunne tenke seg hvorfor noen så på bygda som idyllisk, og da svarte hun at det var fordi det er få mennesker på bygda og at de kjenner hverandre godt, men Mari synes ikke dette er utelukkende positivt:

Jeg vil tro at på grunn av at det er så lite og jeg.. Jeg tror at det er veldig mange når man kommer til sånn små bygd som har tettere bånd til hverandre. Dem har vokst opp sammen. Alle kjenner alle. Det kan være både på godt og vondt. Mange hater å komme fra bygda, mange elsker det på grunn av akkurat det tette båndet til hverandre. Også tror jeg at på grunn av det så ser de på storbyer som en slags kynisk verden, der en person kan gå forbi deg uten å si hei fordi du rett og slett ikke kjenner han..

Mari er tydelig ambivalent i forhold til de tette båndene som hun mener eksisterer på bygda. De tette båndene mellom bygdefolk er en del av mytene om den rurale idyllen, men Mari er ikke enig i at det er en fullstendig positiv del av det rurale livet. De kan virke positive i form av tryggheten som følger slike nære bånd, men samtidig virker det som at Mari opplever dette aspektet ved bygda som overvåkende og negativt.

Fredrikke beskriver slik jeg tolker det rural idyll som en tilstand. Det å trives i et miljø som er annerledes fra et bymiljø: Idyll for henne vil derfor være et personlig aspekt som handler om hvordan hun har det, ikke hvordan det ser ut på bygda.

Det er vel altså å trives i et miljø som er annerledes enn det vi er vant med. Vil jeg tro.. Det at du er mer knytta til naturen kanskje.. Og.. Også, du er ikke sånn sett avhengig av butikker og alt som vi bymennesker er da! Typiske bymennesker..

Denne måten å beskrive rural idyll på skiller seg ut fra de andre jentenes uttalelser, da de beskriver trekk ved ”stedet” bygda, heller enn en tilstand man oppnår gjennom å være på bygda og ikke i byen.

Alle jentene har noe positivt å si om bygda på en eller annen måte. De vektlegger ulike aspekter som positive, men sentrale trekk ved datamaterialet viser til det vakre landskapet, roen og de nære sosiale relasjonene. På spørsmål om rural idyll er det kun Mari og Gina som påpeker negative sider ved bygda, men det viser seg ved spørsmål om mer spesifikke aspekter ved bygda, at flere av jentene er kritiske til den norske kulturens idyllisering av bygda.

4.2.4 Jentene forestiller seg at bygdelivet endres ut i fra hvilken livsfase man er i

Det å være barn og ungdom på bygda kan oppleves som positivt eller negativt svært ulikt på det individuelle planet. Noen hevder at bygda kan oppleves som tryggere enn byen i forhold til barns og unges oppvekst (Haugen og Villa 2008), mens andre mener at man kan møte på like mange eller de samme farene på bygda som i byen (Valentine 1997). Bygda kan representere trygghet og nære sosiale relasjoner for småbarna, men med økt alder søker en sannsynligvis andre utfordringer (Villa 1999). Noen mener at bygda kan oppleves som et sted der barn og unge kan utfolde seg fritt, mens andre mener at mangel på aktivitetstilbud samt lange avstander kan føre til at barna og ungdommen opplever bygda som kjedelig (Orderud 2003, Haugen og Villa 2008 og Little og Austin 1996), dette går også igjen i de flerkulturelle jentenes forestillinger. I det følgende presenteres jentenes forestillinger om henholdsvis barn og ungdommers liv på bygda.

Benedicte, Gina, Fredrikke og Berit mener at det er tryggere for barn å vokse opp på bygda enn i byen. Mindre kriminalitet og at de tette relasjonene mellom innbyggerne bidrar til økt trygghetsfølelse for foreldrene slik at de kan la barna leke mer fritt nevner jentene som årsak til at bygda oppfattes som et tryggere oppvekststed for barna. Dette er i samsvar med tidligere

forskning; opplevelser av lite kriminalitet og det å kjenne innbyggerne bidrar i følge Villa (1999) til en økt trygghetsfølelse på bygda.

Ikke alle jentene er enige i at bygda er et tryggere sted for barn, og begrunner dette på ulike måter. Tina mener at det ikke nødvendigvis er tryggere for barn å vokse opp på bygda i forhold til i byen, fordi det kommer an på hvilket miljø man er i. Nina tror det er mulig at barna er litt mer skjermet på bygda, men at en trussel er en trussel uansett hvor man bor:

På en måte alt er relativt. Så jeg tenker eh.. Altså.. Bor du ved siden av en pedofil, så spiller det ikke noen rolle om du bor i byen eller på bygda.

Det kan være at Nina forestiller seg at trygghetsfølelsen kan være sterkere på bygda på visse områder, men at ingen steder er frie for farer, og at trusler kan opptre i nærmiljøet uansett hvor man er. Fredrikke nevner også trafikkulykker som andre farer på bygda, ulykker som kommer av dårlig opplyste veier og dårlige veier generelt.

Mari og Fredrikke nevner også at rasisme kan ryste trygghetsfølelsen på bygda. Dette er noe de begge har opplevd selv, og overfører egne opplevelser til sine forestillinger om farer andre kan møte på bygda. Dette kan knyttes til det sosiale presset mange opplever, at dersom man er eller oppfattes som annerledes eller har en ”uvanlig” atferd, kan man møte på sanksjoner (Haugen og Villa 2005). Slik sett kan bygda for noen oppleves som tryggere enn for andre som ikke oppfattes som annerledes.

Fredrikke og Benedicte kan ikke forestille seg at det er så mange farer barn kan møte på bygda, heller ikke at det er så stor forskjell på de eventuelle farene bygde- og bybarna møter på, som Benedicte forteller her:

Egentlig så ser jeg ikke for meg at barn på bygda møter så mange farer... Eh, liksom barn i bygda og barn i byen dem møter på masse, noe av det samme, men det kan kanskje være litt større.. Eh, større omfang i byen, enn det det er på bygda. Det tror jeg.

Det idylliske bildet av barns bygdeoppvekst får en nyansert dimensjon når jentene nevner farene en kan knytte til bygda. På tross av at ikke alle jentene mener det er farene som dominerer på bygda, tror de likevel ikke at bygdeoppveksten kun består av idylliske elementer.

Fredrikke og Benedicte tror ikke at en oppvekst i bygda er spesielt forskjellig fra byen. Benedicte forestiller seg at barna kanskje tilbringer mer tid utendørs, og Fredrikke forestiller

seg at bygdebarna får et annet livssyn enn bybarna på grunn av at de får helt andre erfaringer og inntrykk. Bygdebarna møter kanskje ikke like mange ulike mennesker, og deres opplevelser i oppveksten kan være svært ulike bybarnas, og noe som kan føre til at bygdebarna har andre oppfatninger av hva som er normalt eller ”annerledes”. Hun hever videre at bybarna ikke vil ha den samme tilknytningen til naturen som bygdebarna får:

Du får vel litt mindre inntrykk av.. For eksempel, sånn som her på [byen] da; innvandring og.. Møte på utlendinger rett og slett da. Men altså, det er jo ikke noe dårlig med det. Det tror jeg ikke. Du får et helt annet livssyn eller.. Altså egne erfaringer knyttet til da for eksempel bygda da eller naturen og alt mulig rart.

Gina, Nina, Mari og Berit nevner bygdesamfunnets påvirkning i forhold til barnas oppvekst, men noen av dem er ambivalente tilknyttet effekten bygdesamfunnet har på barna. Gina og Nina nevner i denne sammenheng bygdesamfunnets påvirkning som utelukkende positivt, noe som kan komme av at bygdesamfunnet gir en trygghet gjennom at man kjenner de andre (Villa 1999). De voksne kjenner gjerne hverandre og hverandres barn, og barna kjenner hverandre. Gina drar paralleller mellom Ghana og det norske bygdesamfunnet:

Jeg synes det er veldig bra når du vokser opp på et lite sted fordi eh.. For eksempel i Ghana, hvis du vokser opp på et lite sted da er det sånn, det er hele landsbygda som oppdrar eh barna. Vi har sånn i Ghana som sier: It takes a whole village to raise up a child. Så når du vokser opp på et sted eh, lite sted, da er det veldig bra fordi selv om foreldrene dine er på jobb, naboene kan passe på deg og du kan besøke hvem som helst.

Nina tror at det eneste som kan være negativt er at man ikke møter på like mange forskjellige mennesker som man ville gjort i byen, og slik, som også Fredrikke forestiller seg, kanskje får en oppfatning av hva som er annerledes eller fremmed i forhold til hva bybarn får:

Det eneste som kan være litt negativt er at, er at man kanskje eh.. Altså man møter ikke like mange forskjellige mennesker da. Sånn som i byen. At man kan kanskje, jeg vet ikke om man skal si at man blir trangsynt, men at man ikke får de samme opplevelsene som man får i byen.

Heggen (2003) konkluderte blant annet med at lokalmiljøets rammer fort kan bli for små. Dette gjenspeiles også i datamaterialet. Tina tror det kan være skikkelig kjedelig å vokse opp på bygda, men det kan være positivt i forhold til at man kan få et tettere bånd med familie og venner:

Åh, jeg tror det ville vært skikkelig kjedelig! Nei... Jeg veit ikke. Det er, det er noe med at jeg er sånn bymenneske da. Og, men.. Og det kan sikkert være veldig positivt fordi når bor i bygda med familien din da, så kommer du tettere, liksom du har mer kontakt med familien din og...

Mari forestiller seg som nevnt at bygdesamfunnet bidrar til en fin oppvekst for barna, men likevel kan bygdesamfunnet ha en negativ effekt når barna blir ungdommer. Hun hevder at på bygda blander de voksne seg inn i de unges liv, i motsetning til hva de gjør i byen, der hun mener at bysamfunnet er mer likegyldig til hva de unge bedriver:

Jeg tror det er veldig flott. Jeg tror at barn har en veldig stor fordel av å vokse opp på bygda som barn. Eh.. Jeg tror at voksne i Norge tar veldig godt vare på barn, så tror ikke de har den der negative påvirkningen fra bydelivet helt ennå. Jeg tror ikke dem ser det negative før dem kommer til ungdomstida. Når alle sammen på en måte blander seg inn i hva du gjør. Og hele samfunnet, alle sier: nei, du ikke gjør sånn. Mens i storbyen så er det sånn at hvis du ser en full fjortenåring så trekker du på skuldrene og går forbi da.

En generell tendens i datamaterialet viser at jentene tror bygdebarn leker mer ute i friluft og får mer erfaring med naturen og dyrene enn hva bybarn gjør. Dette er i samsvar med hva Bjaarstad (2003) fant i sin undersøkelse om at bygdefolk er mer ute og derfor friskere og sunnere. Nina forestiller seg at bygdebarna er mye mer aktive enn bybarna fordi de har bedre tilgang til naturen:

Det er vel litt mer det å kunne leke mer ute i naturen. Å være mye mer aktiv. Jeg føler at barn som bor i byen nå og eh.. er mye mer passive i forhold til lekinga. Det er mye tv-spill, de sitter mye foran tv'en i stedet for å eh.. Kunne løpe ut døra og bare løpe ut i fri natur da. Eh.. Så ja, jeg tror at det, eller jeg mener at de har mye mer lekemuligheter der enn de har i byen.

Når de unge får andre behov enn ”trygt og godt”, kan det være de begynner å se på bygda som lite tilfredsstillende, noe som kan føre til kjedsommelighet blant ungdommen (Villa 1999). Begrenset tilgang til kultur kan også føre til at man ikke trives (Verstad 2001). Jentene trekker fram de samme begrensningene ved bygda. Gina, Nina, Britt og Berit forestiller seg at ungdom på bygda kjeder seg. Dette mener de at kommer av at det er lite å finne på der, mangel på aktivitets- og kulturtilbud, samt utfordringer knyttet til det å finne seg selv. Mange synes det er vanskelig å være seg selv på bygda (Haugen og Villa 2005), og totalt kan disse trekkene ved bygda virke negativt for ungdom.

Tina og Fredrikke tror det er fint å være ungdom på bygda av ulike grunner. Tina mener at man har nære relasjoner med de andre i bygda i tillegg til at det er lavere hyppighet av narkotika og rusmidler.

Sikkert fint det. Å ha de samme venna og, kjenner alle og.. Du er som en familie da. Og kanskje mindre sånn i forhold til narkotika og rusmidler og sånn.

Dette er i samsvar med hva Villa (1999) fant i sin undersøkelse, at man gjerne oppfatter bygda for å være uten narkotikamiljøer. I tillegg virker det at alle kjenner alle som en positiv komponent i dette tilfellet. Fredrikke tror at bygdeungdommen fristes av bylivet, men at de finner på morsomme ting på bygda og:

*Det tror jeg at kan være veldig gøy. Eh altså... Man har jo veldig mye muligheter til å.. Altså, selvfølgelig det er jo byen som frister når du er fjortis! Ikke sant.. Men.. *Ler* Men altså sånn man.. Man gjør jo andre ting. Man finner på andre ting, andre fritidsaktiviteter.*

En kan tolke det dit hen at Fredrikke oppfatter bygdenaturen som positiv i den forstand at den kan benyttes til ulike fritidsaktiviteter som man kanskje ikke får muligheten til i byen.

Nina og Mari nevner ulike former for press de forestiller seg at kan forekomme på bygda. Den sosiale kontrollen med press og restriksjoner kan føre til at de unge ønsker seg til byen (Haugen og Villa 2008). Heggen (2003) hevder at barne- og ungdomsbefolkningen i bygdene framstår som små og homogene i forhold til store og heterogene ungdomsbefolkninger i sentrum, og at det er et sterkt konformitetspress på bygda. Dette kan gjenspeiles i et sitat av Nina:

...Altså jeg tror at du kan være utsatt for kanskje mer gruppepress fordi at det kanskje ikke er så mange ungdommer i eh nærmiljøet. Så jeg tror det kan være en utfordring.

Mens Mari tror at det er bygdesamfunnet som legger press på ungdommen. Dette er i tråd med Waaras (1996) konklusjoner om at det på bygda er et sosialt press tilknyttet det å oppføre seg på bestemte måter som kan bidra til at individene handler i samsvar med samfunnets forventninger selv om det kanskje ikke er det individene selv ønsker. Mari forteller:

Jeg tror det kan både være tøft og positivt. Jeg tror det kan være veldig tøft. Mer enn positivt. Fordi at eh, som sagt det sosiale presset og at ungdom kan ikke være ungdom. Ja, altså.. Det der med for eksempel å date forskjellige gutter og for at du har ikke den muligheten på bygda. Du blir veldig fort dømt av samfunnet, hvis du gjør det.

Hjemmebrent, råning og Harry er ord som ofte dukker opp i jentenes forestillinger om bygdeungdommen. Ungdommene i Haugen og Villas (2008) undersøkelse omtaler bygdekulturen som sær, Harry og spesiell, og slik samsvarer disse jentenes forestillinger med andres forestillinger om bygdekulturen. Benedicte tror at bygdeungdommen er relativt frisinnet, noe som strider i mot noen av de andre jentenes forestillinger om sterkt sosialt konformitetspress:

*Jeg tror veldig mange av ungdom på bygda er.. Føler seg ganske frie. Eh, jeg ser for meg liksom med en gang dem er konfirmert så er det sånn rett på flaska! Eller ja, selvfølgelig før og, men.. Da er det nå sånn der "ja, ja.." *Ler* Da er det ut og kjøre! Men jeg tror dem, ja.. Sånn som i [byen] så er det sånn at eh.. Det jeg forbinder med ungdom på bygda, det er rett og slett sånn Harry opplegg. Så.. Jeg har jo vært selv på en fest når jeg var ja.. Eh, ja, 16 eller noe sånt.. Det var litt, ja, det var litt kultursjokk for min del. Så da sa jeg bare "Nei, det her passer ikke for meg!" De får holde på sånn som de gjør. Det er litt sånn ja.. Litt crazy times. *Ler* Så jeg tror dem er ganske så frie og liberale på bygda. Ungdom sånn sett. Ja, karsk og hjemmebrent og sånne ting. *Ler**

Britt hevder hun ble sjokkert over bygdeungdommens tidlige misbruk av alkohol. Da hun først ble introdusert for drikkekulturen på bygda, trodde hun at hennes sjokkreaksjon var spesiell på grunn av at hun hadde en bakgrunn ulik fra bygdeungdommen, men synes i ettertid fortsatt at drikkekulturen startet for tidlig på bygda.

Det var veldig tidlig drikkekultur, jeg følte at eh folk drakk i fjortenårsalderen. Og det ble sett på som normalt. Så det synes jeg var, det var litt sjokkerende. Men jeg vet ikke om det var sjokkerende for meg som var eh.. med en annen bakgrunn og ble lært i oppveksten min at alkohol ikke var akseptabelt i ung alder da. Men jeg føler fortsatt at nå når jeg er godt integrert, så føler jeg fortsatt at det er tidlig å begynne å drikke aktivt som en fjortenåring da.

Britt nevner mye bilkjøring som en del av ungdomskulturen på bygda, Britt forteller:

Folk kjeder seg, så er det de eldre som får med yngre jenter i biler. Og de kjører, kjører og kjører.

Britt hevder at denne "rånekulturen" blir til på grunn av kjedsomhet. Det kan være at store fysiske avstander (Bjaarstad 2003) også kan bidra til forestillingen om "rånekulturen". Selv om de fleste av de flerkulturelle jentene mener at ungdommene på bygda og i byen opplever forskjellige ting, hersker det stor uenighet om hvor forskjellig bygdeungdom og byungdom

egentlig er. Benedicte, Gina, Fredrikke, Nina og Berit tror forskjellene mellom bygdeungdom og byungdom er minimale, dersom de eksisterer i det hele tatt. Slik representerer disse jentene et brudd med andres oppfatninger om at bygdeungdommene er mer homogene enn byungdommen (Heggen 2003). Som Gina sier:

Nei, jeg tror ikke det. Ungdom er ungdom! Uansett hvor man bor.

Tina, Mari og Britt tror at det eksisterer visse forskjeller mellom bygdeungdom og byungdom, men vektlegger ulike trekk som gjør dem forskjellige. Mari mener at bygdeungdom opplever mer press fra samfunnet rundt, og uroer seg i større grad for samfunnets reaksjoner til deres handlinger, mens byungdommene ikke trenger å tenke på dette i like stor grad. Mari forklarer dette slik:

At jeg tror at bygdeungdom uroer seg litt mer om hva samfunnet sier, mens i byen så er vi veldig selvstendig. Prøver å ikke høre på det de voksne sier. Så jeg tror det er den mest betydelige faktoren som skiller oss.

Tina og Britt nevner at media er med på å påvirke ungdommene, men er uenige i medias effekt. Tina mener at byungdommen ser opp til idoler av ulike slag de får kjennskap til gjennom media, og at ungdommene i byen ønsker å være som idolene sine. Tina tror ikke bygdeungdommen er spesielt opptatt av dette:

Mote, MTV, litt sånn alle har, tar jo etter TV og sånn liksom hvordan det er og.. Man skal vise seg litt fram og sånn.. Men på bygda så tror jeg ikke at det er så veldig, at de er så opptatt av det liksom.

Dette kan komme som en konsekvens av at konformitetspresset oppleves som sterkt på bygda (Haugen og Villa 2008), og at bygdeungdommene derfor ikke ønsker å skille seg nevneverdig fra de andre. Det kan også være at Tina forestiller seg at bygdeungdommene synes andre ting er viktigere.

Britt tror at media bidrar til å gjøre bygdeungdom og byungdom mer like, men tror fortsatt at byungdom er mer opptatt av materielle ting og at media bidrar til at by- og bygdefolk blir likere:

Jeg tror at byungdom er mer sånn materiell.. Materielt motivert.. De tenker mer på materielle ting. Ja, også har du media som, som, altså gjennom media så blir vi tilbudt det samme. Om du bor på bygda eller i byen så ser du samme.

5.0 Diskusjon

I dette kapitlet diskuteres jentenes fortellinger på et mer generelt plan, og jeg vil reflektere rundt problemstillingene og hensikten til dette prosjektet. Påvirker en annen kulturell bakgrunn aktørenes sosiale konstruksjoner av bygda og det rurale? Er det sosiologisk grunnlag for å hevde at innvandrerbefolkningen har mer negative sosiale konstruksjoner av bygda og det rurale? Og hva er i hovedforskjellene mellom flerkulturelles og nordmenns sosiale konstruksjoner av bygda og det rurale?

Det fremsto relativt tydelig at jentenes erfaringer spilte en rolle i forhold til hvordan de konstruerer sine forestillinger om bygda ut fra datamaterialet. Dette betyr at egne erfaringer i dette tilfellet bidrar til den sosiale konstruksjonen av denne gruppens bygdeforestillinger. Jeg ønsket også å undersøke dersom en annen kulturell bakgrunn påvirker aktørenes sosiale konstruksjoner av det rurale. Jentene hadde svært forskjellig kulturell bakgrunn, og variasjonen var stor i forhold til ”norskhet”. Jentenes forestillinger lignet andre nordmenns forestillinger på mange områder, men jentene la mer vekt på utfordringer flerkulturelle møter på bygda. Dette var et fellestrekk ved jentene uansett hvilken kulturell bakgrunn de hadde, og hvor lenge de hadde bodd i Norge. Det kan være at denne vektleggingen av flerkulturelles utfordringer kommer av at de selv har en flerkulturell bakgrunn. På grunn av at de har en bakgrunn som er sammensatt av flere kulturer kan det være at de er veldig bevisste omkring forskjelligheten, og anser seg selv for å være annerledes. Denne bevisstheten kan bidra til at en er mer oppmerksom på forskjellene mellom seg og andre, noe som kan påvirke den sosiale konstruksjonen av bygda på den måten at en legger mer vekt på de menneskelige relasjonene på bygda, spesielt da relasjonene mellom seg selv som flerkulturell og andre nordmenn som kun tar del i en norsk kultur. Derfor kan det å være flerkulturell i seg selv ha en betydning for hvordan en konstruerer sine forestillinger om bygda. Det kan også være at de flerkulturelle jentene har vært i Norge så lenge at de føler seg mer lik andre nordmenn, og er i større grad preget av norsk kultur enn den utenlandske kulturen de også har tatt del i. På denne måten kan det være at de ikke tenker spesielt over at de for noen kan oppfattes som annerledes eller fremmed inntil de eventuelt møter på situasjoner der noen behandler dem som annerledes eller fremmede. Derfor kan det være at ulike kulturbakgrunner ikke vil ha en like stor effekt på konstruksjonen av bygdeforestillingene som erfaringer, som vist i dette prosjektet, har. Berg og Forsberg (2003) hevder at i Norge og andre vestlige land, forbindes ofte det rurale med noe idyllisk. Andre ikke-vestlige kulturer har ikke nødvendigvis den samme assosiasjonen mellom det rurale og idyll. Flerkulturelle med bakgrunn fra et ikke-vestlig land, kan ha sosiale

konstruksjoner av bygda og det rurale som er annerledes fra jentene i dette prosjektet, samt fra andre nordmenns sosiale konstruksjoner. Det er mulig at flerkulturelle med kulturbakgrunn fra et ikke-vestlig land vil ha helt andre forestillinger om bygda, dersom denne idyllassociasjonen ikke står like sterkt i den andre kulturen. De fleste av jentene i prosjektet har vært i Norge lenge, men har bakgrunn fra et ikke-vestlig land. Deres sosiale konstruksjoner lignet nordmenns på mange områder, men var som nevnt annerledes i forhold til flerkulturelles situasjon på bygda. Andre med bakgrunn fra en ikke-vestlig kultur som har vært i Norge over en kortere periode, eller som er mer preget av den ikke-vestlige kulturen enn hva disse jentene er, kan ha sosiale konstruksjoner om bygda og det rurale som er annerledes på flere områder enn det ene området som skiller jentenes og andre nordmenns sosiale konstruksjoner. Det kan derfor være slik at annen kulturell bakgrunn kan påvirke aktørenes sosiale konstruksjoner av bygda og det rurale, men en slik konklusjon kan ikke trekkes med grunnlag i dette prosjektet, da annen kulturell bakgrunn ikke virket å ha en spesielt stor effekt på jentenes sosiale konstruksjoner. Ulik kulturbakgrunn ble ikke vektlagt i like stor grad som egne erfaringer som begrunnelse for jentenes bygdeforestillinger. Det kan derfor antas at ulik kulturbakgrunn ikke har en like stor effekt på den sosiale konstruksjonen av bygda som erfaringer har. Det kan være at det å ha en flerkulturell bakgrunn kan ha en større påvirkning på konstruksjonen av bygdeforestillingene enn det som ble vist i dette prosjektet, men erfaringene hadde en langt klarere effekt på forestillingene i denne sammenhengen.

Det har ikke vært et mål for dette prosjektet å trekke konklusjoner og generalisere videre utover datamaterialet. Flerkulturelle eller innvandrere er ingen homogen enhet, og det vil ikke være mulig å si noe om en stor gruppe mennesker basert på mine kvalitative undersøkelser. Det kan likevel være at det er flere flerkulturelle eller innvandrere som har opplevd tilsvarende situasjoner på bygda, og som derfor vil ha lignende forestillinger om bygde-Norge. Hvis dette er tilfellet, kan det være slik at flerkulturelle eller innvandrere kan ha mer negative sosiale konstruksjoner av bygda og det rurale enn andre nordmenn vil ha. Ikke alle jentene i prosjektet hadde selvopplevde negative erfaringer, noen hadde bare hørt om eller sett andre flerkulturelle oppleve diskriminering eller utfordringer knyttet til at de var flerkulturelle. Det finnes nok mange flerkulturelle eller innvandrere som ikke har opplevd slike situasjoner eller som ikke har hørt om eller sett noen andre bli utsatt for diskriminering, og da kan det være at disse ikke har de samme negative sosiale konstruksjonene av det rurale. Prosjektet viste at hovedforskjellen mellom de flerkulturelle jentene og andre nordmenn var

jentenes vektlegging av flerkulturelles situasjon på bygda, noe andre nordmenn ikke fokuserte på da de uttalte seg om sine bygdeforestillinger. Det er på dette området at de flerkulturelle jentene er mer ”negative” enn andre nordmenn, i den grad en kan konkludere med det, ettersom det virker som at dette temaet ikke har blitt tillagt spesielt stort fokus i tidligere forskning om nordmenns bygdeforestillinger. Dersom det hadde eksistert forskning omkring nordmenns forestillinger om flerkulturelles eller innvandreres situasjon på bygda, kan det være at disse hadde lignet de flerkulturelle jentenes forestillinger omkring temaet. Om tilfellet hadde vært slik, ville det ikke eksistert spesielle forskjeller mellom de flerkulturelle jentene og andre nordmenn, og på den måten ville ikke jentene i dette prosjektet vært mer ”negative” i sine sosiale konstruksjoner av bygda og det rurale. Det at jentene uttalte seg med bakgrunn i sine erfaringer, noe de eksplisitt ga uttrykk for, også på spørsmål som ikke dreide seg om flerkulturelles situasjon på bygda, gir et inntrykk av at denne gruppen er spesielt opptatt av dette. Norske ungdommer har i Haugen og Villas (2008) og Bjaarstads (2003) undersøkelser uttrykt seg om de samme bygdeaspektene, uten å vektlegge flerkulturelles situasjon i særlig høy grad. Det tyder på at de flerkulturelle jentene er mer opptatt av flerkulturelles og innvandreres situasjon på bygda enn hva andre nordmenn er, men dette er ikke en konklusjon som kan generaliseres utover dette datamaterialet. Flerkulturelle og innvandrere er gjerne sosialisert i en annen kultur eventuelt i tillegg til den norske kulturen, og har slik med seg oppfatninger og virksomheter (Bø 2005) fra den utenlandske kulturen de har tatt del i. På denne måten kan det være at flerkulturelle og innvandrere har andre utgangspunkt for å tolke og oppfatte situasjoner som kan gjøre at deres sosiale konstruksjoner er forskjellige fra andre nordmenns.

6.0 Konklusjon

Hensikten med denne oppgaven har vært å belyse de flerkulturelle jentenes nyanserte perspektiv på den norske bygda, og jeg har jobbet ut i fra denne problemstillingen ”Hvordan preger de flerkulturelle jentenes tidligere erfaringer deres forestillinger om den norske bygda?”. Dette har jeg gjort gjennom å presentere tidligere forskning om nordmenns forestillinger om bygda, bygdesosiologisk teori og kulturteori, i tillegg til et eget innsamlet datamateriale. Datamaterialet har bestått av åtte jenter i alderen 20-30 som har god kjennskap til en annen kultur i tillegg til den norske. Jeg ønsket å finne ut av om de flerkulturelle jentenes blikk på bygda var forskjellig fra det blikket forskning viser at nordmenn har på bygda, og eventuelt hvorfor. Min hovedhypotese var; fordi noen andre oppfatter jentene som annerledes kan det også være jentene har blitt behandlet annerledes. På denne måten kan de flerkulturelle jentene ha erfaringer som følge av at noe oppfatter dem som annerledes. Dette kan føre til at de flerkulturelle jentene har annerledes forestillinger om den norske bygda i forhold til andre grupper det tidligere har blitt forsket på. I tillegg har jentene et annet perspektiv og et annet utgangspunkt for å tolke og oppfatte bygda gjennom deres kjennskap til flere kulturer. Dette kan også føre til at de har en annen oppfatning av bygda enn hva andre nordmenn har. Jentene er flerkulturelle og kulturbakgrunnene deres varierer. Det er vanskelig å konkludere med at en flerkulturell bakgrunn vil føre til et annet perspektiv og andre forestillinger om bygda, på grunn av at det er stor variasjon i sammensetningen av jentenes kulturbakgrunn. I tillegg ligner jentenes forestillinger andre nordmenns forestillinger på mange områder.

For å kunne studere perspektivene komparativt delte jeg inn den norske bygda i ulike aspekter for å undersøke tematisk hvorvidt de flerkulturelle jentenes blikk eventuelt skilte seg fra blikket til andre grupper nordmenn. Det viste seg at å behandle disse jentene som en enhetlig gruppe ikke var mulig. Det at jentene har svært ulike erfaringer, gjør at deres blikk og forestillinger om den norske bygda er ulike. Jentene har spesielt ulikt syn på bygdesamfunnet og dets effekter på individer. Den samme ambivalensen tilknyttet bygdesamfunnets effekter gjenspeiles i resultatene fra tidligere forskning (Haugen og Villa 2008).

Jentene forteller at de har opplevd intoleranse eller diskriminering enten personlig eller sett eller hørt om andre som har opplevd dette. De fleste hevder at dette ikke forekommer i byene. De som forteller at det forekommer i byene hevder likevel at det skjer i en langt mindre grad i forhold til hva som er tilfellet i bygdene. Selv om forskning viser at nordmenn har blitt mer

innvandrervennlige med årene (Statistisk Sentralbyrå 2010), opplever noen av jentene det motsatte. De hevder at Norges befolkning enten er på samme nivå i forhold til innvandrervennlighet, eller at nordmenn er mer fiendtlige nå enn de har vært tidligere. Noen av de andre jentenes utsagn er i samsvar med det forskningen viser, at nordmenn har blitt mer innvandrervennlige enn hva de har vært tidligere. De av jentene som mener at det finnes en større grad av toleranse overfor fremmede i byene sammenlignet med i bygdene, hevder dette kommer at bygdefolket er mindre eksponert for andre kulturer og mennesker som er annerledes. Derfor er ikke bygdefolket vant til fremmede kulturer, og kan oppleve denne annerledesheten som skremmende (Gurevitch 1988) og at ”outsiderenes” bidrag bryter med forventningene om hvordan ting gjøres (Holmila 2000). Jentene tror ikke dette gjelder for alle bygder, men hevder at dette vil være tilfelle i noen.

Det virker som at de flerkulturelle jentenes erfaringer med bygda bidrar til de forestiller seg at det de selv har opplevd på bygda også gjelder for andre. De av jentene som har gode og positive opplevelser på bygda er mer positive i sine presentasjoner av bygda enn de som har opplevd mye negativt. De mest positive jentene vektlegger mangel på kulturelle tilbud og aktiviteter, samt lange avstander som negative aspekter ved bygda, noe som er i samsvar med Haugen og Villas (2008) og Verstads (2001) undersøkelser. De av jentene som har opplevd mye negativt på bygda, er mer negative i forhold til bygdesamfunnet og bygdefolket. To jenter viser seg å være unntak fra dette. Disse jentene har opplevd svært eksplisitte former for diskriminering og rasisme, og de forteller mye om disse erfaringene. Likevel uttrykker de en positivitet overfor visse bygdeaspekter, som for eksempel godt miljø og det at bygda er et fint sted for barns oppvekst, slik som ungdommene i undersøkelsen til Haugen og Villa (2008) også vektlegger. Disse jentene har opplevd veldig mye negativt på bygda, men ser likevel mye positivt ved et liv på bygda. De andre jentene som også har negative erfaringer tilknyttet bygda uttrykker en større grad av negativitet til bygda i forhold til disse to jentene. Noen av jentene tror at jo mer annerledes man er fra bygdefolket, jo mer skeptisisme vil flerkulturelle eller ”annerledes” personer møte på. Dette kan komme av at den reelle distansen mellom partene blir tydeligere eksponert (Gurevitch 1988), og slik kan føre til at de opplever at forskjellene kommer klarere frem, og at annerledesheten i større grad bryter mot den etablerte orden på bygda (Beck 2004). Jentene tror at diskriminering forekommer på bygda fordi at bygdefolket ikke er vant til folk som er annerledes. Noen av dem tror og at media fremstiller personer med innvandrerbakgrunn på en negativ måte, og at bygdefolket slik danner sine meninger om flerkulturelle ut i fra hva media presenterer.

I tillegg til at jentenes blikk på bygda er forskjellig innad i gruppa, virker også jentene ambivalente i forhold til hvilke aspekter de anser som er positive og negative ved den norske bygda. Det er spesielt bygdesamfunnet jentene uttrykker ulike forestillinger om, og i henhold til dette ligner jentenes ambivalens andre unges ambivalens (Haugen og Villa 2008). På den ene siden mener noen av dem at det eksisterer et sterkt sosialt press som legger føringer på bygdefolkets atferd. På den andre siden presenteres også forestillinger om at bygdeungdommen er friere, for eksempel i forhold til at de starter å drikke alkohol tidligere enn byungdom.

Jentene er stort sett enige i eksisterende forestillinger om rural idyll (Berg og Forsberg 2003, Bjaarstad 2003, Villa 1999 og Haugen og Villa 2008). De trekker fram ulike aspekter ved idyllen som de verdsetter som idylliske, blant annet vakker natur, ro og bygdesamfunnets harmoniske sosiale relasjoner. Alle jentene foruten Gina finner noe ved bygda de ser på som idyllisk. Det kan virke som at det Gina har opplevd som ”annerledes” på bygda i Norge, har ført til at hun har vanskeligheter med å se bygda som et idyllisk sted. På spørsmål om rural idyll uttrykker hun at hun ikke finner noe positivt ved bygda, men senere i intervjuet vektlegger hun godt oppvekstmiljø for barn som et positivt aspekt ved bygda. Gina blir mer og mer positiv til bygda underveis i intervjuet, men oppsummerer med at hun ikke ville bodd der selv. Mari er den andre jenta som nevner noe negativt i forbindelse med spørsmål om rural idyll, hun hevder at bygdesamfunnet både kan være positivt og negativt, mest negativt. Det er tydelig at Maris erfaringer preger hennes forestillinger om bygda.

Noen av jentene forstår at bygda kan være en bra plass for andre, likevel mener de at dette ikke gjelder for dem selv. Deres erfaringer gjør at de tror de ville mistrives på bygda.

Mange av jentene understreker at de er bymennesker, i motsetning til bygdemennesker. Det kan være at jentene tillegger by- og bygdemennesker forskjellige egenskaper, og at de heller vil identifisere seg med egenskapene de mener at bymenneskene har. Det kan også være at de har opplevd å bli diskriminert av noen bygdefolk, og ikke av byfolk, og at de derfor assosierer bygdefolk med noe negativt.

Jentenes bygdeforestillinger ligner andre nordmenns forestillinger i forhold til naturen, roen og mange aspekter ved bygdesamfunnet. I forhold til naturen og roen, nevner jentene de samme idylliske aspektene som andre nordmenn gjør (Haugen og Villa 2008, Verstad 2001, Orderud 2003 og Bjaarstad 2003). I forhold til fellesskapet på bygda, er jentene enige i at det finnes både positive og negative ved det at alle kjenner alle (Haugen og Villa 2008, Waara

1996, Haugen og Villa 2005, Orderud 2003 og Villa 1999). Jentene uttrykker at det positive ved dette er at det blir et tryggere og mer åpent samfunn, mens overvåking, sosialt press og rykter representerer den negative siden ved et ”alle kjenner alle”-fellesskap. Alle jentene foruten Mari og Benedicte mener at bygdefolket vil hjelpe hverandre dersom det trengs og slik bidra til en sterkere fellesskapsfølelse på bygda, noe også Rye (2006) fant i sin undersøkelse. Det er også en generell tendens i datamaterialet til å se bygda som en tryggere plass enn byen og at bygdefolk er nærere hverandre enn byfolk. Villa (1999) fant at uttrykket ”trygt og godt” i forbindelse med bygda har blitt en slags allmenn oppfatning, en oppfatning som er etablert også hos jentene. Jentene forestiller seg også at det er minimale forskjeller mellom by- og bygdeungdom, men at bygdeungdommen kanskje er litt mer hary enn byungdommen. Haugen og Villas (2008) ungdommer omtaler bygdekulturen som blant annet hary, så også på dette området ligner de flerkulturelle jentenes forestillinger andre unges forestillinger. Jentene forestiller seg også at det er lite å finne på på bygda, slik at det fort kan bli kjedelig der, noe mange av ungdommene i Verstads (2001) undersøkelse også vektla.

Jentene skiller seg like vel fra andre nordmenns bygdeforestillinger når det gjelder vektleggingen av innvandreres eller flerkulturelles utfordringer på bygda. Disse jentene legger mer vekt på betydningen av det å være fremmed på bygda, hvilke situasjoner innvandrere eller flerkulturelle møter på bygda, enn hva andre nordmenn gjør. Dette kan komme av at jentene har opplevd situasjoner som følge av at de er ”annerledes”, som ikke andre nordmenn har opplevd. Jentene legger vekt på at bygdebarna ikke får like mange inntrykk av forskjellige typer mennesker som bybarna gjør, noe som kan føre til at de blir mer ”trangsynte”. De nevner også rasisme som kan ryste trygghetsfølelsen på bygda, noe som ikke vektlegges som en fare av andre nordmenn.

Jentene velger å bruke egne erfaringer for å styrke sine forklaringer om hvorfor de forestiller seg bygda slik de gjør, og slik viser jentene at det de har opplevd har en effekt på bygdeforestillingene.

De flerkulturelle jentene har alle opplevd (personlig eller sett andre) en eller annen form for diskriminering på bygda, som følge av at noen oppfatter dem som annerledes. Disse opplevelsene har vært negative for jentene, og stort sett bidrar dette til at jentene er relativt negative til de aspektene ved bygda som har å gjøre med åpenhet for fremmede. Dette gjør at jentene legger mer vekt på hvordan det er å være flerkulturell på bygda enn hva andre nordmenn gjør. Deres erfaringer påvirker forestillingene deres i den forstand at de tar med seg

erfaringene inn i forestillingene, og konstruerer dermed forestillinger om bygda med egne erfaringer som grunnlag eller bakteppe for forestillingene.

Analysene og konklusjonene i dette prosjektet bidrar til et nytt perspektiv i bygdesosiologien. Dette perspektivet bidrar til å belyse flere aspekter ved bygda og det rurale som i tidligere forskning ikke har blitt tillagt et like stort fokus. Situasjoner flerkulturelle møter på bygda kan være svært forskjellige fra situasjoner andre nordmenn møter på, og slik blir dette perspektivet ulikt og retter fokuset mot andre aspekter.

I og med at jentene i dette prosjektet hadde ulike oppfatninger og forestillinger om bygda og rural idyll, noe som tidligere forskning viser at også gjelder for andre nordmenn, viser prosjektet at også for denne gruppen er forestillinger om bygda og rural idyll heterogene. Verken denne gruppen eller andre grupper viser en unison oppfatning om bygda.

Referanser

- Almås, R., Haugen, M. S., Rye, J. F. og Villa, M. (2008). Omstridde bygder. I R. Almås, M. Haugen, J. F. Rye, og M. Villa (Red), *Den nye bygda* (9-28). Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.
- Andrews, E. (1996). Cultural sensitivity and political correctness. The linguistic problem of naming. *American Speech*, 71, 389-404.
- Bauman, Z. (2006). *Flytende modernitet*. Oslo: Vidarforlaget
- Beck, U. (2004). *Globalisering og individualisering. Bind 1 – Modernisering og globalisering*. Oslo: Abstrakt forlag.
- Berg, N. G. og Lysgård, H. K. (2004). Ruralitet og urbanitet – bygd og by. I N. G. Berg, B. Dale, H. K. Lysgård og A. Løfgren (Red), *Mennesker, steder og regionale endringer* (61-76). Trondheim: Tapir Akademiske Forlag.
- Berg, N. G. og Forsberg, G. (2003). Rural geography and feminist geography: Discourses on rurality and gender in Britain and Scandinavia. I J. Öhman og K. Simonsen (Red), *Voices from the North. New Trends in Human Geography* (173-190). Hants, England: Ashgate Publishing Company.
- Bjaarstad, S. (2003). *Osloungdommers forestillinger om bygda. En studie av unges stedsforståelser, tilhørighet og identitet*. Hovedoppgave i samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo: Oslo.
- Bjørkås, S. (2005). Fra enhetskultur til kulturell pluralisme? I I. Frønes og L. Kjølrsrød (Red), *Det norske samfunn* (432-456). Oslo: Gyldendal Forlag.
- Bø, I. (2005). *Påvirkning og kontroll – om hvordan vi former hverandre*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Cloke, P. (2003). *Country Visions*. Essex, England: Pearson Education Limited.
- Dagbladet (2003). *Bygdefolket må bli mer åpne*. Hentet 02.06.2011 fra: <http://www.dagbladet.no/tekstarkiv/pdf.php?pa=A&d=2003-08-13&p=11&read=1>.
- de Haan, H. og Long, N. (1997). Images and realities of rural life. Introduction. I H. de Haan og N. Long (Red), *Images and realities of rural life* (VII-1). Assen, Nederland: Van Gorcum.
- Forgaard, T. S. (2006). Innvandrerbefolkningen flytter oftere til sentrale strøk. *Samfunnsspeilet*, 4(2006).
- Gurevitch, Z. D. (1988). The other side of the dialogue: On making the other strange and the experience of otherness. *The American Journal of Sociology*, 93(5), 1179-1199.
- Haugen, M. S. og Villa, M. (2008). Idyllisk eller kjedeleg? Slik ungdom ser bygda. I R. Almås, M. Haugen, J. F. Rye, og M. Villa (Red), *Den nye bygda* (137-156). Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.
- Haugen, M. S. og Villa, M. (2005). Gossip and rumour – the dark side of the rural safe and good? Young people's gendered narratives of rural life. Paper presented at *the European Society for Rural Sociology XXI Congress*, Keszthely, Hungary.

- Heggen, K. (2003). Norge. I H. Helve (Red), *Ung i utkant. Aktuell forskning om glesbygdsungdomar i Norden* (154-186). København: Nordiska ministerrådet.
- Hellevik, O. (1995). *Sosiologisk metode*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Hodne, B. (2002). *Norsk nasjonalkultur. En kulturpolitisk oversikt*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Holmila, M. (2000). *Social bonds in rural life. Regulating the dangerous*. STAKES, Research Report 113. Helsinki 2000. Saarijärvi: Gummerus Printing.
- Hylland Eriksen, T. (1993). *Typisk norsk*. Oslo: C. Huitfeldt Forlag.
- Kuper, A., Reeves, S. og Levinson, W. (2008). Qualitative Research: An introduction to reading and appraising qualitative research. *British Medical Journal*, 337(288), 404-407.
- Kvale, S. og Brinkman, S. (2009). *Interviews. Learning the craft of qualitative research interviewing*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications.
- Little, J. og Austin, P. (1996). Women and the Rural Idyll. *Journal of Rural Studies*, 12(2), 101-111.
- Little, J. (2002). *Gender and Rural Geography – Identity, Sexuality and Power in the Countryside*. Essex, England: Pearson Education Limited.
- Martinussen, W. (2001). *Samfunnsliv. Innføring i sosiologiske tenkemåter*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Martinussen, W. (2004). *Kultursosiologi*. Oslo: Det Norske Samlaget.
- Orderud, G. I. (2003). Ungdom og unge voksne i Utkant-Norge: Bosettingspreferanser og oppfatninger om livet i utkanten. I H. Helve (Red), *Ung i utkant. Aktuell forskning om glesbygdsungdomar i Norden* (299-324). København: Nordiska ministerrådet.
- Rapley, T. (2007). 'Interviews'. I C. Seale, G. Gobo, J. F. Gubrium, og D. Silverman (Red.), *Qualitative research practice* (15-33). London: SAGE Publications Ltd.
- Rye, J. F. (2006). Rural youths' images of the rural. *Journal of rural studies*, 22(2006), 409-421.
- Schiefloe, P. M. (2003). *Mennesker og samfunn – innføring i sosiologisk forståelse*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Statistisk Sentralbyrå (2010). *Holdninger til innvandrere og innvandring, 2010. Verdsetter innvandreres arbeidsinnsats*. Hentet 06.06.2011 fra: <http://ssb.no/vis/emner/00/01/30/innvhold/main.html>.
- Statistisk sentralbyrå (2011). *Innvandring og innvandrere*. Hentet 06.06.2011 fra: <http://www.ssb.no/innvandring/>.
- Thagaard, T. (2003). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Valentine, G. (1997). A Safe Place to Grow Up? Parenting, Perceptions of Children's Safety and the Rural Idyll. *Journal of Rural Studies*, 13(2), 137-148.

- Verstad, B. S. (2001). Rural youth, gender construction and visions of a rural future. I I. S. Edvardsson (Red), *Bright summer nights and long distances. Rural and regional development in the Nordic-Scottish context* (94-115). Akureyri: University of Akureyri.
- Villa, M. (1999). Bygda – sosial konstruksjon av ”trygt og godt”. *Sosiologi i dag*, 4(1999), 90-111.
- Villa, M. (2002). Livsfasebygda – når sosialt behov endrer seg. I R. Almås, M. Haugen og J. P. Johnsen (Red), *Bygdeforskning gjennom 20 år* (227-242). Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.
- Waara, P (1996). *Ungdom i Gränsländ*. Umeå: Borèa Bokförlag.
- Wooffitt, R. og Widdicombe, S. (2006). ‘Interaction in interviews’. I P. Drew, G. Raymond og D. Weinberg (Red), *Talk and interaction in social research methods* (28-49). London: Sage Publications Ltd.

Vedlegg 1 Informasjonsbrev

Jeg er masterstudent i sosiologi ved NTNU og holder nå på med den avsluttende masteroppgaven. Temaet for oppgaven er flerkulturelle jenters forestillinger om den rurale idyllen, og jeg skal undersøke hva de flerkulturelle jentene tenker om livet på bygda. Jeg er interessert i å finne ut hvilke forestillinger som jenter med ulik og flerkulturell bakgrunn har om den rurale idyllen.

For å finne ut av dette, ønsker jeg å intervjuer omkring 10 jenter med flerkulturell bakgrunn i alderen 18-30 år.

Spørsmålene vil dreie seg om hvordan jentene oppfatter ulike elementer i et liv på bygda, hvordan de tror miljøet, arbeidsmulighetene, og oppveksten er ute i distriktene, og hvilke muligheter en har for å være seg selv.

Jeg vil bruke båndopptaker og ta notater mens vi snakker sammen. Intervjuet vil ta omtrent en time, og vi blir sammen enige om tid og sted.

Det er frivillig å være med og du har mulighet til å trekke deg når som helst underveis, uten å måtte begrunne dette nærmere. Dersom du trekker deg vil alle innsamlede data om deg bli anonymisert. Opplysningene vil bli behandlet konfidensielt, og ingen enkeltpersoner vil kunne gjenkjennes i den ferdige oppgaven. Opplysningene anonymiseres og opptakene slettes når oppgaven er ferdig, innen utgangen av desember 2011.

Dersom du har lyst å være med på intervjuet, er det fint om du skriver under på den vedlagte samtykkeerklæringen og sender den til meg.

Hvis det er noe du lurer på kan du ringe meg på 95 74 95 38, eller sende en e-post til granholt@stud.ntnu.no. Du kan også kontakte min veileder Johan Fredrik Rye ved institutt for sosiologi og statsvitenskap på telefonnummer 73 59 16 92.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste A/S.

Med vennlig hilsen

Susanne Granholt

Nedre Bakklandet 79

7014 Trondheim

Samtykkeerklæring:

Jeg har mottatt informasjon om studien av forestillinger om den rurale idyllen og ønsker å stille på intervju.

Signatur Telefonnummer

Vedlegg 2 Intervjuguide

- Hvor gammel er du?
 - Hvor bor du?
 - Hvor kommer du fra?
 - Når kom du til Norge?
 - Hvor bodde du når du først kom til Norge? – Kan du fortelle litt om det?
-
- Har du vært på bygda før?
 - Hvordan tror du det er der? / Hvordan synes du det var der?
 - Hva tror du menes med uttrykket ruralsk idyll?
 - Hva slags bilde har du av ruralsk idyll? – Hvorfor tror du bygda blir sett på som idyllisk?
-
- Hvordan tror du det er å vokse opp på bygda?
 - Tror du det er annerledes å vokse opp på bygda dersom man har en flerkulturell bakgrunn i motsetning til dersom man er etnisk norsk? Hvorfor/ hvorfor ikke?
 - Tror du det er tryggere å vokse opp på bygda i forhold til i byen? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - Hvilke leke/læremuligheter tror du barna som vokser opp på bygda har, som ikke finnes i byen?
 - Tror du barn som vokser opp på bygda møter på færre farer enn barn som vokser opp i byen? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - En del av myten omkring den ruralske idyllen er at livet på bygda minner om slik livet var i gamledager; mer uskyldig, renere og nærere naturen. Tror du dette stemmer? Hvorfor/hvorfor ikke?
-
- Hvordan tror du det er å være ung/ungdom på bygda?
 - Noen oppfatter bygda som gammeldags og uten rom for å være annerledes. Hvordan tror du mulighetene er for å kunne være seg selv på bygda? Hvordan tror du det er å bygge opp sin egen identitet på bygda?
 - Tror du at mulighetene for å være seg selv med sin egen identitet er annerledes på bygda i forhold til i byen? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - Tror du bygdeungdom og byungdom er forskjellige? Hvorfor/ hvorfor ikke?
-
- En vanlig forestilling om bygda er arbeidslivet er i noen grad preget av mannlig dominans, at det er flest mannlige bønder osv. Hvordan tror du denne arbeidssituasjonen er?
 - Hva tenker du om arbeidsmuligheter på bygda?

- Hvordan tror du arbeidssituasjonen er for kvinner?
 - Hvordan tror du menn oppfatter den situasjonen?
 - Tror du denne arbeidssituasjonen bidrar til å reprodusere tradisjonelle kjønnsrollemønstre? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - Tror du at de som bor på bygda ser på det motsatte kjønn på en annen måte, enn de som bor i byen? Hvorfor/hvorfor ikke?
-
- Tror du at det er tydelige klasseskiller på bygda? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - Hvordan tror du klasseskillene eventuelt vises på bygda i forhold til i byen?
-
- Hva tenker du om miljøet på bygda/bygdesamfunnet? Hvordan tror du det er?
 - En vanlig myte om bygdesamfunnet sier at det er tette og nære bånd, der alle hjelper hverandre og bidrar til fellesskapet. Tror du at det er slik? Hvorfor/hvorfor ikke?
 - En annen myte sier også at bygda er et sted der alle kjenner til alle, og hva alle andre gjør. Tror du det er slik? Hvorfor/ hvorfor ikke?
 - Tror du at et bygdemiljø bidrar til å fremme eller hemme mulighetene en har til å være seg selv? Hvorfor/ hvorfor ikke?
 - Hvordan tror du det er for flerkulturelle å komme inn i et slikt miljø? (som innflyttere med annen etnisk opprinnelse)
 - Hvordan tror du det er å etablere seg i et slikt miljø?
 - På hvilke måter tror du bygdemiljøet er forskjellig fra bymiljøet?
 - Hvordan tror du det ville vært for deg å bo på bygda?

Ville du vurdert å bo på bygda? Hvorfor/ hvorfor ikke?